

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

TEŞVİK VE DESTEKLER REHBERİ

2017

KAYSERİ
SİVAS
YOZGAT

YATIRIM DESTEK OFİSLERİ HAKKINDA...

TR72 Bölgesi'nde faaliyet gösteren Orta Anadolu Kalkınma Ajansı bünyesindeki Yatırım Destek Ofisleri; özel sektördeki yatırımcıların yatırım işlerinin takip edilmesi ve izlenmesi, yatırımcıların önüne çıkan engellere çözüm bulunması, bölge illerinin yatırım imkânlarının yurtiçi ve yurtdışında tanıtılması, bölgedeki işletmelerin kurumsal kapasitelerinin artırılması ile ilgili eğitim ve toplantıların düzenlenmesi, bölgede yenilikçi üretim kapasitesinin artırılması, yerel tüm paydaşlarla ulusal/uluslararası fonlara proje yazılması konusunda hizmet sağlanması veya proje koordinatörlüğü yapılması ve geliştireceği işbirliği protokolleri ile bölge kalkınmasına katkı sağlanması gibi konularda çalışmalar yürütmektedir.

Yatırım Destek Ofisi personeli, mevzuatta belirtilen görev ve sorumlulukları çerçevesinde ajansa başvuran kişi ve kurumlara bilgilendirme yapmaktadır. İçerik olarak ajans desteklerinin yanı sıra diğer kurumların hibe programları ya da yatırım teşvik uygulamaları hakkında olan bu bilgilendirmeler; belirli bir finansal kaynağa sahip girişimcilerin uygun yatırım alanlarına yönlendirilmesi ya da belirli yatırım konularında başvuran girişimcilerin, yatırımına uygun finansal kaynaklara yönlendirilmesi şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'deki tüm YDO'lar, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Başvurularının alınması, izlenmesi (Yatırım Takip Formlarının takibi) ve Yatırım Tamamlama Ekspertizliğinin yapılması gibi konularda da yatırımcılar için yerel başvuru birimleridir.

Yatırım düşüncesiyle ajansımıza başvuran kişi ya da kurumların talepleri halinde, finansal konular dışında yatırıma elverişlilik anlamında her türlü veri temini de ajansımız tarafından direkt ya da dolaylı olarak sağlanmaktadır.

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

TEŞVİK VE DESTEKLER REHBERİ

2017

Not: Bu rehberde yer alan bilgiler, her bir kurumun güncel verileri esas alınarak hazırlanmış olup, ilgili destek mekanizmaları yürürlükte olduğu sürece geçerlidir

Kasım, 2017

SUNUŞ

Rekabetçilik anlayışının değişmesiyle mevcut kaynakların daha iyi değerlendirilerek, ÷lke ekonomisine daha fazla katkı vermelerinin sağlanması bir gereklilik haline gelmiştir. Bu noktadan hareketle ÷lkemizde faaliyet gösteren, kurum ve kuruluşlara yönelik birçok destek mekanizması oluşturulmakta ve kurumların daha rekabetçi bir yapıya kavuşmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda; ÷lkemizde ihracatın, KOBİ'lerin ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi, yatırımların ve istihdamın artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması gibi amaçları gerçekleştirmek için farklı kurumlar tarafından destek mekanizmaları uygulanmaktadır. Teşvik uygulamaları bölgesel ve sektörel önceliklere göre gerçekleştirebildiği gibi bölgesel bir farklılık gözetmeden şartları sağlayan kurum ve kuruluşların başvurabileceği şekilde de gerçekleştirebilmektedir.

TR72 Bölgesi Türkiye'nin ortasında yer alan ve yüz ölçümü ile Düzey 2 bölgeleri arasında en geniş alana sahip bölgedir. Ajans'ın yapmış olduğu saha araştırmalarında ve yatırımcılarla olan görüşmelerde, girişimcilere sunulan imkânların farkındalığının yeterince olmadığı gör÷lmüştür. Bu farkındalığı artırmak ve sağlanan destekleri doğru yatırımcılarla buluşturmak amacıyla Ajans bu çalışmayı hazırlayıp yararlanıcıların hizmetine sunmuştur.

Rehber, destek mekanizmalarını genel hatlarıyla açıklamayı ve adres göstermeyi sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Rehberde kurumların sağladıkları desteklerin miktarı, süresi, uygun başvuru sahipleri, içerdiği konular gibi özet bilgilere yer verilerek ilgili kurumların iletişim bilgileri sunulmuştur.

Yatırımcılarımızın istifadesine sunarız.

ORAN Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği

Teşvik uygulamaları bölgesel ve sektörel önceliklere göre gerçekleştirildiği gibi bölgesel bir farklılık gözetmeden şartları sağlayan kurum ve kuruluşların başvurabileceği şekilde de gerçekleştirilmektedir.

İÇİNDEKİLER

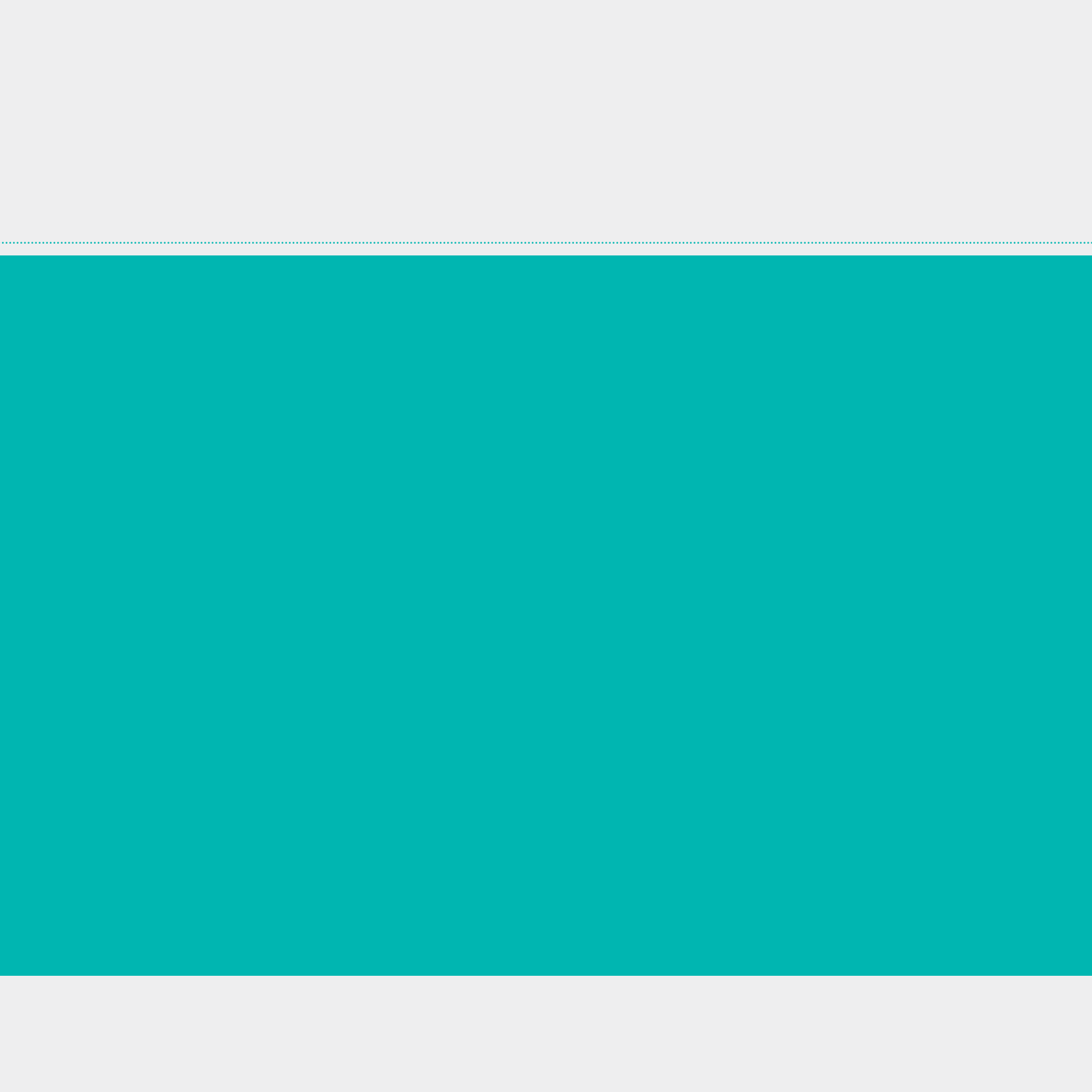
A. ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI DESTEKLERİ.....	10
B. BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI DESTEKLERİ.....	12
Ar-Ge Kanunu Teşvikleri.....	12
Ar-Ge İndirimi.....	12
Gelir Vergisi Stopajı Teşviki.....	13
Sigorta Primi Desteği.....	13
Damga Vergisi İstisnası.....	13
Teknogirişim Sermayesi Desteği.....	13
Rekabet Öncesi İşbirliği Programları.....	14
Sanayi Tezleri (San-Tez) Programı.....	14
Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (Teknoyatırım).....	15
Teknolojik Ürünlerin Tanıtım ve Pazarlanması Destek Programı.....	16
Teknoloji Geliştirme Bölgeleri.....	17
Kümelenme Destek Programı.....	18
Organize Sanayi Bölgelerine Uygulanan Teşvik ve Muafiyetler.....	22
C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI DESTEKLERİ.....	24
Kira Yardımı:.....	24
Faiz Desteği:.....	25
D. EKONOMİ BAKANLIĞI DESTEKLERİ.....	26
İhracat Destekleri.....	26
Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği.....	26

Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesi.....	28
Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi.....	28
İhracatçıya Alıcı Kredisi ve Sigorta Tazmin Desteği.....	29
Fuar Katılım Desteği.....	29
Tasarım Desteği.....	30
Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Desteği.....	32
Markalaşma ve TURQUALITY Desteği.....	32
Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımları.....	35
Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Devlet Destekleri (Yatırım Teşvik Sistemi).....	35
Genel Teşvik Uygulamaları.....	39
Bölgesel Teşvik Uygulamaları.....	39
Öncelikli Yatırımların Teşviki.....	41
Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki.....	43
Stratejik Yatırımların Teşviki.....	45
Alt Bölge Desteklerinden Yararlanma.....	46
Hizmet Sektörü Destekleri.....	46
Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Desteği.....	46
Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Desteği.....	49
Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Desteği.....	52
E. İÇ İŞLERİ BAKANLIĞI DESTEKLERİ.....	56
F. GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI DESTEKLERİ.....	58
Alan Bazlı Destekler.....	58
Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği.....	59
Diğer Tarımsal Amaçlı Destekler.....	60
Fark Ödemesi Destekleri.....	62
Hayvancılık Desteklemeleri.....	63

Kırsal Kalkınma Programı Destekleri.....	66
Kredi Uygulamaları.....	66
Tarım Sigortaları.....	66
Tarım Ar-Ge Desteği.....	66
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Destekleri.....	67
G. KOSGEB (KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI) DESTEKLERİ.....	78
Girişimcilik Destek Programı.....	78
Genel Destek Programı.....	81
İşbirliği Güçbirliği Destek Programı.....	83
KOBİ Proje Destek Programı.....	84
KOBİGEL – KOBİ Gelişim Destek Programı.....	85
Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı.....	86
TEKNOPAZAR – Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı.....	88
Uluslararası Kuluçka Merkezi ve Hızlandırıcı Destek Programı.....	88
Gelişen İşletmeler Piyasası KOBİ Destek Programı.....	89
Tematik Proje Destek Programı.....	90
Kredi Faiz Desteği.....	91
KOSGEB Laboratuvar Hizmetleri.....	91
H. TÜBİTAK DESTEKLERİ.....	92
Akademik, Sanayi, Girişimcilik – Ulusal Destek Programları.....	92
İ. İŞKUR DESTEKLERİ.....	96
J. SGK PRIM TEŞVİKİ UYGULAMASI.....	98

K. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI DESTEKLERİ.....	100
Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri.....	100
2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu İle Sağlanan Teşvikler.....	100
1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanununda Yer Alan Muafiyetler.....	101
L. SERBEST BÖLGELERİN SUNDUĞU AVANTAJLAR.....	102
M. TÜRKİYE GRAMEEN MİKROFİNANS PROGRAMI.....	104
N. TÜRKİYE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VAKFI (TTGV) DESTEKLERİ.....	106
Ar-Ge Proje Destekleri.....	106
O. KREDİ GARANTİ FONU DESTEKLERİ.....	110
P. TÜRK EXİMBANK (Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.) DESTEKLERİ.....	112
Kısa Vadeli İhracat Kredileri.....	112
Orta-Uzun Vadeli İhracat Kredileri.....	112
Döviz Kazandırıcı Hizmetler Kapsamında Kullanılan Krediler.....	112
Türk Eximbank Sigorta Programları.....	112
Q. AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI DESTEKLERİ.....	114
R. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) HİBE VE DESTEKLERİ.....	116
Katılım Öncesi Mali Yardım – IPA.....	117

TEŞVİK VE DESTEKLER REHBERİ

A. ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI DESTEKLERİ

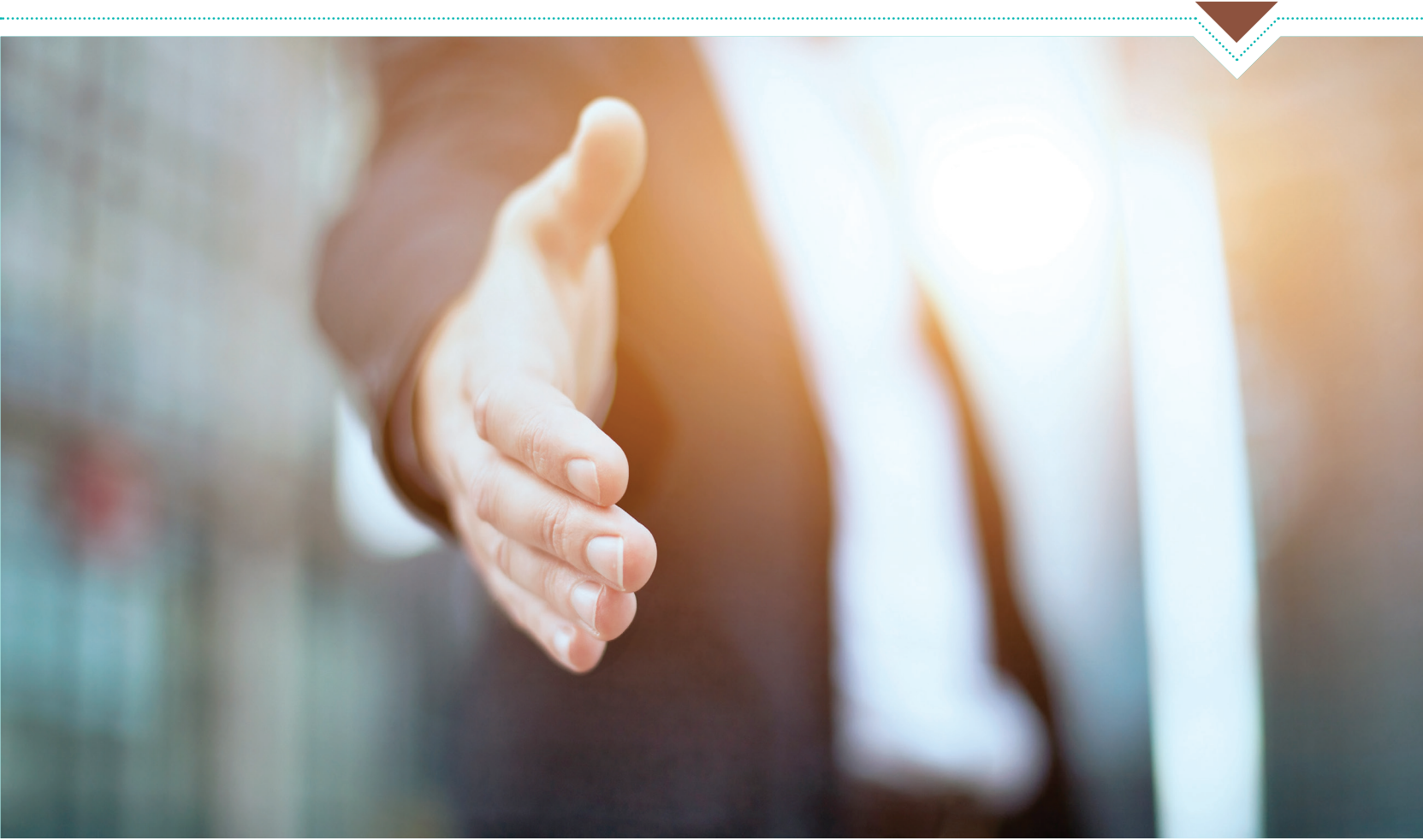
Kalkınma Ajansları; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler

arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak üzere kurulmuştur.

Kalkınma Ajansları destek mekanizmaları aşağıda listelenmiştir. En çok kullanılan ve bilinen destek mekanizması "Proje Teklif Çağrısı" yöntemidir. Yılda bir kere kullanılan bu yöntemde teklif çağrıları bölge planı doğrultusunda farklı konularda olabilmektedir.

Destek	Destek İçeriği	Kimler Başvurabilir?
Proje Teklif Çağrısı	Bölgenin gelişmesi ve kalkınması için Ajans tarafından bölge planında belirtilen öncelikler ve gelişme eksenleri doğrultusunda dönemsel olarak gerçekleştirilen desteklerdir.	Kar amacı güden ve gütmeyen kurumlar.
Güdümlü Proje Desteği	Güdümlü projeler, proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmadan doğrudan destek sağlamaya yönelik olarak; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelerdir. Ajans, bölge planlarında veya saha çalışmaları sonucunda belirlenen öncelikli alanlarda, fizibilitesi Bakanlık tarafından onaylanmış güdümlü projelere destek sağlayabilir.	Üniversite, kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının ortaklıkları.
Teknik Destek	Bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamak amacıyla Ajans tarafından teknik destek verilebilir.	Yerel yönetimler, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoparkların, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri, birliklerin ve kooperatifler.
Fizibilite Desteği	Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir.	Yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler .

En çok kullanılan ve bilinen destek mekanizması "Proje Teklif Çağrısı" yöntemidir. Yılda bir kere kullanılan bu yöntemde teklif çağrıları bölge planı doğrultusunda farklı konularda olabilmektedir.

B. BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI DESTEKLERİ

Ar-Ge Kanunu Teşvikleri

5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki teşvik ve desteklemeler:

Ar-Ge İndirimi

Aşağıda belirtilen projelere ve işletmelere ait Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı 2023 yılının sonuna kadar kurum kazancının ve ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır:

- Teknoloji merkezi işletmeleri.
- Ar-Ge merkezleri.
- Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projeleri.
- Rekabet öncesi işbirliği projeleri.
- Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmeler.

500 ve üzerinde tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı kurum kazancı veya ticari kazancın tespitinde ayrıca indirim konusu yapılır.

İlgili dönemde kazancın yetersizliği nedeniyle indirim konusu yapılamayan Ar-Ge indirimi tutarı sonraki hesap dönemlerine devredilir.

Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamındaki harcamalar ayrıca, Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir.

Çeşitli nedenlerle iktisadi kıymet oluşmaması hâllerinde, Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında yapılan ve önceki yıllarda aktifleştirilmiş olan tutarlar doğrudan gider yazılır.

Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

Aşağıda belirtilen projelerde ve işletmelerde çalışan (kamu personeli haricindeki) Ar-Ge ve destek personelinin; bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretlerinin; doktoralı olanlar için % 90'i, diğerleri için % 80'i gelir vergisinden muafır.

- Teknoloji merkezi işletmeleri.
- Ar-Ge merkezleri.
- kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projeleri.

- Rekabet öncesi işbirliği projeleri.
- Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmeler.

Sigorta Primi Desteği

Aşağıda belirtilen projelerde ve işletmelerde çalışan (kamu personeli haricindeki) Ar-Ge ve destek personelinin bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı; beş yılı aşmamak üzere Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

İşveren hissesi sigorta primi desteğinden yararlanacak olan destek personelinin tam zaman eşdeğer sayısı toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının % 10'unu aşamaz. Aşması halinde yönetmelikte belirtilen hususlar dikkate alınarak sigorta primi işveren hissesi teşviki uygulanır.

- Teknoloji merkezi işletmeleri.
- Ar-Ge merkezleri.
- Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projeleri.
- Rekabet öncesi işbirliği projeleri.
- Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmeler.

Damga Vergisi İstisnası

Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleriyle ilgili olarak düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden muaftır.

Desteği veren kamu kurum ve kuruluşu, Ar-Ge merkezleri ile rekabet öncesi işbirliği projeleri için başvuru yapılan kamu kurumu, teknoloji merkezi işletmeleri için TEKMER müdürlüğü, uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projeleri için TÜBİTAK tarafından onaylı listenin ibraz edilmesi damga vergisi istisnası için yeterlidir.

Teknogirişim Sermayesi Desteği

Örgün öğrenim veren üniversitelerin herhangi bir lisans programından bir yıl içinde mezun olabilecek durumdaki öğrenci, yüksek lisans veya doktora öğrencisi ya da lisans, yüksek lisans veya doktora derecelerinden birini ön başvuru tarihinden en çok 5 yıl önce almış kişilerin, teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini, desteği veren merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından desteklenmesi uygun bulunan bir iş planı çerçevesinde, katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmelerini teşvik etmek için yapılan sermaye desteğidir.

Destekten, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idaresi tarafından kabul edilmiş iş planına uygun biçimde ve destek başvurusundan sonra ihdas edilmiş

ve girişimcinin tek başına temsil ve ilzama yetkili olduğu işletme yararlanabilir.

Teknogirişim Sermaye Desteği Programı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulanmaktadır. Program kapsamında:

- Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerince, gerekli şartları taşıyan işletmelere bir defaya mahsus olmak üzere, teminat alınmaksızın ve hibe olarak 100.000 TL teknogirişim sermayesi desteği verilebilir.
- Teknogirişim sermayesi desteği kapsamındaki ödemelerin toplamı her takvim yılı için 50 Milyon TL olarak belirlenmiştir. Bu nedenle destekten yılda en fazla 500 girişimci yararlanabilmektedir.

Rekabet Öncesi İşbirliği Programları

Rekabet öncesi işbirliği projelerinde işbirliğini oluşturan kuruluşların bu işbirliğine yaptıkları katkılar, işbirliği protokolünde belirlenen kuruluşlardan biri adına açılacak özel bir hesapta izlenir. Özel hesaba aktarılan bu tutarlar, harcamanın yapıldığı dönemde katkı sağlayan kuruluşların Ar-Ge harcaması olarak kabul edilir ve proje dışında başka bir amaç için kullanılamaz. Proje hesabında toplanan tutarlar, proje özel hesabı açan kuruluşun kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmaz.

Sanayi Tezleri (San-Tez) Programı

Sanayi işletmelerinin, AR-GE ve inovasyon kültürü kazanmaları ve sorunlarını üniversitede üretilen bilgi birikimini kullanarak işbirliği içinde çözme alışkanlığı edinmelerini amaçlayan bir destek programıdır.

Firma büyüklüğünden bağımsız olarak tüm işletmeler üniversiteler ile işbirliği içinde yürütecekleri AR-GE ve yenilik projeleri için programa müracaat edebilir.

Proje bütçesi için bir üst sınır yoktur. Ancak desteklenecek projelere, projenin sağlayacağı katma değer dikkate alınarak karar verilmektedir.

Destek Oranları:

- Mikro işletmeler - %85
- Küçük işletmeler - %80
- Orta büyüklükteki işletmeler - %75
- Büyük işletmeler - %65

Desteklenen Bütçe Kalemleri:

- Makine-donanım
- Sarf malzemeleri
- Hizmet alımı
- Seyahat giderleri
- Personel giderleri

Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (Teknoyatırım)

Ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması amacıyla, ülkemizde yerleşik işletmelerce teknolojik ürünlerin seri üretimine yönelik gerçekleştirilecek yatırımların desteklendiği bir destek programıdır. Bu kapsamda seri üretimi yapılacak teknolojik ürünlerin şu kriterlerden birini sağlaması gereklidir:

- Türkiye veya yurtdışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlar tarafından desteklenen, sanayiye yönelik Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucu ortaya çıkan teknolojik ürünler.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde başlatılıp sonuçlandırılan Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan ve patenti alınan teknolojik ürünler.
- Öz kaynaklar kullanılarak yapılan Ar-Ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan ve patenti alınan teknolojik ürünler.

Desteklenen Yatırım Türleri

Komple Yeni Yatırım

Tamamen yeni makine-teçhizat, yapılaşması tamamlanan yatırım alanı ve mevcut tesisten bağımsız altyapıyı içeren yatırımlar.

Ürün Çeşitlendirmeye Yönelik Yatırım

İlave makine-teçhizat, mevcut tesis ile ortak altyapı ve farklı nihai teknolojik ürün çıktısını içeren yatırımlar.

Destek Unsurları

- Makine ve Teçhizat Desteği
- Ana makine-teçhizat, yardımcı makine-teçhizat, taşıma ve sigorta, montaj ve fizibilite raporu gideri harcamalarını kapsamaktadır. Bu destek unsurundan, büyüklüğünden bağımsız olarak tüm işletmeler yararlanabilmektedir.
- Destek oran ve üst limitleri:
- Küçük işletmeler için destek oranı ithal alımlarda %40, yerli alımlarda %50'dir. Destek üst limiti 5.000.000 TL'dir.
- Orta büyüklükteki işletmeler için destek oranı ithal alımlarda %30, yerli alımlarda %40'tır. Destek üst limiti 4.000.000 TL'dir.
- Büyük işletmeler için destek oranı ithal alımlarda %10, yerli alımlarda %20'dir. Destek üst limiti 2.000.000 TL'dir.
- Kredi Faiz Desteği
50.000.000 TL'ye kadar olan projelere sağlanmaktadır.
- 10.000.000 TL'ye kadar olan yatırım projeleri için alınacak kredinin faizi, Bakanlık tarafından belirlenen puanın tamamı kadar.
- 10.000.000 TL'den büyük olan yatırım projeleri için alınacak kredinin faizi ise, Bakanlık tarafından belirlenen puanın yarısı kadar desteklenir.

Bu destek unsurundan sadece küçük ve orta büyüklükteki işletmeler yararlanabilir.

• İşletme Gideri Desteği

İşletme dönemine ait giderler en fazla 1 yıl süresince ve %75 oranında desteklenmektedir. Söz konusu giderler şunlardır:

- Üretim amaçlı yıllık enerji gideri
- Yıllık istihdam edilen personel için brüt asgari ücret tutarı
- Yıllık kira gideri

Bunların yanı sıra, teknoloji, AR-GE, yenilik konularında yurtiçi / yurtdışı işbirliklerini koordine yeteneğine sahip nitelikli personelin maaşının brüt asgari ücret tutarı da 2023 yılına kadar bu kapsamda desteklenmektedir. Bu destek unsurundan sadece küçük işletmeler yararlanabilir.

Desteklenmeyen Harcama Kalemleri

- Arsa bedeli ve arazi düzenleme giderleri
- Bina – inşaat giderleri
- Ulaştırma giderleri
- Kuruluş dönemi faiz giderleri ve işletme dönemi faiz giderleri
- Genel giderler
- Amortisman ve bakım – onarım giderleri

Teknolojik Ürünlerin Tanıtım ve Pazarlanması Destek Programı

Sanayinin uluslararası pazarlarda rekabet gücünün artırılarak daha dinamik bir yapıya kavuşturulmasını temin etmek amacıyla, Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünlerin veya prototiplerin tanıtımı ve pazarlanması için ülkemizde yerleşik kuruluşlara destek verilmesi amaçlanmaktadır.

Program kapsamında, yurt içinde yerleşik kuruluşların; kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlar tarafından desteklenen Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünlerin veya prototiplerin yurt içi ve yurt dışında tanıtımı ve pazarlanmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

Destek Kapsamına Giren Projeler

- San-Tez Projeleri: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Teknogirişim Sermayesi Desteği Projeleri: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Teydep Projeleri: TÜBİTAK
- Girişimcilik Aşamalı Destek Programı: TÜBİTAK
- Öncelikli Alanlar Ar-Ge Programı: TÜBİTAK
- Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı: KOSGEB

- Ar-Ge Proje Destekleri: Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)
- BOREN Projeleri: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
- AB Destekli Ar-Ge Projeleri:
- Diğer Kamu Destekli Ar-Ge Projeleri

Bu kapsamda işletmelerin,

- Yurtiçindeki tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine katılım bedelinin 25.000 TL'ye kadarı,
- Yurtdışındaki tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine katılım bedelinin 50.000 TL'ye kadarı faaliyet sayısına bakılmaksızın hibe şeklinde karşılanmaktadır.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

Teknoloji Geliştirme Bölgesi: yeni veya ileri teknolojide mal ve hizmet üretmek isteyen girişimcilerin, araştırmacı ve akademisyenlerin sınıf ve ticari faaliyetlerini üniversitelerin yanında veya yakınında yürütebilmelerine ve bu üniversitelerden yararlanabilmelerine imkan vermek için kurulmuş akademik, sosyal ve kültürel sitelerdir. Amacı;

Üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörleri arasında işbirliği sağlanarak;

- Ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması amacıyla teknolojik bilgi üretilmesi.

- Üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirilmesi.
- Ürün kalitesinin veya standardının yükseltilmesi.
- Verimliliğin artırılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi.
- Teknolojik bilginin ticarileştirilmesi.
- Teknoloji yoğun yatırım ve girişimciliği desteklemek.
- Araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkânı yaratmak.
- Teknoloji transferine katkıda bulunmaktır.

Teknoloji Geliştirme Bölgesinde Faaliyet Gösteren Kuruluşlara Yönelik Avantajlar:

- Bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları için 2023 yılı sonuna kadar gelir ve kurumlar vergisinden muafiyet
- Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personel ücretlerine ilişkin 2023 yılı sonuna kadar her türlü vergiden muafiyet
- Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personel ücretlerine ilişkin 5 yıl süre ile SSK işveren payının %50 muafiyeti
- Bölgede üretilen yazılımlar için KDV muafiyeti

Üniversite ve Kamu Kurum ve Kuruluşları Personeli İstihdamı ile İlgili Sağlanan Avantajlar:

- Çalıştıkları kuruluşların izni ile sürekli veya yarı-zamanlı olarak çalışma hakkı
- Öğretim elemanlarının elde ettiği gelirlerin üniversite Döner Sermaye kapsamı dışında tutulması
- Öğretim elemanlarının yaptıkları araştırmaların sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile şirket kurabilme, kurulu bir şirkete ortak olabilme ve/veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilme hakkı

Kümelenme Destek Programı

Hedef ve Amaçlar

Kümelenme Destek Programının genel hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin, yenilikçiliğinin ve verimliliğinin yükseltilmesi.
- Küresel ihracattan daha fazla pay alınması.
- Ağırlıklı olarak yüksek teknoloji ürünlerin üretilmesi.
- Nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüştürülmesi.

Programın amacı; kümelenme birlikteliklerinin başlatılması, etkin bir şekilde ilerletilmesi amacıyla gerekli işbirliği ortamının güçlendirilmesi olarak özetlenebilir.

Bu amaca yönelik ilerleme aşağıdaki göstergeler ile takip edilecektir:

- Kümelenme birlikteliklerinin koordinasyonu, sevk ve idaresi amacıyla oluşturulan ve Bakanlık tarafından akredite edilen, yasal bir statüye sahip kurum ve kuruluş sayısı.
- Kümelenme birlikteliklerinin içinde aktif rol alan üniversite sayısı.
- Kümelenme birlikteliklerinin içinde aktif rol alan işletme sayısı.
- Kümelenme birliktelikleri neticesinde diğer işletmelerle işbirliği seviyesi ve kalitesini arttıran firma sayısı.
- Kümelenme birliktelikleri sonucu oluşturulan ortak kullanıma yönelik yapıların sayısı ve bu yapılardan faydalanan işletme sayısı.
- Kümelenme birliktelikleri sonucunda oluşturulan ve piyasaya sürülen yeni, yenileştirilmiş ve/veya geliştirilmiş ürün sayısı.

Hedef Kitle

Programın hedef kitle: Rekabet edebilirliklerini ve yenilikçiliklerini artırmak isteyen, ekonomik faaliyetlerini organizasyonel bir yapı içerisinde kümelenme bilinci ile gerçekleştirmelerini beklediğimiz belirli bir rekabetçilik ve sürdürülebilirlik seviye ve potansiyeline sahip kümelenme birliktelikleridir.

Kümelenme birlikteliği, belirli bir coğrafyada

yoğunlaşmış ve birbirleriyle ilgili veya ilişkili sektör veya konularda faaliyet gösteren firmalar ile kurum, kuruluş ve özel hukuk tüzel kişilerinin, Kümelenme Destek Programı kapsamında yaptıkları işbirliklerini ifade eder.

Kümelenme birlikteliği, küme ekonomik coğrafyasında yer alan en az bir sanayi odası, yoksa ticaret ve sanayi odası ile en az bir üniversite zorunlu olmak üzere aşağıdaki kurum, kuruluş ve özel hukuk tüzel kişilerini de içerebilecek birlikteliktir. Ayrıca, kümenin ana faaliyet alanında yer alan en az yirmi firma söz konusu birliktelik ile işbirliği yapmayı taahhüt etmelidir.

Kümelenme birlikteliğinde yer alabilecekler:

- İl özel idareleri
- Yerel yönetimler
- Üniversiteler ve araştırma kurumları
- Teknoloji geliştirme bölgeleri
- 18.5.2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu çerçevesinde kurulan sanayi odaları ile ticaret ve sanayi odaları, borsaları
- Serbest bölgeler
- Organize sanayi bölgeleri
- İhracatçı birlikleri
- Endüstri bölgeleri

- Kümelenme birlikteliği ile ilgili dernekler, vakıflar, kooperatifler vb. kuruluş ve teşekküller

Kümelenme birlikteliklerinin vizyon, strateji ve performans kriterlerini iyi belirlemeleri, mutabakat içinde yol haritalarını hazırlamaları, yönetim yapılarını kurmaları ve bilimsel kurum veya kuruluşlarla işbirliği içerisinde olmaları gerekmektedir. Her bir paydaşın kendi gündemi ve hedefleri ile katıldığı kümelenme birlikteliklerinden, ortak hedeflerinin ve faaliyetlerinin belli olması, çıkar çatışmalarının çözüme kavuşması ve rekabetçiliği artırmak için teknolojiye ve yenilikte bir üst seviyeye çıkma doğrultusunda ekonomik uzlaşının sağlanması beklenmektedir.

Destek Kapsamı

Belirli bir sürdürülebilirlik ve rekabetçilik seviye ve potansiyeline sahip kümelenme birlikteliklerinin a) küme koordinasyonunu, farkındalığını ve/veya etkinliğini geliştirme, b) faktör koşullarını ve/veya piyasalarını geliştirme, c) verimlilik ve d) yenilik başlıkları altında ayrıntıları Kümelenme Destek Programı Uygulama Usul ve Esaslarında yer alan faaliyetleri desteklenecektir.

Kategori 1: Küme Koordinasyonunu, Farkındalığını ve/veya Etkinliğini Geliştirme Faaliyet Grubu:

- Kümeyi temsil edecek bir hukuki yapının kurulması
- Kümeyi temsil edecek hukuki yapının kapasitesinin güçlendirilmesi
- Kümelenme birlikteliğinin koordinasyonu

- Küme aktörlerinin kümelenme konusundaki farkındalığının güçlendirilmesi
- Küme aktörlerinin birbirlerini tanımalarını sağlayacak organizasyonlar
- Küme aktörlerinin katılımı için sektörel organizasyonlar
- Ortak küme markasının geliştirilmesi ve tanıtımı
- Lobi ve tanıtım faaliyetleri
- Yatırım promosyonu
- Pazar (yerel pazar dâhil) geliştirme faaliyetleri
- Uluslararası iş ağlarına erişim ve diğer kümelerle işbirliği vb.
- Kümeye ilişkin temel analizlerin yapılması (rekabetçilik vb.)
- Kümeye ilişkin sofistike analizlerin yapılması
- Kümelenme stratejisinin belirlenmesi ve yol haritasının hazırlanması
- Çeşitli mali destek programlarına başvuruların hazırlanması

Kategori 2: Faktör Koşullarını ve Piyasalarını Geliştirme Faaliyet Grubu

- Temel (az veya yarı nitelikli) işgücü piyasasını geliştirme
- Nitelikli işgücü piyasasını geliştirme (tekniker, temel mühendislik)

- İleri nitelikli işgücü piyasasını geliştirme
- Hammadde ve/veya ara malı kalitesini güçlendirmeye yönelik çalışmalar
- Hammadde ve/veya ara malı maliyetini düşürmeye yönelik çalışmalar
- Ortak fiziki altyapının güçlendirilmesine yönelik yatırımlar
- Üniversite – Sanayi İşbirliği Programları
- Pazar hakkında sürekli bilgi hizmetleri sağlayacak birimlerin kurulması
- Stratejik bilgi kaynaklarına erişim

Kategori 3: Verimlilik Arttırıcı Uygulamalar Faaliyet Grubu

- Tedarikçi geliştirme programları uygulanması
- Ortak kullanım atölyeleri (ORTKA) kurulması
- Ortak kullanım depolarının kurulması
- Ortak hammadde veya ara malı teminine yönelik organizasyonlar
- Üniversite – Sanayi İşbirliği Programları
- Enerji verimliliği programları
- Yenilenebilir enerji programları
- Test/analiz laboratuvarının kurulması
- Küme aktörleri arasındaki en iyi uygulamaların yaygınlaştırılması
- Endüstriyel ortak yaşam

- Ortak ulaşım, vardiya planlama
- Ürün sertifikasyonu ve akreditasyonu

Kategori 4: Yenilik Faaliyet Grubu

- Uygulamalı AR-GE laboratuvarı kurulması
- Yenilik (ürün, süreç, pazar) destek programı
- Ortak kullanıma yönelik numune hatlarının kurulması
- Ortak kullanıma yönelik (test, simülasyonvb.) platformlarının kurulması
- Teknoloji takip, tanıtım ve transfer birimlerinin kurulması
- Üniversite – Sanayi İşbirliği Programları
- Çeşitli mali destek programlarına başvuruların hazırlanması
- Tasarım ve yaratıcılık kapasitesini arttırıcı programlar

Destek Süresi

Bir kümelenme teşebbüsünün desteklenme süresi 5 (beş) yıldır. Ancak bu süre, destek tutarında değişiklik yapılmaması kaydıyla, Bakanlıkça kümelenme teşebbüsünün idari ve/veya teknik gerekçelerinin uygun görülmesi halinde veya mücbir sebeplerin ortadan kalkmasından itibaren iki yıla kadar uzatılabilir. Destek süresi yedi yılı geçemez.

Destek Miktarı

Kümelenme Destek Programı kapsamında Bakanlıkça hibe şeklinde sağlanacak mali destek, 5 yıl için 25 milyon TL'dir. Bakanlık tarafından sağlanacak geri ödemesiz destek oranı, her bir iş planı tamamlandığında iş planı toplam bütçesinin % 50'sini, her bir destek kalemi bazında ise %75'ini geçemez.

Organize Sanayi Bölgelerine Uygulanan Teşvik ve Muafiyetler

Desteklenen Alanlar ve Destek Miktarları

VERGİ TÜRÜ	OSB TÜZEL KİŞİLİĞİ	OSB'LERDE YER ALAN İŞLETMELER	AÇIKLAMA
Emlak Vergisi	Muaf (İnşaat bitim tarihini takip eden Bütçe yılından itibaren 5 yıl)	Muaf (İnşaat bitim tarihini takip eden Bütçe yılından itibaren 5 yıl)	1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 5. maddesine 3365 sayılı Kanunla eklenen (f) fıkrası
Atık su Bedeli	Muaf (Merkezi Atık su Arıtma Tesisi İşleten Bölgeler)	Muaf (Merkezi Atık su Arıtma tesisi işleten bölgelerdeki işletmeler) Muaf değil (Merkezi Atık su Arıtma tesisi işletmeyen bölgelerdeki işletmeler)	4562 sayılı OSB Kanununun 21. maddesi
Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi	Muaf (OSB'nin kendi binalarının tüketeceği elektrik ve havagazı için)	Muaf Değil	4562 sayılı OSB Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu
KDV	Muaf (Arsa ve işyeri teslimleri) (Arsa ve işyeri dışındaki teslimleri ile bölge dışındaki arsa ve işyeri teslimleri KDV'ye tabi)	Muaf Değil (Teşvik Belgesi Kapsamında yapılacak makine ve teçhizat teslimleri KDV'den muaftır)	3065 sayılı KDV Kanununun 17/4. maddesi (k) bendi
Bina İnşaat Harcı ve Yapı Kullanma izni Harcı	Muaf	Muaf	2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 80. maddesi
Kurumlar Vergisi	Muaf (OSB'nin esas faaliyetleri dışındaki faaliyetleri nedeniyle elde edeceği gelirleri kurumlar vergisine tabidir)	Muaf Değil	5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4. maddesinin (n) bendi
Çevre Temizlik Vergisi	Muaf (Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ancak belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanmayan OSB'ler)	Muaf (Belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanmayan işletmeler)	2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44. maddesi, (25.12.2003 – 5035 Sayılı kanununun 41. md.) 10.01.2004 tarih 25342 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 30 seri nolu Belediye Gelirleri Kanunu Genel tebliği I. Bölüm
Tevhid ve İfraz İşlem Harcı	Muaf	Muaf	492 sayılı Harçlar Kanununun 59. maddesi (n) bendi

OSB'lerin altyapısı için Bakanlık aşağıdaki tablodaki bilgilerde kredi kullanımını sağlamaktadır.

	Kalkınmada Öncelikli Yöre Kapsamındaki İller	Normal İller	Gelişmiş İller (*)
Bakanlık Kredi Oranı	100%	100%	100%
OSB Katılma Payı	1%	5%	10%
Geri Ödeme	5 Yıl Ödemesiz	3 Yıl Ödemesiz	2 Yıl Ödemesiz
	Toplam: 15 yıl	Toplam: 13 yıl	Toplam: 11 yıl
Faiz Oranı	1%	2%	3%

*İstanbul ve Kocaeli İlleri ile Adana, Ankara, Antalya (**), Bursa ve İzmir Büyükşehir Belediye

- OSB içerisinde yer alacak firmalara, OSB müteşebbis heyetinin kararı doğrultusunda, bedeli Hazine ya da Maliye Bakanlığınca karşılanarak, illerin gelişmişlik durumlarına göre indirimli ya da bedelsiz arsa tahsis edilebilir.
- OSB'de yatırım yapılması halinde, Ekonomi Bakanlığı destekleri olan Yatırım Teşvik oranlarından, büyük ölçekli ve bölgesel yatırımların, kurumlar vergisi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi destekleri açısından, bir alt bölgenin destek oranlarından yararlanır. 6. Bölge için sigorta primi işveren hissesi desteği süresine 2 yıl, vergi indirimi yatırıma katkı oranına 5 puan ilave edilir.

C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI DESTEKLERİ

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca riskli yapı olarak tespit edilen yapılardaki hak sahiplerine kira yardımları yapılmaktadır.

Kira Yardımı

Anlaşma ile tahliye edilen uygulama alanındaki yapılar ile uygulama alanı dışındaki riskli yapıların maliklerine tahliye tarihinden itibaren konut ve işyerlerinin teslim tarihine veya ilgili kurumca belirlenecek tarihe kadar, mümkün olması hâlinde geçici konut veya işyeri tahsisi, mümkün olmaması hâlinde ise, Bakanlıkça kararlaştırılacak aylık kira yardımı yapılabilir.

- Kira yardımı aylık 600 Türk Lirasını geçemez.
- Kiracı olarak ikamet edenlere veya işyeri işletenlere, bulunduğu il için belirlenen aylık kira bedelinin iki katı kadar, sınırlı aynî hak sahibi olarak ikamet edenlere veya işyeri işletenlere ise beş katı kadar defaten kira yardımı yapılabilir.
- Yardım süresi riskli alan dışındaki riskli yapılarda 18 ay ve Kanun kapsamında anlaşma yolu ile kamulaştırılan yapılarda 5 aydır. Riskli alanlarda kira yardımı süresi 36 ayı geçmemek şartı ile ilgili kurumca belirlenir.

- Aylık kira bedeli, her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan Tüketici Fiyatları Endeksi oranında güncellenir.
- Yapılacak kira yardımının ilk beş aya kadar olan kısmı, taşınma masrafları da dikkate alınarak peşin olarak ödenebilir.

Yapılarda kiracı veya sınırlı aynî hak sahibi olarak ikamet edenlere veya işyeri işletenlere, Bakanlıkça belirlenecek oranda defaten kira yardımı yapılabilir.

Kira yardımı başvuruları

- Kira yardımı başvuruları; tahliye tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde, Bakanlıkça belirlenecek bilgi ve belgelere istinaden riskli alan veya rezerv yapı alanlarında ilgili kuruma, riskli alan dışındaki riskli yapılarda ise Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğe yapılır.

Dönüşüm Projeleri Özel Hesabından yapılacak kira yardımları

- Uygulama alanında kira yardımı talebinin uygulamayı yapan İdare veya TOKİ'ce uygun görülmesi ve onaylanmak üzere Bakanlığa gönderilmesi üzerine, ilgililerine ödenmek üzere İdare veya TOKİ'nin hesabına,
- Uygulama alanı dışındaki riskli yapılarda kira yardımı talebinin Müdürlükçe uygun görülmesi

ve onaylanmak üzere Bakanlığa gönderilmesi üzerine, doğrudan riskli yapı maliklerinin hesap numaralarına yapılır.

Dönüşüm Projeleri Özel Hesabından aynı kişiye hem kira yardımı ve hem de faiz desteği yapılamaz. Kira yardımından faydalananlar faiz desteğinden, faiz desteğinden faydalananlar ise kira yardımından faydalanamaz.

Faiz Desteği

Kanun kapsamında kredi kullanacak gerçek veya tüzel kişilerin bankalardan kullanacağı kredilere; Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenen oranlarda Dönüşüm Projeleri Özel Hesabından karşılanmak üzere faiz desteği verilebilir.

Faiz Desteği Esasları

- Bakanlık kendisine başvuran bankalarla protokol imzalar.
- Banka, kredi başvurularını protokol hükümleri ve bankanın kredilendirme usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde değerlendirir.
- Banka kredi vermeyi uygun gördüğü hak sahiplerinin listesini Bakanlığa bildirir. Bakanlıkça başvuru 6306 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilir.
- Faiz desteğinden yararlandırılacaklar Bankaya bildirilir.

- Faiz desteği sağlanacak krediler için bankalar tarafından talep edilecek ücret, sigorta ve benzeri giderler hak sahipleri tarafından ödenir.

Faiz Desteği Geri Ödemesi

- Bankalar tarafından sağlanacak kredilere verilecek faiz desteği ödemeleri, bankanın kullandırılan kredilere ilişkin taksit vadesi sonuna kadar hesaplanan ve her ay kendi kayıtlarına göre kesinleşmiş aylık faiz desteği tutarlarını Bakanlığa bildirmesini takiben Bakanlıkça hesaptan gerçekleştirilir.
- Hak sahipleri tarafından geri ödemesi gerçekleştirilmeyen krediler için faiz desteği ödemeleri durdurulur.
- Hak sahiplerinin bankalar ile yapılacak olan protokoller kapsamında kullanacakları kredinin anapara riski ile faiz desteği dışında kalan faiz ödemelerinden doğan risk tamamen bankaya aittir.

D. EKONOMİ BAKANLIĞI DESTEKLERİ

İhracat Destekleri

Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan ihracata yönelik devlet yardımları, yurtdışına açılma sürecinde firmalarımıza her safhada destek sağlanmasını amaçlayan bütünsel bir bakış açısıyla sürdürülmektedir. Yatırım-üretim-istihdam-ihracat değer zincirinin tüm halkalarına yönelik politikalar oluşturularak *Ar-Ge, inovasyon, tasarım, markalaşma* ve hedef pazara giriş *konularında gelişme kaydedilmektedir. Destek sistemiğimizde ihracata hazırlık, pazarlama ve markalaşma* olmak üzere üç olgunluk seviyesi bulunmaktadır.

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1) kapsamında Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketler ile işbirliği kuruluşlarının pazar araştırması ve pazara giriş faaliyetlerine ilişkin giderlerinin karşılanması belirtilmekte ve destekleme unsurları aşağıda verilmektedir.

Yurt Dışı Pazar Araştırması Desteği	<p>Şirketler tarafından gerçekleştirilen yurt dışı pazar araştırması gezilerine ilişkin giderler %70 oranında ve yurt dışı pazar araştırması gezisi başına en fazla 5.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.</p> <p>En fazla iki şirket çalışanının ulaşım ve konaklama aşağıda belirtilen giderleri desteklenir.</p>
E-Ticaret Sitelerine Üyelik Desteği	<p>E-ticaret sitelerine toplu üyelik giderleri işbirliği kuruluşları için % 80 oranında desteklenir.</p> <p>Toplu üyeliklerde başvuruda yer alan her bir şirket için işbirliği kuruluşlarına e-ticaret sitesi başına yıllık en fazla 2.000 ABD Doları tutarında destek verilir.</p> <p>İşbirliği kuruluşlarının toplu üyelik desteğinden yararlanabilmesi için başvuruda en az 250 şirketin yer alması gerekir.</p> <p>İşbirliği kuruluşları, 13 üncü maddede belirtilen destekten en fazla 5 e-ticaret sitesi için yararlanabilir.</p>
Sektörel Ticaret ve Alım Heyetleri Desteği	<p>Bakanlık koordinasyonunda işbirliği kuruluşlarınca düzenlenen sektörel ticaret heyeti programlarına ilişkin giderler %50 oranında ve program başına 100.000 ABD Dolarına kadar, alım heyeti programlarına ilişkin giderler %50 oranında ve program başına 75.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.</p> <p>İşbirliği kuruluşlarınca düzenlenen sektörel ticaret heyeti ile alım heyeti programları çerçevesinde en fazla 2 (iki) kişinin ulaşım ve konaklama giderleri ile tanıtım ve organizasyon giderleri desteklenir.</p>
Rapor Satın Alma Desteği	
Yurt Dışında Yerleşik Şirket Alımı - Danışmanlık Desteği	<p>Şirketler ile işbirliği kuruluşlarının yurt dışına yönelik pazara giriş stratejileri ile eylem planlarının oluşturulabilmesi amacıyla satın alınan sektör, ülke, yurt dışında yerleşik şirket veya marka odaklı rapor giderleri ile yurt dışında yerleşik şirket alımlarına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler, şirketler için %60, işbirliği kuruluşları için %75 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.</p>
Yurt Dışında Yerleşik İleri Teknolojiye Sahip Şirket Alımı - Danışmanlık Desteği	<p>İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin alımına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler şirketler için %75 oranında ve yıllık 500.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.</p>
Yurt Dışında Yerleşik İleri Teknolojiye Sahip Şirket Alımı - Kredi Faiz Desteği	<p>İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin alımında kullanılan kredi faiz giderlerinin Türk Lirası cinsi kredilerde 5 puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde 2 puanı toplam 3.000.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.</p> <p>Faiz desteği miktarı ödenen faiz giderinin %50'sini aşamaz.</p> <p>Faiz desteği verilecek kredi tutarının hesaplanmasında, yurt dışında yerleşik şirketin alım bedelinin azami % 50'si esas alınır.</p>

Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesi

Şirketler tarafından çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesini teminen akredite edilmiş kurum ve/veya kuruluşlardan alınan yurt dışı pazara giriş belgelerinin belgelendirme

işlemleriyle küresel tedarik zincirine daha etkin bir tedarikçi olarak katılımlarını sağlamak için ara mali üretim ve ihracat yetkinliklerinin artırılmasına yönelik gerçekleştirilen harcamaların belirli bir bölümünün desteklenmesidir.

Pazara Giriş Belgeleri	Şirket başına yıllık en fazla 250.000 ABD Dolarına kadar destek verilir. Şirket başına yıllık 250.000 ABD Doları üst sınır, bir takvim yılı içerisinde yapılan başvurular esas alınarak hesaplanır.
Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Projesi	Şirketlerin projede belirtilen ve Genelge kapsamındaki giderleri 2 yıl süresince % 50 oranında ve toplamda 1.000.000 ABD Dolarına kadar desteklenir.

Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi

Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/8) kapsamında, şirketlerin uluslararası rekabet güçlerinin

geliştirilmesine yönelik şirketler, işbirliği kuruluşları ve Bakanlık tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlere ilişkin giderlerin karşılanması belirtilmekte ve destekleme unsurları aşağıda verilmektedir.

İhtiyaç Analizi	
Eğitim ve Danışmanlık Faaliyetleri	Proje Başına 400.000 ABD \$ - %75
Kümenin Yurt Dışında Tanıtımı	
2 uzman personelin istihdam edilmesi	En fazla 3 yıl süresince İşbirliği kuruluşu emsal personel brüt ücret tutarı
Yurtdışı Pazarlama Faaliyeti	Faaliyet Başına 150.000 ABD \$ En fazla 10 adet, %75
Alım Heyeti Faaliyeti	Faaliyet Başına 100.000 ABD \$ En fazla 10 adet, %75
Bireysel Danışmanlık Hedef Grup: UR-GE Projesine Katılan Şirketler	%70, En fazla 3 Yıl süresince (Proje bitimi sonrasında) Yıllık en fazla 50.000 ABD \$

İhracatçıya Alıcı Kredisi ve Sigorta Tazmin Desteği

Bu destek ile 2023 yılı İhracat Stratejisi çerçevesinde, ihracatçılarımızın ve ülkemizin yatırım malı niteliğindeki

ürünlerinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünün ve ihracat potansiyelinin artırılması amaçlanmıştır. Bu destekten Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (Türk Eximbank) yararlandırılır.

Eximbank'ın Uyguladığı Faiz Oranı ile CIRR (Commercial Interest Reference Rates / Referans Ticari Faiz Oranları) Arasındaki Farkın Desteklenmesi	Türk Eximbank tarafından kullanılan orta ve uzun vadeli yatırım malı niteliğindeki mal ihracatı alıcı kredilerinde (yurtiçi ve/veya yurtdışı bankalar aracılığıyla kullanılan alıcı kredileri ile alıcı veya bankasının kredi hesaplarında izlenen iskonto kredileri dâhil) Türk Eximbank'ın uyguladığı faiz oranı ile CIRR arasındaki farka tekabül eden faiz giderinin tamamı desteklenir.
İhracat Kredi Sigortası Tazmin Desteği	Türk Eximbank İhracat Kredi Sigortası Programları dahilinde sigorta kapsamına alınan ve yıllık olarak düzenlenen reasürans anlaşması çerçevesinde reasüre edilen risklerden doğan tazminat ödemeleri neticesinde oluşan zarar rasyosunun takvim yılı başında % 60'ın üzerine çıkması durumunda, bu oranın üzerinde kalan tazminat tutarlarının reasürans anlaşmasında belirlenen Eximbank payına düşen giderlerinin yıllık en fazla 20 milyon ABD Dolarına kadar olan kısmı desteklenir.
Proje Bazlı İhracat Sigorta Desteği	Türk Eximbank İhracat Kredi Sigortası Programları dahilinde özellikle yatırım malı makina, teçhizat gibi orta ve uzun vadeli sigortaya konu spesifik nitelikteki mal ihracatının sigortalımasına yönelik işlemlerde, Eximbank tarafından herhangi bir reasürör bulunamaması ve/veya reasürans tutarının yetersiz olması durumunda, Eximbank tarafından yapılan tazminat ödemelerinin reasüre edilemeyen kısmı % 50 oranında ve yıllık en fazla 100 milyon ABD Dolarına kadar desteklenir.

Fuar Katılım Desteği

Yurt dışında gerçekleştirilen fuar katılımlarının desteklenmesi ile katılımcıların yurt dışında gerçekleştirdikleri fuar işbirliklerinin ve organizatörler tarafından yapılan tanıtım harcamalarının desteklenmesi suretiyle, Türk ihraç ürünlerinin dış pazarlarda tanıtılması ve ihracatın artırılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde kurulmuş, ihracatçı birliğine üye şirket ile Türkiye'de yerleşik üretici/imalatçı organizasyonları yararlandırılır.

Katılımcılar tarafından yurt dışı fuar organizasyonu kapsamında gerçekleştirilen fuar katılımları ve bireysel katılımlar, katılımcının stand alanının metrekare cinsinden büyüklüğü dikkate alınmak suretiyle desteklenir.

Söz konusu desteğe esas tutar, yurt dışı fuar organizasyonlarında her fuar için ayrı ayrı belirlenir. Bireysel katılımı desteklenen sektörel nitelikteki uluslararası fuarlarda ise her fuar için ayrı ayrı belirlenebileceği gibi ülke ve/veya sektör bazında da belirlenebilir.

<p>Organizatör Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi</p>	<p>Ekonomi Bakanlığınca görevlendirilen organizatörlerin, yurt dışı fuar organizasyonuna yönelik olarak Türk ihraç ürünlerinin, sektörlerin, katılımcıların veya yurt dışı fuar organizasyonunun tanıtımı amacıyla yurt dışında gerçekleştirdikleri tanıtım faaliyetlerine ilişkin yapmış oldukları harcamalar %75 oranında desteklenir.</p> <p>Destek tutarı yurt dışı fuarın genel nitelikli olması halinde 320.000 Türk Lirasını, sektörel nitelikli olması halinde ise 500.000 Türk Lirasını geçemez. Sektörel nitelikli fuarlarda, Ekonomi Bakanlığınca sunulacak tanıtım projesine verilecek ön uygunluğa istinaden, 500.000 Türk Lirası destek tutarına ilaveten; proje kapsamında yapılacak harcamalarının %75'i 320.000 Türk Lirasını geçmemek üzere desteklenir.</p> <p>Ekonomi Bakanlığı tarafından belirlenen yurt dışı fuar organizasyonlarında organizatör tarafından oluşturulan "Türkiye Markası" standlarına ilişkin yer kirası, stand kurulumu, nakliye ve organizasyon giderlerine ilişkin harcamalar yukarıdaki hususlar kapsamında desteklenir.</p>
<p>Bireysel Destekleme</p>	<p>Katılımcıya fuar bazında ödenecek destek tutarı, yurt dışı fuarın genel nitelikli olması halinde 50.000 Türk Lirasını; sektörel nitelikli olması halinde 75.000 Türk Lirasını; Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenen prestijli fuarlardan biri olması halinde 250.000 Türk Lirasını geçemez.</p> <p>Desteğe esas tutar, fuar ve/veya ülke ve/veya sektör bazında metrekare başına belirlenen yaklaşık toplam maliyetin %50'sini, Bakanlıkça belirlenen hedef ülkelerde ise %70'ini geçemez.</p> <p>Katılımcı bir takvim yılı içinde en fazla 2 (iki) defaya mahsus olmak üzere Ekonomi Bakanlığınca belirlenen fuarlar için prestijli fuar katılımı desteğinden yararlanabilir.</p>

Tasarım Desteği

Türkiye'de tasarım kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılmasını teminen 2008/2 sayılı "Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ" çerçevesinde, tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ve işbirliği kuruluşlarının gerçekleştireceği tanıtım, reklam, pazarlama, istihdam, patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları danışmanlık harcamaları ile yurt dışında açacakları birimlere ilişkin giderler desteklenmektedir.

Ayrıca, söz konusu yarışmalar esnasında dereceye giren toplam 30 tasarımcının yurtdışı eğitim ve yaşam masrafları Bakanlığımız tarafından desteklenmektedir.

Buna ilaveten, firmaların gerçekleştireceği Tasarım ve Ürün Geliştirme Projelerine yönelik olarak ise istihdam edilen tasarımcı, modelist ve mühendislerin brüt maaşları, alet, teçhizat, malzeme ve yazılım giderleri ve seyahat ve web sitesi üyeliğine ilişkin giderleri desteklenmektedir.

<p>Tasarımcı Şirketlerinin Desteklenmesi</p>	<p>Tanıtım harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları,</p> <p>Yurt dışı birimlerinin, Kurulum/dekorasyon giderleri ve konsept mimari çalışmaları %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları,</p> <p>Yurt dışı birimlerinin, Brüt kira giderleri ve bu birimlerin kiralanmasına ilişkin danışmanlık giderleri ile vergi/resim/harç giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,</p> <p>Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile markalarının yurtdışında tescili, tescilinin yenilenmesi ve korunmasına ilişkin giderleri % 50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,</p> <p>İstihdam edilen tasarımcılar ile modelistlerin brüt maaş giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 150.000 ABD Doları,</p> <p>Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını arttırmak üzere alacakları danışmanlıklara ilişkin giderler, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları</p>
<p>Tasarım Ofislerinin Desteklenmesi</p>	<p>Tanıtım harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 150.000 ABD Doları,</p> <p>Yurt dışında açacakları birimlerinin, Kurulum/dekorasyon giderleri ve konsept mimari çalışmaları %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,</p> <p>Yurt dışında açacakları birimlerinin, Brüt kira giderleri ve bu birimlerin kiralanmasına ilişkin danışmanlık giderleri ile vergi/resim/harç giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları,</p> <p>Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile markalarının yurtdışında tescili, tescilinin yenilenmesi ve korunmasına ilişkin giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,</p> <p>İstihdam edilen tasarımcılar ile modelistlerin brüt maaş giderleri %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,</p> <p>Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını arttırmak üzere alacakları danışmanlıklara ilişkin giderler, %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları</p>
<p>İşbirliği Kuruluşlarının Desteklenmesi</p>	<p>İşbirliği kuruluşlarının; tasarım kültürünün oluşturulması, yaygınlaştırılması ile Türk tasarımcılarının ve ürünlerinin yurtiçi ve yurtdışı pazarlarda tanıtılması, pazarlanması ve markalaşması amacıyla gerçekleştirecekleri görsel ve yazılı tanıtım giderleri, sergi, bienal, tasarım fuarı; tasarım yarışması katılımları ve organizasyonları ile bu faaliyetlerin tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları, %50 oranında ve proje başına en fazla 300.000 ABD Doları tutarında desteklenir.</p> <p>İşbirliği kuruluşları tarafından düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren yıllık en fazla altmış adet tasarımcının yurtdışındaki eğitim giderlerinin tamamı ile aylık 1.500 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla oluşacak yaşam giderlerine ilişkin işbirliği kuruluşlarının gerçekleştirecekleri harcamalar en fazla iki yıl süresince desteklenir.</p>
<p>Tasarım ve Ürün Geliştirme Projelerinin Desteklenmesi</p>	<p>İstihdam edilen tasarımcı, modelist ve mühendislerin brüt maaşları toplam en fazla 1.000.000 ABD Doları,</p> <p>Alet, teçhizat, malzeme ve yazılım giderleri toplam en fazla 250.000 ABD Doları,</p> <p>Seyahat ve web sitesi üyeliğine ilişkin giderleri % 50 oranında toplam en fazla 150.000 ABD Doları,</p> <p>Bir şirketin en fazla bir adet projesi,</p> <p>Gemi ve yat sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin Türkiye'de yerleşik şirketlerden alacakları tasarım hizmetine ilişkin giderleri % 50 oranında 5 yıl süresince yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,</p>

Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Desteği

2010/6 sayılı "Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde, firmalarımızın ve İşbirliği Kuruluşlarının yurtdışında gerçekleştirdikleri tanıtım faaliyetleri, yurtdışında açtıkları birimlerine ilişkin kira giderleri ve marka tescili giderleri desteklenmektedir.

Ayrıca, söz konusu Tebliğ'de yapılan ve 12.12.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklik neticesinde Türkiye Ticaret Merkezlerinin (TTM) kurulmasına ilişkin gerekli yasal altyapı oluşturulmuştur. Söz konusu destek mekanizmasının yürürlüğe girmesi ile birlikte bir İşbirliği Kuruluşu liderliğinde firmalarımızın yurtdışı pazarlara girişte faydalanabilecekleri, söz konusu pazarlardaki dağıtım kanalları ağıımızın güçlendirilmesine yönelik çok boyutlu bir destek mekanizması ortaya konmuştur.

Markalaşma ve TURQUALITY Desteği

TURQUALITY®, uluslararası markalaşma potansiyeli olan firmalarımızın, üretimlerinden pazarlamalarına, satışlarından satış sonrası hizmetlerine kadar bütün süreçleri kapsayacak şekilde yönetsel bilgi birikimi, kurumsallaşma ve gelişimlerini sağlayarak uluslararası pazarlarda kendi markalarıyla küresel bir oyuncu olabilmeleri ve söz konusu markalar aracılığıyla olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi amacıyla oluşturulmuş bir marka destek programıdır.

Bu itibarla, Türk markalarının desteklenerek "Türk Malı" imajının ve Türkiye'nin itibarının güçlendirilmesini hedefleyen 2006/4 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde Marka/TURQUALITY® Programı kapsamında firmaların:

- Patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve marka tesciline ilişkin harcamaları,
- Sertifikasyona ilişkin giderleri,
- Moda/Endüstriyel ürün tasarımcısı/Şef/Aşçı istihdamına ilişkin giderleri,
- Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetleri,
- Yurtdışı birimlere ilişkin giderleri,
- Danışmanlık (Yönetim, tasarım, hukuk, bilişim) giderleri desteklenmektedir.

Anılan finansal desteklerin yanında; firmaların orta ve üst düzey yöneticilerine Koç, Sabancı, Bilkent ve İstanbul Üniversitelerinde Yönetici Geliştirme Programı kapsamında eğitim verilmekte; dünyaca ünlü markalaşma teorisyenlerinin davet edildiği Vizyon Seminerleri düzenlenmektedir.

<p>İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri / Birliklerinin Desteklenmesi</p>	<p>Sektörleri ile ilgili olarak yapılacak tanıtım ve reklam harcamaları için,</p> <ul style="list-style-type: none"> • İhracatçı Birlikleri için %80 oranında ve proje başına yıllık en fazla 250.000 ABD Doları, • Üretici Dernekleri ve Üretici Birlikleri için %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları, <p>İştigal ettiği sektörü tek başına temsil eden İhracatçı Birlikleri %80 oranında ve proje başına yıllık en fazla 500.000 ABD Doları, Birden fazla İhracatçı Birliği tarafından oluşturulan ve destek kapsamına alınan projeler, İhracatçı Birliği başına 250.000 ABD Doları,</p> <p>Her İhracatçı Birliğin aynı anda 1 (bir) projesi desteklenebilir. Projesi sona eren ihracatçı Birliği yeni bir projeye başvuru yapabilir.</p>
<p>Marka Destek Programı Kapsamına Alınan Şirketlerin Desteklenmesi</p>	<p>Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile destek kapsamına alınan markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,</p> <p>Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları,</p> <p>Açtıkları mağaza/lokanta/kafe, ofis, depo ve satış sonrası servis hizmeti veren birimlere ilişkin;</p> <ul style="list-style-type: none"> • brüt kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 600.000 ABD Doları, • kiralanın birimin konsept mimari çalışma ve kurulum/dekorasyon giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları, • kiraladıkları farklı markaların satıldığı teşhir mekanlarına (showroom) ve reyonlara ilişkin kira ve/veya komisyon ve danışmalık giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları, • kiraladıkları destek kapsamına alınan markalı ürünlerinin satıldığı teşhir mekanlarına (showroom) ve reyonlara ilişkin kira ve/veya komisyon ve danışmalık giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları, <p>Çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesi ve mağaza/lokanta/kafe açılışı ve işletilmesini teminen gerçekleştirilen; kalite, hijyen, çevre belgeleri ile insan can, mal emniyeti, ve güvenliğini gösterir işaretlere ilişkin danışmanlık dahil her türlü giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,</p> <p>Franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında açılacak ve faaliyete geçirilecek yıllık en fazla 10 mağazaya ilişkin;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kurulum/dekorasyon harcamaları, %50 oranında ve mağaza başına en fazla 50.000 ABD Doları, • Kira giderleri %50 oranında, mağaza başına en fazla iki yıl süresince ve yıllık mağaza başına azami 50.000 ABD Doları, <p>İş yönetimi kapsamında satın alacakları her türlü danışmanlık giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 500.000 ABD Doları,</p> <p>İstihdam edilen moda/endüstriyel ürün tasarımcısı, aşçı/şef giderleri, aynı anda azami 3 kişi için, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,</p> <p>Şirketlerin yukarıda belirtilen desteklerden yararlanabilmesi için; Ekonomi Bakanlığı tarafından yetkilendirilen danışmanlık şirketlerince gerçekleştirilecek Gelişim Yol Haritası çalışmasını yaptırmaları zorunludur. Şirketlerin bu fıkra uyarınca yaptığı harcamalar, ilgili destek dönemi için en fazla 200.000 ABD Doları ve %75 oranında desteklenir.</p>

**TURQUALITY®
Destek Programı
Kapsamına
Alınan Şirketlerin
Desteklenmesi**

Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri,

Çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesi ve mağaza/lokanta/kafe açılışı ve işletilmesini teminen gerçekleştirilen; kalite, hijyen, çevre belgeleri ile insan can, mal emniyeti, ve güvenliğini gösterir işaretlere ilişkin danışmanlık dahil her türlü giderleri,

TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak istihdam edilen moda/endüstriyel ürün tasarımcısı, aşçı/şef giderleri, aynı anda azami 5 kişi için,

Reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine yönelik giderleri,

TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak hedef pazarlar olarak belirtilen ülkelerde;

- açtıkları, aynı anda azami 50 adet mağaza/lokanta/kafeye ilişkin; brüt kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri, ile kiralanana birimin konsept mimari çalışma ve kurulum / dekorasyon giderleri, mağaza/lokanta/kafe başına azami 200.000 ABD Doları,
- açtıkları ofis, depo, showroom, satış sonrası servis hizmeti veren birimler ile farklı markaların satıldığı teşhir mekanı (showroom) / büyük mağazalar (department store) / marketlerde kiradıkları reyon, raf, dekorasyonlu köşe (shop in shop), kiosk, stand (floor display) vb. tahsis edilmiş satış alanlarına ilişkin; brüt kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri, ile kiralanana birimin konsept mimari çalışma ve kurulum/dekorasyon giderleri birim başına azami 200.000 ABD Doları,

Franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında faaliyete geçirilecek, 5 yıllık destek süresi boyunca toplam azami 100 mağaza için,

- kira giderleri, aynı mağaza için en fazla iki yıl süresince ve yıllık mağaza başına azami 200.000 ABD Doları,
- kurulum/dekorasyon harcamaları mağaza başına azami 100.000 ABD Doları,

İş yönetimi kapsamında satın alacakları her türlü danışmanlık giderleri, %50 oranında desteklenir.

(2) Şirketlerin yukarıda belirtilen desteklerden yararlanabilmesi için; kapsamdaki markalarına ve ilgili destek dönemine ilişkin olarak, Ekonomi Bakanlığı tarafından yetkilendirilen danışmanlık şirketlerince gerçekleştirilecek Gelişim Yol Haritası çalışmasını yaptırmaları zorunludur. İlgili destek dönemi için en fazla 200.000 ABD Doları ve %75 oranında desteklenir.

Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımları

Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Para-Kredi Ve Koordinasyon Kurulu Kararı kapsamında karşılanmak üzere, kararda GTİP numaraları ile tanımlanan tarım ürünlerinin ihracatında, belirtilen ihracat iade miktarları, azami ödeme oranları ve miktar barajları dikkate alınarak, ihracat iadesi yardımı sağlanır.

İhracatçı firmalar adına doğan hak edişler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde ihracatçı adına açılacak hesaptan, anılan Banka kanalıyla mahsup yoluyla karşılanır.

İmalatçı firmalar, kendi dış ticaret şirketleri ya da şirketlerinin de yer aldığı aynı kuruluş bünyesindeki bir dış ticaret firması kanalıyla ihracatı gerçekleştirmeleri ve dış ticaret firmalarının hak edişlerini imalatçı firmalarına devretmeleri durumunda teşvikten faydalanabilirler. İhracatçı firmalar hak edişlerini ürünü satın aldıkları imalatçı veya üretici firmalara devredebilirler.

Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin (SDŞ) ortakları, SDŞ kanalıyla ihracatı gerçekleştirmeleri ve SDŞ tarafından hak edişlerin ortaklarına devredilmesi durumunda teşvikten faydalanabilirler.

İhracatçı firmalar; hak edişlerinin en fazla % 85'lik kısmını, ihraç ettikleri ürünü satın aldıkları veya söz konusu ürünün ihraç edilebilmesi amacıyla

gerçekleştirilen faaliyetler kapsamında mal ve hizmet satın aldıkları firmalara vergiler (gümrük vergileri hariç), vergi cezaları, Sosyal Güvenlik Kurumu primleri, ihracata yönelik olarak kamu bankaları ile Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'den kullanılan faiz giderleri, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na ve ilgili tasfiye halindeki Bankalara olan borçlar ve bunların gecikme zammı ve faizlerine ilişkin giderlerin tamamı olarak belirtilen giderlerin mahsubunda kullanılmak üzere devredebilirler.

Hak ediş devri yapılan firmalar da, yukarıda belirtilen giderlerin mahsubunda kullanılmak üzere, söz konusu hak edişleri üçüncü kişilere devredebilirler.

Söz konusu devir kapsamında enerji giderleri, ihracatçı birlikleri nispi aidatları ve ihracata yönelik ürün alım-satımına ilişkin borsa tescil giderleri de değerlendirmeye alınır.

Mahsup işlemlerinden yararlanabilmek için, fiili ihraç tarihinden itibaren en geç bir yıl içerisinde, ibrazı zorunlu belgelerle birlikte, doğrudan bağlı bulunulan ya da kanuni merkez veya şubelerin bulunduğu yerdeki İhracatçı Birliğine müracaat edilmesi gerekmektedir.

Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Devlet Destekleri (Yatırım Teşvik Sistemi)

Yatırımlar, Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Kararın

uygulanmasına ilişkin tebliğ hükümleri çerçevesinde desteklenmektedir.

- 2012/3305 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" (19.06.2012 tarihli Resmi Gazete)
- 2012/1 Sayılı Uygulama Tebliği (20.06.2012 tarihli Resmi Gazete)

Yatırım Teşvik Sisteminin Amacı.

- Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması.
- Teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi.
- En az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması.
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması.
- Destek unsurlarının etkinliğinin azaltılması.
- Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi.

Türkiye'deki Yatırım Teşvik Programı kapsamındaki uygulamalarla sağlanan desteklerden, her bir uygulamanın gerektirdiği koşulları sağlamak kaydı ile

- Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, birlikler, kooperatifler, iş ortaklıkları,
- Kamu kurum ve kuruluşları,
- Kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üniversiteler

- Dernekler ve vakıflar
- Yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri faydalanabilir.

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununa göre yabancı ülkelerin vatandaşlığına sahip olan gerçek kişiler ve/veya yabancı ülkelerin kanunlarına göre kurulmuş (şirketler gibi) tüzel kişiler tarafından Türkiye'de kurulan şirketler, Türk şirketi statüsünde oldukları için Yatırım Teşvik Programı kapsamındaki desteklerden yerli yatırımcılarla eşit koşullarda faydalanma hakkına sahiptir.

Dolayısıyla bu nitelikteki şirketler, yukarıda belirtilen "sermaye şirketleri" kapsamında değerlendirilmekte ve Yatırım Teşvik Programından faydalanmaktadır. Diğer taraftan, merkezleri Türkiye dışında bulunan yabancı şirketlerin Türk Ticaret Kanununa göre Türkiye'de kurdukları, şirket statüsünde olmayan "şubeler" de desteklerden faydalanabilecekler arasında yer almaktadır.

Türkiye'de yatırım yapmak isteyen yabancı bir gerçek kişi Türkiye'de kuracağı anonim veya limited şirketle; yurtdışında kurulmuş bir yabancı şirket ise yine Türkiye'de kuracağı anonim veya limited şirketle ya da şubeyle Yatırım Teşvik Programından faydalanmak üzere başvuruda bulunabilir.

Yatırım Teşvik Sistemi 5 farklı uygulamadan oluşmaktadır:

Bölgesel Teşvik Uygulamaları	İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler.
Öncelikli Yatırımların Teşviki	Belirli yatırım konularının 5. Bölge destekleri ile desteklenmesi hedeflenmektedir.
Stratejik Yatırımların Teşviki	Cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak katma değeri yüksek yatırımları desteklenmektedir.
Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Teknoloji ve Ar- Ge kapasitesini artıracak, rekabet üstünlüğü sağlayacak yatırımları desteklenmektedir.
Genel Teşvik Uygulamaları	Teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır.

Bu uygulamalar kapsamında sağlanacak destek unsurları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Destek Unsurları	Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Öncelikli Yatırımların Teşviki	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
Katma Değer Vergisi (KDV) İstisnası	√	√	√	√	√
Gümrük Vergisi Muafiyeti	√	√	√	√	√
Vergi İndirimi		√	√	√	√
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		√	√	√	√
Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği*		√	√	√	√
Faiz Desteği**		√	√		
Yatırım Yeri Tahsisi		√	√	√	√
KDV İadesi					√

* Yatırımın 6. Bölgede, Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan 4 üncü ve 5 inci bölge illerindeki OSB'lerde ve Kilis ili OSB'lerinde gerçekleştirilmesi halinde sağlanır.

** Yatırımın Bölgesel Teşvik Uygulamalarında 3., 4., 5. veya 6. bölgelerde gerçekleştirilmesi halinde sağlanır.

*** Sabit yatırım tutarı 500 milyon TL üzerinde olan stratejik yatırımlara sağlanır.

2017 yılında imalat sektöründe gerçekleştirilecek teşvik belgeli tüm yatırımlara ilişkin bina-inşaat harcamaları da KDV iadesinden yararlanabilmektedir.

Destek Unsurları

- **Katma Değer Vergisi İstisnası:** Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.
- **Gümrük Vergisi Muafiyeti:** Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.
- **Vergi İndirimi:** Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar, indirimli olarak uygulanmasıdır.
- **Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:** Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.
- **Gelir Vergisi Stopajı Desteği:** Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için belirlenen gelir vergisi stopajının terkin edilmesidir. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülür.
- **Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği:** Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar için

düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülür.

- **Faiz Desteği:** Faiz Desteği, teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.
- **Yatırım Yeri Tahsisi:** Teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.
- **Katma Değer Vergisi İadesi:** Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir. (2017 yılında imalat sektöründe gerçekleştirilecek teşvik belgeli tüm yatırımlara ilişkin bina-inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlanabilmektedir.)

Asgari sabit yatırım tutarı uygulamalara göre aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- Genel Teşvik Sistemi'nde asgari sabit yatırım tutarı.
 - 1. ve 2. bölgelerde 1 milyon TL.
 - 3. 4. 5. ve 6. bölgelerde 500 bin TL'dir.
- Bölgesel Teşvik Uygulamaları için asgari sabit yatırım tutarı 1. ve 2. bölgelerde 1 milyon TL'den, diğer bölgelerde ise 500 bin TL'den başlamak üzere desteklenen her bir sektör ve her bir il için ayrı ayrı belirlenmiştir.

- Büyük Ölçekli Yatırımlar için asgari sabit yatırım tutarı 50 milyon TL'den başlamak üzere sektörüne göre farklı büyüklüklerle tanımlanmıştır.
- Stratejik Yatırımlar için asgari sabit yatırım tutarı 50 milyon TL'dir.
- Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde kurulacak çağrı merkezleri ve veri merkezleri, kurulduğu bölgenin bölgesel teşviklerinden herhangi bir asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın yararlanır.

Genel Teşvik Uygulamaları

Bölge ayrımı yapılmaksızın;

- Teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları kapsamında yer almayan ve
- Belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartını sağlayan yatırımlardır.

Destekler

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6. Bölge)

Bölgesel Teşvik Uygulamaları

- İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler.
- İllerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.
- Desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiştir.
- İller, SEGE 2011 çalışması esas alınarak 6 Bölgeye ayrılmıştır.

SEGE 2011 6 BÖLGE

Destek Unsurları		BÖLGELER						
		1	2	3	4	5	6	
KDV İstisnası		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	
Vergi İndirimi*	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	
Faiz Desteği	İç Kredi	YOK	YOK	3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan	
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi	YOK	YOK	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan	
Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl	
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl	

EB: İmalat sanayiine yönelik olarak Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilen yatırımlar

*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2017 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılacak oranı %100 olarak uygulanır.

Öncelikli Yatırımların Teşviki

Ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda, tespit edilen alanlarda yapılacak olan yatırımlar, öncelikli yatırımlar olarak belirlenmiş ve bu yatırımlara 1. 2. 3. ve 4. Bölgelerde gerçekleştirilmiş olsalar dahi 5. Bölgede uygulanan destekler sağlanmıştır. Bu yatırımlara, 5. ve 6. Bölgede gerçekleştirilmeleri halinde ise kendi bölgelerinde uygulanan destekler sağlanmaktadır.

Öncelikli Yatırımlar kapsamında 5. bölge destekleri ile desteklenecek yatırım konuları şöyledir:

- Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları.
- Madencilik yatırımları.
- Demiryolu ve denizyolu ile yük veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar.
- Savunma sanayi yatırımları.
- Otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik test merkezleri, rüzgâr tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar.
- Asgari 50.000 m2 kapalı alana sahip uluslararası fuar alanı yatırımları.
- Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan kreş ve gündüz bakımevleri ile okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise eğitim yatırımları.
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar.
- Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor aksamaları, aktarma organları/aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar.
- 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanmış 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları.
- Mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilecek enerji verimliliğine yönelik yatırımlar.
- Atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimine yönelik yatırımlar.
- Asgari 50 milyon TL tutarındaki sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) yatırımları ve yer altı doğalgaz depolama yatırımları.
- Karbon elyaf üretimine veya karbon elyaf üretimi ile birlikte olmak kaydıyla karbon elyaftan mamul kompozit malzeme üretimine yönelik yatırımlar.
- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar.

- Maden Kanununa istinaden düzenlenmiş geçerli Arama Ruhsatı veya Sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları.
- Yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör imalatı ile rüzgâr enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları.
- Direkt soğutmalı slab döküm ve sıcak haddeleme yöntemi ile alüminyum yassı mamul üretimine yönelik entegre yatırımlar.
- Lisanslı depoculuk yatırımları.
- Nükleer enerji santrali yatırımları.

ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri*
KDV İstisnası		VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	40**
	Vergi İndirimi (%)	80**
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		7 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR
Faiz Desteği	İç Kredi	5 puan
	Döviz / Döviz Endeksli Kredi	2 puan

* 1-5. Bölgelerde yapılacak yatırımlar için 5. Bölge desteği, 6. Bölgede yapılacak yatırımlar için 6. Bölge desteği

** İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2017 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı mevcut orana 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilir oranı %100 olarak uygulanır.

Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki

Aşağıda belirtilen 12 yatırım konusu, büyük ölçekli yatırımların teşviki çerçevesinde desteklenmektedir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri ile Havalimanı Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	
4-a	Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	200
4-b	Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	50
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Nihai Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)	

Bu uygulama kapsamında sağlanan destek oran ve süreleri özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Teknoloji ve Ar-Ge kapasitesini artıracak, uluslararası alanda rekabet üstünlüğü sağlayacak yatırımların desteklenmesini hedefler.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			1	2	3	4	5	6
KDV İstisnası			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi*	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	OSB ve EB Dışı	25	30	35	40	50	60
		OSB ve EB İçi	30	35	40	50	60	65
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

EB: İmalat sanayiine yönelik olarak Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilen yatırımlar

* İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2017 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılacak oranı %100 olarak uygulanır.

Stratejik Yatırımların Teşviki

İthalat bağımlılığı yüksek olan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında desteklenmektedir. Bu kapsamda desteklenecek olan yatırımların aşağıdaki kriterlerin tamamını sağlamaları gerekmektedir.

- Asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon TL olması.
- Yatırım konusu ürünle ilgili yurt içi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması.
- Yatırımla sağlanan katma değerın asgari %40

olması (rafineri ve petrokimya yatırımlarında bu şart aranmayacaktır).

- Üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değerinin son 1 yıl itibarıyla en az 50 milyon ABD \$ olması.

Ayrıca, asgari sabit yatırım tutarı üç milyar Türk Lirasının üzerinde olan öncelikli yatırımlar stratejik yatırım olarak kabul edilir. Ancak, bu yatırımlar için sağlanacak faiz desteği tutarı yedi yüz bin Türk Lirasını geçemez.

Bu uygulama kapsamında sağlanan destek oran ve süreleri özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları		BÖLGELER					
		1	2	3	4	5	6
KDV İstisnası		VAR					
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR					
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	50					
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	7 yıl (6. Bölgede 10 yıl)					
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR					
Faiz Desteği	İç Kredi	5 puan					
	Döviz / Döviz Endeksli Kredi	2 puan					
Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği		10 yıl (Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)					
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		10 yıl (Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)					
KDV İadesi		VAR (Sadece 500 milyon TL ve üzeri yatırımlar için)					

* İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2017 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı mevcut orana 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilir oranı %100 olarak uygulanır.

Alt Bölge Desteklerinden Yararlanma

Aşağıda belirtilen yatırımlara, vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından alt bölgelerde sağlanan daha avantajlı destekler sağlanacaktır:

- Organize Sanayi Bölgelerinde yapılacak yatırımlar veya imalat sanayine yönelik olarak Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilen yatırımlar.
- Sektörel işbirliğine dayalı yatırımlar.

OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre orta-yüksek teknolojlili sanayi sınıfında yer alan bazı yatırım konuları ise; İstanbul ili hariç olmak üzere 1., 2., ve 3. bölgede gerçekleştirilecekler 4. Bölge desteklerinden, 4., 5. ve 6. bölgede gerçekleştirilecekler ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanacaktır.

Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan 4 üncü ve 5 inci bölge illerindeki organize sanayi bölgeleri ile Kilis ilinde yer alan organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar, tabii olunan uygulama kapsamında 6 ncı bölgede uygulanan desteklerden aynı oran, miktar, süre ve şartlarda yararlanır.

Hizmet Sektörü Destekleri

Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Desteği

Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmet sektörlerinin uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesi, hizmet gelirlerinin artırılması, dış pazarlara açılması ve

markalaşması amacıyla, Türkiye'de yerleşik şirket ve kuruluşların gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin giderler desteklenmektedir. Bu desteklerden Türkiye'de yerleşik işbirliği kuruluşları, eğitim kurumları, sağlık kuruluşları, sağlık turizmi, bilişim, film ve yönetim danışmanlığı şirketleri ve ilgili destekler bakımından diğer şirketler ile kurum ve kuruluşlar yararlandırılabilir.

Sağlık Turizmi, Bilişim, Eğitim ve Film Sektörlerine Yönelik Destek Unsurları

- Ürün ve hizmet tesciline ilişkin harcamaları ile yurt içinde tescil ettirilmiş markalarının yurt dışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları.
- Ekonomi Bakanlığı tarafından uygun görülen kurum ve kuruluşlardan alınan/yaptırılan danışmanlık hizmetlerine (mali ve hukuki danışmanlık dahil) ilişkin giderleri, %60 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları.
- Çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesi ve ön tanı merkezi, ofis açılışı ve işletilmesini teminen gerçekleştirilen; kalite, hijyen, çevre belgeleri, ilgili ruhsat ve izinler ile bir ülke pazarına girişte zorunlu olarak aranan veya pazara girişte avantaj sağlayan belge/sertifikalara ilişkin eğitim, danışmanlık dahil her türlü belgelendirme giderleri, %50 oranında ve belge başına en fazla 50.000 ABD Doları.
- Reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları, %60 oranında ve yıllık en fazla 400.000 ABD Doları.

- Doğrudan veya yurt dışında faaliyet gösteren şirketleri ya da şubeleri aracılığıyla açtıkları birimlerin brüt kira (vergi/resim/harç dahil) ve komisyon harcamaları, %60 oranında ve birim başına yıllık en fazla 120.000 ABD Doları.
- Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırmak üzere Ekonomi Bakanlığının belirlediği konularda firma/kuruluş/uzmanlardan alınan danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları.
- Sağlık turizmi ve eğitim sektörlerinde ülkemize uluslararası hasta ve öğrenci getirilmesine, film ve bilişim sektörlerinde ise yapımların/ürünlerin yurt dışında satış ve dağıtımına yönelik acentalara yapılan komisyon ödemeleri, % 50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları.
- Sağlık kuruluşları tarafından yurt içinde istihdam edilen ve tercümanlık hizmeti veren en fazla 2 (iki) adet personelin aylık brüt ücretleri % 50 oranında ve personel başına yıllık en fazla 25.000 ABD Doları veya tercümanlık hizmet alımına yönelik giderleri % 50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları.
- Ekonomi Bakanlığı ile protokol yapan özel sağlık kuruluşları ya da havayolu şirketleri tarafından hastaların tedavi edilmek üzere; tarifeli uçak seferi ile Türkiye'ye getirilmesi halinde uçak veya diğer ulaşım giderleri hasta başına % 50 oranında ve en fazla 1.000 ABD Doları, tarifersiz (charter) uçak seferleriyle Türkiye'ye getirilmesi halinde hasta başına 200 ABD Dolarını geçmemek kaydıyla ulaşım giderlerinin tamamı.
- Sağlık Kuruluşları ve Eğitim Kurumları tarafından yurt dışından davet edilen ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımı ile münhasıran yurt dışına yönelik olarak yurt içinde düzenlenen tanıtım ve pazarlama etkinliklerine ilişkin giderleri, % 50 oranında ve program başına en fazla 50.000 ABD Doları.
- Sağlık Kuruluşları ve Eğitim Kurumları tarafından yurt dışından davet edilen akademisyen/uzman/ilgili kişi veya kurum/kuruluş temsilcilerinin katılımıyla münhasıran yurt dışına yönelik olarak yurt içinde gerçekleştirilen eğitim programlarına yönelik harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları.
- Bilişim şirketleri tarafından bilgisayar oyunları veya mobil uygulamaların yurt dışına pazarlanmasına yönelik olarak gerçekleştirilen yerelleştirme (lokalizasyon), DVD hazırlama, çoğaltma, barındırma (hosting) giderleri ile görsel, yazılı, işitsel medya, internet reklamları ile internet sitesi hazırlanmasına ilişkin pazara giriş giderleri, %50 oranında (Türkiye'nin sosyal, tarihi, kültürel ve ticari tanıtımını yapan belgesel filmler için belirtilen destek %70 oranında) ve oyun/uygulama başına en fazla 200.000 ABD Doları.
- Film dağıtıcısı ve/veya yapımcısı şirketler tarafından bir filmin yurt dışında pazarlanmasına yönelik olarak gerçekleştirilen pazara giriş giderleri, ülke/ülke grubu (en fazla beş) başına %50 oranında ve en fazla 100.000 ABD Doları.
- Bilişim şirketleri tarafından uluslararası tüketiciye yönelik olan ve yabancı dilde hazırlanan mobil

uygulamalar veya bilgisayar oyunlarının yurt dışı satışına yönelik olarak oluşan ve uygulama/oyun platformlarınınca tahsil edilen komisyon bedelleri uygulama/oyun başına %50 oranında ve en fazla 100.000 ABD Doları.

- Bilişim şirketleri tarafından uluslararası tüketiciye yönelik olan ve yabancı dilde hazırlanan mobil uygulama veya bilgisayar oyunu geliştiren bilişim şirketleri tarafından satın alınan ya da kiralanılan yazılım lisanslarına ilişkin giderleri % 50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları.
- Bilişim şirketleri tarafından uluslararası tüketiciye yönelik olan ve yabancı dilde hazırlanan mobil uygulama veya bilgisayar oyunu geliştiren bilişim şirketleri tarafından mobil uygulama/bilgisayar oyunu geliştirilmesi süreçlerinde çalıştırılmak üzere istihdam edilen en fazla 2 (iki) adet personelin aylık brüt ücretleri % 50 oranında ve personel başına yıllık en fazla 25.000 ABD Doları.
- Türkiye'de çekilen yabancı filmlerin film platosu/ stüdyo kirasına ilişkin kira giderleri % 20 oranında ve film başına 200.000 ABD Doları.
- Yurt dışında gösterimi yapılan filmlere verilen reklam (marka, logo, imaj, reklam filmi, imaj konumlandırma şeklinde olabilir) giderleri; yararlanıcılar için % 50 oranında ve en fazla 100.000 ABD Doları, işbirliği kuruluşları için %70 oranında ve en fazla 200.000 ABD Doları, bir film için verilen toplam destek tutarı 500.000 ABD Dolarını geçemez.
- İşbirliği Kuruluşları tarafından düzenlenen ticaret ve alım heyeti programlarında yararlanıcı/katılımcıların ulaşım ve konaklama giderleri ile programa ilişkin reklam, pazarlama, danışmanlık, tanıtım ve organizasyon giderleri; %70 oranında ve program başına en fazla 150.000 ABD Doları.
- Ticaret veya alım heyeti programı kapsamında organizasyona katılım sağlayan ve/veya düzenleyen işbirliği kuruluşları, yararlanıcılar ve katılımcıların en fazla 2 (iki) temsilcisinin ulaşım ve konaklama giderleri desteklenir. İşbirliği kuruluşları bir takvim yılı içerisinde en fazla 10 (on) adet ticaret ve 10 (on) adet alım heyeti programına yönelik desteklerden faydalandırılabilir.
- İşbirliği Kuruluşlarının yürüteceği Hizmet Sektörü Rekabet Gücünün Artırılması Projesi Desteği kapsamında ihtiyaç analizi, eğitim, danışmanlık, organizasyon ve projede istihdam edilen en fazla 2 (iki) adet personelin brüt ücretleri, %75 oranında ve proje bazında en fazla 400.000 ABD Doları, ve Yol ve konaklama dahil yurt dışı ve yurt içi tanıtım ve organizasyon faaliyetlerine (en fazla onar adet) ilişkin giderleri % 75 oranında ve faaliyet başına en fazla 150.000 ABD Doları.
- İşbirliği kuruluşları tarafından gerçekleştirilen
 - Ekonomi Bakanlığı tarafından uygun görülen kurum ve kuruluşlardan alınan/yaptırılan danışmanlık hizmetlerine (mali ve hukuki danışmanlık dahil) ilişkin giderleri, % 70 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları.

- Reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları, %70 oranında ve yıllık en fazla 500.000 ABD Doları.
- Yurt dışında açtıkları birimlerin brüt kira giderleri (hizmet alımları, komisyon ve vergi/resim/harç dahil) %70 oranında ve birim başına yıllık en fazla 300.000 ABD Doları.
- Yurt dışından davet edilen ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımı ile yurt içinde düzenlenen münhasıran tanıtım ve pazarlama etkinliklerine ilişkin giderleri, % 70 oranında ve program başına en fazla 100.000 ABD Doları.
- Yurt dışından davet edilen akademisyen/uzman/ ilgili kişi veya kurum/kuruluş temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen eğitim programlarına yönelik harcamaları, %70 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları.
- TİM ve Birlikler tarafından hizmet sektörlerine yönelik olarak düzenlenen ve Bakanlık tarafından desteklenmesi uygun görülen yarışma ve etkinliklere ilişkin giderler %70 oranında ve yarışma/ etkinlik başına en fazla 200.000 ABD Doları.
- Yurt dışı Fuar/Kongre/Konferans/Seminer/Festival/ Film Market Katılımlarına Yönelik Destek Programı kapsamında yararlanıcı ve işbirliği kuruluşlarının bireysel katılımlara ilişkin katılım giderleri ile en fazla iki temsilcisinin ekonomi sınıfı gidiş-dönüş ulaşım masrafları %50 oranında ve etkinlik başına en fazla 15.000 ABD Doları.
- İşbirliği Kuruluşları veya Organizatörler tarafından gerçekleştirilen milli katılım organizasyonlarında

yararlanıcı ve işbirliği kuruluşlarının en fazla 2 (iki) adet temsilcisinin ekonomi sınıfı gidiş-dönüş ulaşım masrafları ile katılım giderleri her bir organizasyon için %50 oranında ve yararlanıcı/işbirliği kuruluşu başına en fazla 15.000 ABD Doları, reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları ile infostand, gösteri/etkinlik/trend alanına ilişkin giderleri, %75 oranında ve organizasyon başına en fazla 120.000 ABD Doları.

Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Desteği

Ekonomi Bakanlığı teknik müşavirlik hizmetlerine yönelik olarak kapsamlı bir Devlet Yardımı programı yürütmektedir. Bu program ile teknik müşavirlik şirketlerinin yurtdışındaki ofisleri, reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri, yurtdışı fuar, seminer ve konferanslara katılımları, pazar araştırması seyahatleri, mesleki sorumluluk sigortası ve yazılım harcamaları, yurtdışı teknik eğitim programlarına ve uluslararası mesleki yarışmalara katılımları, en az 4 katılımcı firma ile düzenleyecekleri yurtdışı heyetler, yurtdışında girmiş oldukları ihaleler sonucunda aldıkları teknik müşavirlik işleri desteklenmektedir.

Ayrıca, teknik müşavirlik, müteahhitlik ve inşaat malzemesi sektör örgütlerinin gerek yurtdışında gerekse yurtiçinde düzenleyecekleri konferans ve seminerler, reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri, yurtdışında düzenleyecekleri fuar organizasyonları ve heyetler desteklenmektedir.

Teknik Müşavirlik Şirketlerine Sağlanan Destekler

Proje Desteği	<p>Sözleşme bedeli 2.000.000 ABD Doları'na kadar olan projeler için %20 oranında, en fazla 300.000 ABD Doları,</p> <p>Sözleşme bedeli 2.000.000 ABD Doları'ndan 5.000.000 ABD Doları'na kadar olan projeler için %15 oranında, en fazla 500.000 ABD Doları,</p> <p>Sözleşme bedeli 5.000.000 ABD Doları'ndan 10.000.000 ABD Doları'na kadar olan projeler için %10 oranında, en fazla 750.000 ABD Doları,</p> <p>Sözleşme bedeli 10.000.000 ABD Doları ve üzerinde olan projeler için %7,5 oranında, en fazla 1.000.000 ABD Doları desteklenmektedir.</p>
Yurtdışı Ofis Desteği	<p>En fazla 7 (yedi) yurt dışı ofis için,</p> <p>Kira Desteği: Yıllık 40.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla kira bedelinin % 50'si,</p> <p>İstihdam Desteği: T.C. vatandaşı Yönetici Personel için, yıllık 60.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla brüt maaşın % 50'si, Büro Personeli için, yıllık 36.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla brüt maaşın % 50'si,</p> <p>Danışmanlık Desteği: Yıllık 30.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla harcamaların %50'si,</p> <p>en fazla 6 (altı) yıl süreyle karşılanmaktadır.</p>
Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği	<p>Yıllık en fazla 100.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla reklam, tanıtım, pazarlama ve halkla ilişkiler harcamalarının % 50'si en fazla 6 (altı) yıl süreyle karşılanmaktadır.</p>
Pazar Araştırması Desteği	<p>Yurt dışı pazar araştırması gezilerine yılda en fazla 5 adet olmak üzere, %70 oranında ve gezi başına en fazla 5.000 ABD Doları karşılanmaktadır.</p>
Yurtdışı Fuar Katılım Desteği	<p>Sektörel nitelikli uluslararası fuar katılımlarında, m2 üzerinden ödenen stant kirası (ilave stand hizmetleri dâhil), tanıtım etkinlikleri, ulaşım (ekonomi sınıfı uçak) ile konaklama giderleri (oda ve kahvaltı) %50 oranında, fuar başına en fazla 15.000 ABD Dolarına kadar karşılanmaktadır.</p>
Seminer ve Konferans Katılım Desteği	<p>Yurtdışında düzenlenen sektörel nitelikli uluslararası seminer ve konferanslara katılım halinde, en fazla 2 (iki) şirket çalışanının, yol, konaklama (oda ve kahvaltı) ve katılım bedelleri %50 oranında, organizasyon başına en fazla 5.000 ABD Dolarına kadar karşılanmaktadır.</p>
Teknik Müşavirlik ve Teknik Müşavirlik Heyet Programı Desteği	<p>Müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programları kapsamında; her bir firmadan 2 (iki) temsilcinin ulaşım ve konaklama giderleri %50 oranında karşılanmaktadır. Bakanlık tarafından hedef ülkelere yönelik organize edilen teknik müşavirlik heyeti programlarında destek oranı %90 olarak uygulanmaktadır.</p>
Yurtdışı Eğitim Desteği	<p>Firmaların teknik personelinin yurt dışı teknik eğitim programlarına katılımı halinde, program başına 2 (iki) çalışanın yol, konaklama ve katılım giderleri %50 oranında, yıllık en fazla 50.000 ABD Dolarına kadar karşılanmaktadır.</p>
Yazılım Desteği	<p>Bilgisayarlı tasarım kapsamında satın alınan veya kiralanılan yazılım ürünlerinin lisanslarına ilişkin harcamalar %50 oranında, yıllık en fazla 50.000 ABD Doları desteklenmektedir.</p>
Mesleki Sorumluluk Sigortası Desteği	<p>Yurtdışında üstlenilen teknik müşavirlik projeleri kapsamındaki mesleki sorumluluk sigortası yükümlülüklerinden kaynaklanan poliçe alım giderleri %50 oranında, yıllık en fazla 50.000 ABD Doları desteklenmektedir.</p>
Uluslararası Mesleki Yarışmalara Katılım Desteği	<p>Uluslararası mesleki yarışmalara katılımlar yol, konaklama (oda ve kahvaltı), katılım bedeli, dosya satın alma, yer görme bedeli giderleri %50 oranında, organizasyon başına azami 10.000 ABD Doları desteklenmektedir.</p>

Sektör Örgütlerine Sağlanan Destekler

Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği	Yıllık en fazla 100.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla reklam, tanıtım, pazarlama ve halkla ilişkiler harcamalarının % 50'si karşılanmaktadır.
Yurtdışı Fuar Katılım Desteği	Sektörel nitelikli uluslararası fuar katılımlarında, m2 üzerinden ödenen stant kirası (ilave stand hizmetleri dahil), tanıtım etkinlikleri, ulaşım (ekonomi sınıfı uçak) ile konaklama giderleri (oda ve kahvaltı) %50 oranında, fuar başına en fazla 15.000 ABD Dolarına kadar karşılanmaktadır.
Yurtdışı Fuar Organizasyonu Desteği	Yurt dışında düzenlenen sektörel nitelikli uluslararası fuarlara milli katılımlarda; Salon kirası, sergi ve teknik altyapı kurulmasına ilişkin harcamalar, kokteyl ve/veya yemekli toplantılara ilişkin giderler %90 oranında, her bir organizasyon için en fazla 100.000 ABD Doları, Tanıtım filmi, broşür, kitapçık, elektronik ortamda tanıtım/videowall, reklam panoları veya afiş biçimindeki tanıtım etkinlikleri ile yurt dışı yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında yayınlanan reklamlara ilişkin harcamalar %90 oranında, fuar organizasyonu başına en fazla 70.000 ABD Doları, Söz konusu organizasyonlara panelist, konuşmacı vb. olarak davet edilen katılımcıların yol (uçak bileti ve transfer) ve konaklama giderlerinin tamamı organizasyon başına en fazla 20.000 ABD Doları desteklenmektedir.
Seminer ve Konferans Katılım Desteği	Yurtdışında düzenlenen sektörel nitelikli uluslararası seminer ve konferanslara katılım halinde, en fazla 2 (iki) şirket çalışanının, yol, konaklama (oda ve kahvaltı) ve katılım bedelleri %50 oranında, organizasyon başına en fazla 5.000 ABD Dolarına kadar karşılanmaktadır.
Seminer ve Konferans Organizasyonu Desteği	Seminer veya konferans faaliyetleri kapsamında salon kirası, sergi ve teknik altyapı kurulmasına ilişkin harcamalar, kokteyl ve/veya yemekli toplantılarına ilişkin giderler %70 oranında (yurtdışı organizasyonlarda %90), her bir organizasyon için en fazla 100.000 ABD Doları, Tanıtım filmi, broşür, kitapçık, elektronik ortamda tanıtım/videowall, reklam panoları veya afiş biçimindeki tanıtım etkinlikleri ile yurt dışı yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında yayınlanan reklam vb. tanıtım faaliyetlerine ilişkin harcamalar %70 oranında (yurtdışı organizasyonlarda %90), organizasyon başına en fazla 70.000 ABD Doları, Söz konusu organizasyonlara panelist, konuşmacı vb. olarak davet edilen katılımcıların yol (uçak bileti ve transfer) ve konaklama giderlerinin tamamı organizasyon başına en fazla 20.000 ABD Doları desteklenmektedir.
Teknik Müşavirlik ve Müteahhitlik Heyet Programı Desteği	Bir müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programı kapsamında organizasyonu yapan Kurulardan ve 2 (iki) temsilcinin ulaşım ve konaklama giderleri ile programın reklam, pazarlama, danışmanlık, tanıtım ve organizasyon giderleri %50 oranında program başına 150.000 ABD Dolarına kadar karşılanmaktadır. Bakanlık tarafından hedef ülkelere yönelik organize edilen müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyeti programlarında destek oranı %90 olarak uygulanmaktadır.

Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Desteği

Döviz kazandırıcı hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren ve Türkiye'de yerleşik şirket, kurum ve kuruluşların markalaşmak amacıyla gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin giderler, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve İhracatçı Birliklerinin TURQUALITY® Programı kapsamında şirket, kurum ve kuruluşların markalaşma sürecinde yurt içi ve yurt dışında vereceği desteklere ilişkin harcamalar, Türk markalarının pazara giriş ve tutunmalarına yönelik gerçekleştireceği her türlü faaliyet ve organizasyona ilişkin giderler ile hizmet sektörlerine yönelik olumlu Türk malı ve hizmeti imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi için yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştireceği her türlü harcama desteklenmektedir.

İşbirliği Kuruluşlarının Desteklenmesi:

- İşbirliği kuruluşlarının iştigal sahasına giren hizmet sektörlerinin yurt dışı pazarlarda tanıtılması amacıyla gerçekleştirecekleri, reklam, tanıtım ve pazarlama harcamaları, danışmanlık giderleri ve pazar araştırması çalışması ve raporlara ilişkin giderler:
 - TİM ve iştigal ettiği sektörü tek başına temsil eden Birlikler için %80 oranında ve proje başına yıllık en fazla 500.000 ABD Doları,
 - Birden fazla sektörü temsil eden Birlikler için %80 oranında ve proje başına yıllık en fazla 250.000 ABD Doları,

- Diğer İşbirliği Kuruluşları için %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları, desteklenir.
- Birden fazla Birlik tarafından oluşturulan ve destek kapsamına alınan projeler, Birlik başına 250.000 ABD Doları desteklenir.
- İşbirliği kuruluşlarının ortak projeler hariç olmak üzere aynı anda bir projesi desteklenebilir. Projesi sona eren işbirliği kuruluşu yeni bir proje ile başvuru yapabilir.

Hizmet Sektörü Marka Destek Programı Kapsamına Alınan Yararlanıcıların Desteklenmesi:

- Ürün ve hizmet tesciline ilişkin harcamaları ile destek kapsamına alınan markalarının yurt dışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları,
- Destek kapsamına alınan markalı ürün/hizmetleriyle ilgili olarak hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelere ilişkin olarak gerçekleştirdikleri, EK-1'de belirtilen reklam, tanıtım ve pazarlama harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 400.000 ABD Doları,
- Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde destek kapsamına alınan markalı ürün/hizmetleriyle ilgili olarak açtıkları yurt dışı birimlere ilişkin:
 - Brüt kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/ harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması

ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri. %50 oranında ve yıllık en fazla 600.000 ABD Doları.

- Kiralanan birimin konsept mimari çalışma ve kurulum/dekorasyon/teknik donanım giderleri. %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları.
- Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde faaliyet gösteren ve farklı markaların satıldığı teşhir mekanı (showroom)/büyük mağazalar (department store)/marketlerde destek kapsamına alınan markalı ürün/hizmetleriyle ilgili olarak kiraladıkları reyon, raf, dekorasyonlu köşe (shop in shop), kiosk, stand (floor display) vb. tahsis edilmiş satış alanlarına ilişkin brüt kira (vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, komisyon, konsept mimari çalışmaları harcamaları ile anılan birimlerin kiralınmasına yönelik uygun mahal araştırması ile hukuki danışmanlık giderleri ve bu birimlere ilişkin kurulum/dekorasyon giderleri. %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları.
- Çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesi ve yurt dışı birim açılışı ve işletilmesini teminen gerçekleştirilen; kalite, hijyen, çevre belgeleri, ilgili ruhsat ve izinler ile bir ülke pazarına girişte zorunlu olarak aranan veya pazara girişte avantaj sağlayan belge/sertifikalara ilişkin eğitim, danışmanlık dahil her türlü belgelendirme giderleri. %50 oranında ve belge başına en fazla 50.000 ABD Doları.
- Destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak

franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında açılacak ve faaliyete geçirilecek yıllık en fazla 10 adet mağaza/konaklama tesisi/klinik/kafe/lokantaya ilişkin;

- Kira giderleri %50 oranında ve anılan birimlerin her biri için en fazla iki yıl süresince ve birim başına yıllık en fazla 50.000 ABD Doları.
- Kurulum/dekorasyon/teknik donanım harcamaları, %50 oranında ve birim başına en fazla 50.000 ABD Doları.
- Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırmak üzere alacakları, EK-2'de belirtilen danışmanlık faaliyetlerine ilişkin giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 300.000 ABD Doları.
- Destek kapsamına alınan markalı ürün/hizmetleriyle ilgili, kendisi ve/veya harcama yetkisi verilen şirket/kuruluş tarafından istihdam edilen aşçı/şef, yazılımcı, mühendis/sağlık kuruluşları için tercüman istihdamına yönelik giderleri, aynı anda azami 3 kişi için, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları.
- Pazar araştırması çalışması ve raporlarına ilişkin giderleri, veri madenciliği/veri izleme/değerlendirme faaliyetleri ile mali ve hukuki raporlar da dahil olmak üzere %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları, desteklenir.
- Yararlanıcıların yukarıdaki desteklerden yararlanabilmesi için; kapsamdaki markalarına ve ilgili destek dönemine ilişkin olarak, Ekonomi Bakanlığı tarafından yetkilendirilen

danışmanlık şirketlerince gerçekleştirilecek Gelişim Yol Haritası çalışmasını yaptırmaları zorunludur. Yararlanıcıların bu fıkra uyarınca yaptığı harcamalar, ilgili destek dönemi için en fazla 200.000 ABD Doları ve %75 oranında desteklenir.

TURQUALITY® Destek Programı Kapsamına Alınan Yararlanıcıların Desteklenmesi

- Ürün ve hizmet tesciline ilişkin harcamaları ile TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalarının yurt dışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri.
- Çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesi ve yurt dışı birim açılışı ve işletilmesini teminen gerçekleştirilen; kalite, hijyen, çevre belgeleri, ilgili ruhsat ve izinler ile bir ülke pazarına girişte zorunlu olarak aranan veya pazara girişte avantaj sağlayan belge/sertifikalara ilişkin eğitim, danışmanlık dahil her türlü belgelendirme giderleri.
- TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürün/hizmetleriyle ilgili, kendisi ve/veya harcama yetkisi verilen şirket/kuruluş tarafından aynı anda istihdam edilen en fazla 5 adet aşçı/şef, yazılımcı, mühendis/sağlık kuruluşları için tercüman istihdamına yönelik giderleri.
- TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürün/hizmetleriyle ilgili olarak hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelere ilişkin olarak gerçekleştirdikleri, reklam, tanıtım ve pazarlama harcamaları.
- Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelerde, TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürün/hizmetleriyle ilgili olarak:
 - Açtıkları, aynı anda azami 50 adet mağaza/konaklama tesisi/klinik/eğitim merkezi/lokanta/kafeye ilişkin:
 - Brüt kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri.
 - Kiralanan birimin konsept mimari çalışma ve kurulum/dekorasyon/teknik donanım harcamaları, yurt dışı birim başına azami 200.000 ABD Doları.
 - Açtıkları ön tanı merkezi, ofis, depo, showroom, satış sonrası servis hizmeti veren birimler ile farklı markaların satıldığı teşhir mekanı (showroom)/büyük mağazalar (department store)/marketlerde kiradıkları reyon, raf, dekorasyonlu köşe (shop in shop), kiosk, stand (floor display) vb. tahsis edilmiş satış alanlarına ilişkin:
 - Brüt Kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dahil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri.
 - Kiralanan birimin konsept mimari çalışma ve kurulum/dekorasyon giderleri birim başına azami 200.000 ABD Doları.

- Franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında faaliyete geçirilecek, 5 yıllık destek süresi boyunca toplam azami 100 adet mağaza/konaklama tesisi/klinik/lokanta/kafe için,
- Kira giderleri, anılan her bir birim için en fazla iki yıl süresince ve birim başına yıllık en fazla 200.000 ABD Doları,
- Kurulum/dekorasyon/teknik donanım harcamaları birim başına en fazla 100.000 ABD Doları,
- Veri madenciliği/veri izleme/değerlendirme faaliyetleri ile mali ve hukuki raporlar da dahil olmak üzere pazar araştırması çalışması ve raporlarına ilişkin giderleri,
- Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırmak üzere alacakları, danışmanlık faaliyetlerine ilişkin giderleri,

%50 oranında desteklenir.

Yararlanıcıların yukarıdaki desteklerden yararlanabilmesi için; kapsamdaki markalarına ve ilgili destek dönemine ilişkin olarak, Bakanlık tarafından yetkilendirilen danışmanlık şirketlerince gerçekleştirilecek Gelişim Yol Haritası çalışmasını yaptırmaları zorunludur. Yararlanıcıların bu fıkra uyarınca yaptığı harcamalar, ilgili destek dönemi için en fazla 200.000 ABD Doları ve %75 oranında desteklenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

E. İÇ İŞLERİ BAKANLIĞI DESTEKLERİ

04/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun kapsamına giren ve tüzel kişiliği bulunan dernekler ile derneklerin oluşturduğu federasyon ve konfederasyonlar bu destekten faydalanmaktadır.

Desteklenen Alanlar ve Destek Miktarları

- Sivil Toplum, insan hakları, demokrasi bilincinin yaşıatılması ve arttırılmasına yönelik projeler.
 - Kamu karar mekanizmalarına katılım, kamu-sivil toplum diyalogunun arttırılması ve aktif vatandaşlık konulu projeler.
 - Sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin ve iletişimlerinin arttırılmasına yönelik eğitim ve sosyal içerikli projeler.
 - Çocuklar, gençler, kadınlar, engelliler, maddi durumu iyi olmayan ve sosyal risk altındaki gruplara yönelik, sağlık, eğitim, kültürel ve sosyal içerikli projeler.
 - Gençlerin, kadınların ve engellilerin istihdamını, girişimciliğini ve inovasyonu arttırmaya yönelik projeler.
 - Toplumun fiziksel ve ruhsal sağlığı ile çevre sağlığının korunmasına yönelik projeler.
 - Aile ve kültürel değerlerin korunmasına yönelik projeler konularında hazırlanan projelere mali yardım yapılmaktadır.
- İçişleri Bakanlığından projeye en az 5.000 TL, en fazla 150.000 TL yardım yapılabilir. Yardım oranı sınırlaması yoktur.
 - Eğitim, danışmanlık ve benzeri giderler, demirbaş satın alma ya da kiralama giderleri, sarf malzeme giderleri, basım, yayın, etkinlik organizasyonu giderleri, görünürlük ve tanıtım giderleri, personel giderleri, bakım, onarım, elektrik, su, yakıt ve iletişim gibi cari giderler, ulaşım, konaklama ve iaşe giderleri uygun destek unsurlarıdır.
 - Yardımın en fazla %40'ı demirbaş, bakım ve onarım ile cari giderler için; %20'si personel giderleri için kullanılabilir.

04/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun kapsamına giren ve tüzel kişiliği bulunan dernekler ile derneklerin oluşturduğu federasyon ve konfederasyonlar bu destekten faydalanmaktadır.

F. GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI DESTEKLERİ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından verilen destekler çok kapsamlı olup bu destekler aşağıda verilmektedir.

Alan Bazlı Destekler

Fındık Üreticileri Alan Bazlı Gelir Desteği	(TL/da)
Fındık Desteği	170
İyi Tarım Uygulamaları Desteklemeleri	
Meyve- Sebze	50
Örtü Altı	150
Süs Bitkileri, Tıbbi Aromatik Bitkiler	100
Organik Tarım Desteklemeleri	
1.Kategori Üretim	100
2.Kategori Üretim	70
3.Kategori Üretim	30
4.Kategori Üretim	10
Organik Hayvancılık Desteği	TL/Kovan
Arılı Kovan	10
Mazot ve Gübre Desteği	(TL/da)
Mazot ve Gübre	11

Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği

Örtü Altı Bitkisel Üretime Arız Olan Zararlı Organizmalara Karşı Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadelenin yaygınlaştırılması ve Kimyasal İlaç Kullanımının Azaltılması Amacıyla Örtüaltında;	Destek Miktarı (TL/da)
Biyoteknik mücadele desteği	110
Biyolojik mücadele desteği	350
Örtüaltı paket toplamı	460
Biyoteknik mücadele desteği	35
Biyolojik mücadele desteği	35
Açık alanda paket toplamı	70

Destek Miktarları

ÜRÜN	BİYOLOJİK MÜC. DESTEK MİKTARI (TL/da)	BİYOTEKNİK MÜC. DESTEK MİKTARI (TL/da)
Örtü altı (Domates, Biber, Patlıcan, Hıyar, Kabak)	350	110 (Feromon+Tuzak) 60 (Yalnızca Feromon)
Turunçgil	35	35 (Feromon+Tuzak) 20 (Yalnızca Feromon)
Domates (Açıkta)	-	35(Feromon+Tuzak) 20 (Yalnızca Feromon)
Elma	-	35 (Feromon yayıcısı)
Bağ	-	35 (Feromon yayıcısı)
Zeytin	-	20
Kayısı	-	35
Nar	35	-

Diğer Tarımsal Amaçlı Destekler

Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma Programı (ÇATAK) Desteği

	(TL/da)
I Kategori	30
II Kategori	60
III Kategori	135

Yurt İçi Sertifikalı Fidan, Çilek Fidesi ve Standart Fidan Kullanım Desteği

Bahçe Tesisi	Standart (TL/da)	Sertifikalı (TL/da)
Bodur Meyve Fidanları ile Bahçe Tesisi	150	400
Yarı Bodur Meyve Fidanları ile Bahçe Tesisi	150	350
Bağ, Zeytin ve Diğer Meyve Fidanları ile Bahçe Tesisi	100	280
Aşılama ile Çeşit Değiştirme	-	250
Virüsten Ari Fidanlara İlave Olarak	50	100
Sertifikalı Çilek Fidesi	-	350
Antepfıstığı Anacı ile Meyve Bahçesi Tesisi	100	280
Patates Siğili Görülen Alanlarda Sertifikalı/Standart Fidan Kullanım Desteği	Aldığı Desteğe %50 İlave	Aldığı Desteğe %50 İlave
Sanayilik/İhracata Yönelik Çeşitlerde İlave Destek	-	Aldığı Desteğe %50 İlave
Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu	100	100

Yurtiçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği

	(TL/da)
Buğday, Arpa	8,50
Tritikale, Yulaf, Çavdar	6
Çeltik	8
Yerfıstığı	15
Nohut, Kuru Fasulye, Mercimek	20
Susam, Kanola, Aspir	4
Patates	80
Soya Fasulyesi	20
Yonca	15
Korunga, Fiğ, Yem Bezelyesi	10
Örijinal ve Üstü Tohumluk Kullananlar	İlave %50

Yurtiçi Sertifikalı Tohum Üretim Desteği

	(TL/kg)	
Buğday, Patates	0,10	
Arpa, Triticale, Yulaf, Çavdar	0,08	
Nohut, Kuru Fasulye, Mercimek, Aspir	0,50	
Çeltik	0,25	
Korunga, Fiğ, Yem Bezelyesi	0,75	
Soya Fasulyesi	0,35	
Yerfıstığı	0,80	
Kanola	1,20	
Susam	0,60	
Yonca	2,00	
Orijinal ve Üstü Tohumluk Üretimi	Orijinal/Temel 2-3	Aldığı desteğe %50 ilave
	Orijinal/Temel 1	Aldığı desteğe %100 ilave
	Ön Elit/Elit	Aldığı desteğe %500 ilave
	Süper Elit	Aldığı desteğe %2000 ilave

Yurtiçi Sertifikalı Fidan Üretim Desteği

	Aşılı (TL/Adet)	Aşısız (TL/Adet)
Sertifikalı Sınıfta Tüm Çeşitler	1	0,5

Fark Ödemesi Destekleri

Türkiye Tarım Havzaları Üretim Ve Destekleme Modeli Fark Ödemesi Destekleri

Desteğe Konu Ürünler	(Kuruş/Kg)	Sözleşmeli Üretime İlave (Kuruş/Kg)
Yağlık Ayçiçeği	40	6
Kütlü Pamuk (Yurt içinde üretilen sertifikalı tohumları kullananlar)	75	-
Soya Fasulyesi	60	3
Kanola	50	4
Dane Mısır	2	-
Aspir	55	9
Zeytinyağı	80	-
Buğday, Arpa, Çavdar, Yulaf, Triticale	5	-
Kuru Fasulye, Nohut, Mercimek	30	-
Çeltik	10	-
Çay	13	-
Patates Siğili Görülen (Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Artvin, Ankara, Bursa; Gümüşhane, Iğdır, Kayseri, Niğde, Nevşehir, Ordu, Sivas ve Trabzon) alanlarda Yağlık Ayçiçeği, Aspir, Kanola ve Soya Üretimi Yapan Çiftçiler	Aldığı Desteğe %50 İlave	
Yeraltı suyu kısıtı olduğu Bakanlıkça tespiti yapılan parsellerde 2016 yılında ekimi yapılan Dane Mısır alanları fark ödemesi desteğinden yararlandırılmaz. Bu alanlarda mercimek ve nohut için fark ödemesi desteğinde %50 ilave destek ödenir.		

Hayvancılık Desteklemeleri

(1) Buzađı-Malak Desteği	TL/Baş	
4 Ay ve Üzeri Buzađı-Malak (81 il)	350	
Soy kütüđü (81 il)	500	
Döl Kontrolü	50 (ilave)	
(2) Çoban (Sürü Yöneticisi) İstihdam Desteği	250 Baş ve Üzeri Küçükbaş ve üzeri (koyun-keçi) anaç hayvan varlığına sahip Sürü yöneticisi istihdamı desteği 5000 TL/İşletme olarak ödenir.	
(3) GAP, DAP, DOKAP ve KOP kapsamındaki illerde e-ıslah veri tabanına kayıtlı sığırlarda, (saf sütçü ırklarda doğum tarihi 1.1.2010 ve sonrası hariç olmak üzere) etçi ve kombine ırklarla tohumlama yaptıran yetiştiricilere, anaç sığırları ve doğan buzağıları (dişilere brusellosis S-19 aşısı yaptırmak şartıyla) için aşağıda belirtilen miktarlarda ödeme yapılır.	Birime Destek	
(4) Koyun-Keçi Desteği	Birime Destek	
Koyun-Keçi	25TL/baş	
(5) Tiftik Üretim	Birime Destek	
Tiftik	22 TL/baş	
(6) Süt Primi	Birime Destek	
Soğutulmuş Manda, koyun-keçi, İnek sütü	Bakanlıkça belirlenir	
(7) İslah Amaçlı süt kalitesinin Desteklenmesi Projesi kapsamında yapılacak analizler için süt içeriğinin tespiti amacıyla Adana, Aksaray, Balıkesir, Bursa, Erzincan, İzmir ve Uşak illerinde	Birime Destek	
Her bir sığır için	Bakanlıkça belirlenir	
(8) İpek Böceđi	Birime Destek	
Tohum (kutu)	50 TL/adet	
Yaş koza	40 TL/kg	
(9) Arıcılık	Birime Destek	
Arılı kovan	10 TL/adet	
Bombus arısı	60 TL/koloni	
(10) Su Ürünleri	Birime Destek	
Alabalık	250.000 Kg'a kadar (250.000 Kg dahil)	0,65 TL/Kg
	250.001-500.000Kg	0,325 TL/Kg

Yeni türler	250.000 Kg'a kadar (250.000 Kg dahil)	1 TL/Kg
	250.001-500.000 Kg	0,5TL/Kg
Midye		0,05 TL/Kg
Kapalı Sistem		0,50 TL/Kg
(11) Balıkçı Gemisi Desteği		Birime Destek
10-20 metre		10.000 TL/m
21-30 metre		15.000 TL/m
31-34 metre		20.000 TL/m
35-45 metre		30.000 TL/m
46 ve Üzeri metre		35.000 TL/m
(12) Yem Bitkileri		Birime Destek
Yonca (sulu)		60 TL/dekar/yıl
Yonca (kuru)		35 TL/dekar/yıl
Korunga		45 TL/ dekar/yıl
Tek yıllıklar		40 TL/dekar
Silajlık tek yıllıklar		55 TL/dekar
Silajlık mısır (sulu)		90 TL/dekar
Silajlık mısır (kuru)		45 TL/dekar
Yapay çayır-mera		150 TL/dekar
Patates siğili görülen alanlarda		Aldığı desteğe ilave %50
(13) Hayvan Hastalık Tazminatları		
Kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenir.		
(14) Hayvan Başı Ödeme		Birime Destek
Hastalıktan ari işletme		200 TL/baş
Onaylı Süt Çiftliği Desteği (ilave)		60 TL/baş
(15) Aşı Desteği		Birime Destek
Şap Aşısı (Büyükbaş)		0,75 TL/baş
Şap Aşısı (Küçükbaş)		0,50 TL/baş
Bruceellosis (Büyükbaş)		1,50 TL/baş

Brucellosis (Küçükbaş)	0,50 TL/baş
Küpe Desteği	1,00 TL/baş
(16) Atık Desteği	Birime Destek
Büyükbaş hayvan atıkları (Aşılama sonrası)	400 TL/baş
Küçükbaş hayvan atıkları (Aşılama sonrası)	100 TL/baş
(17) Hayvan Gen Kaynakları	Birime Destek
Büyükbaş Koruma	550 TL/baş
Küçükbaş Koruma	80 TL/baş
Sığır Pedigrili Koruma	800 TL/Baş
Arı Koruma	40 TL/kovan
Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Elit Sürü Yavru	70 TL/baş
Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Taban Sürü Yavru	40 TL/baş
Halk Elinde Manda Islahı	850 TL/Baş
Damızlığa ayrılan manda yavrusu desteği	200 TL/Baş
Damızlık Erkek Materyal (Koç ve Teke) Desteği	200 TL/baş
(18) Çiğ Sütün Değerlendirilmesi	Bakanlıkça belirlenir.
(19) Besilik erkek sığır desteği	
Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı, yurtiçinde doğmuş ve besi süresini tamamlamış erkek sığırları (manda dahil) mevzuatına uygun kesimhanelerde kestiren sözleşmeli besicilik yapan yetiştiricilere 1-300 baş arası kestirdikleri hayvan başına 200TL destekleme ödemesi yapılır.	
(20) Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği	Birime Destek (TL/Dekar)
Biyoteknik mücadele	110
Biyolojik mücadele	350
Örtü Altı Paket Toplama	460
Biyoteknik mücadele	35
Biyolojik mücadele	35
Açık Alanda Paket Toplama	70

Kırsal Kalkınma Programı Destekleri

Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi (Mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilenmesi, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması) (%50 hibe, gerçek kişi 300.000TL- tüzel kişi 800.000TL)

- Bitkisel, hayvansal ve su ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması
- Tarımsal ürünlerin depolanması (çelik silo ve soğuk hava deposu)
- Alternatif enerji kaynakları kullanan yeni seraların yapımı
- Tarıma yönelik jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgâr enerjisi üretim tesisleri
- Hayvansal orijinli gübre işlenmesi ve paketlenmesi
- Koyun, keçi ve manda konularında sabit yatırımlar

Sulama Yatırımlarının Desteklenmesi (%50 hibe, gerçek kişi 100.000TL, tüzel kişi 200.000TL)

Makine ve Ekipman Desteklenmesi (%50 hibe, gerçek kişi 50.000TL, tüzel kişi 100.000TL)

Kredi Uygulamaları

Hayvansal ve bitkisel üretime yönelik olarak Ziraat Bankası aracılığı ile düşük faizli yatırım ve işletme dönemi kredileri verilmektedir.

Tarım Sigortaları

TARSİM tarafından çiftçilere yönelik olarak bitkisel ürün sigortası, sera sigortası, büyükbaş ve küçükbaş hayvan hayat sigortası, kümes hayvanları hayat sigortası, su ürünleri hayat sigortası ve arıcılık sigortası gibi seçenekler sunulmaktadır.

Tarım Ar-Ge Desteği

Araştırma Geliştirme (Ar-Ge) Destek Programı kapsamında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ve tarım sektörünün ihtiyacı olan konularda üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör tarafından hazırlanan projelere ilişkin destekler verilmektedir.

Desteklenen maliyetler;

- Alet, makine, teçhizat, yazılım ve donanımlar.
- Taşınır malzeme ve sarf malzemeleri.
- Araştırmanın gerektirdiği tohum, ilaç, gübre, hormon ve benzeri girdi alımları.
- ç) Anket, deneme, analiz, ekonometrik modelleme, danışmanlık (iki danışman için en fazla on biner TL), kısa süreli işçilik (ayda 10 günden az süreli) ve benzeri hizmet alımları.
- Projede kullanılan cihaz, ekipman, sera ve benzeri (bina, laboratuvar gibi yapılar hariç) bakım onarım giderleri.
- Tescil, patent ve sertifikasyon giderleri.
- Yurtiçi seyahat/nakliye giderleri.

- Proje konusuyla ilgili toplantı, konferans, sempozyum ve benzeri yerlere seyahat (ulaşım, katılım bedeli, konaklama ve iâşe bedeli dahil) ücretleridir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Destekleri

Avrupa Birliği tarafından aday ve potansiyel aday ülkelere destek amacıyla Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre-Accession Assistance- IPA) oluşturulmuştur. IPA'nın beşinci bileşeni Kırsal Kalkınma

(IPA Rural Development- IPARD) Avrupa Birliği'nin Ortak Tarım Politikası, Kırsal Kalkınma Politikası ve ilgili politikalarının uygulanması ve yönetimi için uyum hazırlıklarını ve bu kapsamda politika geliştirilmesini desteklemektedir. IPARD desteğinin "Kırsal Kalkınma Programı" kapsamında uygulanması için 42 ilde TKDK İl Koordinatörlükleri kurulmuştur.

TKDK destekleri her il için geçerli olmayıp, destek konuları iller bazında değişiklik gösterebilmektedir. Verilen destek konuları aşığıda listelenmiştir.

101 – Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar

TEDBİRLER	DESTEKLENE YATIRIM KAPASİTELERİ	DESTEK MİKTARI
101-1 - Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	En az 10, en fazla 120 süt ineği, En az 5, en fazla 50 süt veren manda, En az 50, en fazla 500 süt veren koyun, En az 50, en fazla m 500 süt veren keçi.	Uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 20.000 Avro ve 1.000.000 Avro'dur.
101-2 - Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler	En az 30, en fazla 250 sığır, En az 10, en fazla 50 manda, En az 100, en fazla 500 koyun, En az 100, en fazla 500 keçi.	
101-3 - Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler	En az 5,000, en fazla 50,000 broyler, En az 1,000, en fazla 8,000 hindi, En az 350, en fazla 3,000 kaz	Uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 20.000 Avro ve 500.000 Avro, kaz çiftlikleri için üst limit 250.000 Avro dur.
101-4 - Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler	En az 20,000, en fazla 100,000 yumurta tavuğu, Yumurta üretiminde aktif olan ve aşağıdaki şartları karşılayan sadece mevcut tarımsal işletmeler, kapasitelerini artırmamak şartıyla uygundurlar; Tesislerinde ve ekipmanlarında yenileme ihtiyacı bulunan veya, Tesislerini, yerleşim bölgelerinden uzak bir alana taşıyan Hayvan refahı koşullarını yerine getirmek amacıyla mevcut tarımsal işletmeler, kapasitelerini artırmadan, yumurta tavukları için binalarını genişletebilirler.	Uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 20.000 Avro ve 1.000.000 Avro'dur.

AB KATKI ORANI

- Tedbirler kapsamında kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %60'ı tutarında olacaktır.
- Başvurunun sunulduğu tarihte başvuru sahibinin 40 yaşın altında olması durumunda bu oran %65 olacak, aynı şekilde eğer yatırım dağlık bir alanda yapılıyor ise destek oranı yine % 65 olacaktır.
- Eğer başvurunun sunulduğu tarihte başvuru sahibi hem 40 yaşın altında ise ve hem de yatırım dağlık bir alanda gerçekleştiriliyor ise, toplam kamu desteği oranı %70 olacaktır.
- Çevrenin yararına olacak şekilde, atık madde depolama ve atık yönetimi konularında yapılan yatırımlar için ilave bir %10 katkı verilebilecektir.

103 – Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar

TEDBİRLER	DESTEKLENE YATIRIM KAPASİTELERİ	DESTEK MİKTARI
103-1 - Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	Süt işleyen işletmelerin yatırımın sonunda günlük en az 10 ton, en fazla 70 ton kurulu işleme kapasitesine sahip olması gerekmektedir. Süt toplama merkezinin yatırımın sonunda günlük en fazla 70 ton toplama kapasitesine sahip olması gerekmektedir. Yatırım döneminin sonunda yatırım, iş güvenliği, AB hijyen (çiğ süt hariç) ve yapısal standartları (EC 852/2004, EC 853/2004'e istinaden) ve AB çevre standartlarını karşılamalıdır	Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %50'sidir. Atıksu arıtma ve atık yönetimi ile ilgili olarak yapılacak yatırımlar için maksimum destek miktarı %60 olacaktır. Süt sektörü minimum ve maksimum destek limiti; 30.000 Avro ve 3.000.000 Avro, Süt toplama merkezleri için 30.000 Avro ve 1.000.000 Avro
103-2 - Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	Eğer sadece sığır ve manda kesimi gerçekleştiriliyorsa, günde en az 30 baş, en fazla 500 baş, Eğer sadece koyun ve keçi kesimi gerçekleştiriliyorsa, günde en az 50 baş ve en fazla 4.000 baş, Eğer kesimhanede sığır, manda ve koyun/keçi kesimi gerçekleştiriliyorsa, sığır, manda ve koyun/keçi için belirtilen maksimum ve minimum limitler karşılanmalıdır.	Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %50'sidir. Atıksu arıtma ve atık yönetimi ile ilgili olarak yapılacak yatırımlar için maksimum destek miktarı %60 olacaktır. Et sektörü minimum ve maksimum destek limiti;30.000 Avro ve 3.000.000 Avro,
103-3 - Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	Kanatlı kesimhaneleri için: Saatte en az 1.000 tavuk ve en fazla 5.000 tavuk kapasitesi veya Saatte en az 100 ve en fazla 1.000 hindi ya da kaz kapasitesi. İşletmelerin kapasite artırımı için yapacağı yatırımlar uygun değildir ve yeni kanatlı kesimhanelerinin kurulması desteklenmemektedir.	Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %50'sidir. Atıksu arıtma ve atık yönetimi ile ilgili olarak yapılacak yatırımlar için maksimum destek miktarı %60 olacaktır Et sektörü minimum ve maksimum destek limiti; 30.000 Avro ve 3.000.000 Avro,
103-4 - Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	İşletme, en az 100 ton/yıl ve en fazla 2.000 ton/yıl su ürünleri, balık yağı, yumuşakça, çift kabuklu yumuşakça ve kabuklu deniz canlıları üretim kapasitesine sahip olmalıdır. Bu alt sektör altındaki yatırımlar, karada gerçekleştirilen hizmetler olmalıdır. İnsan tüketimine yönelik olmayan su ürünleri ve kültür balıkçılığı ürünleri ile ilgili yatırımlar uygun değildir. Fakat su ürünleri ve kültür balıkçılığı ürünlerinin (insan tüketimine yönelik olanlar) atıklarının işleme ve pazarlamaları ile ilgili yatırımlar uygundur. Yatırım döneminin sonunda yatırım, iş güvenliği, AB hijyen ve yapısal standartları (EC 852/2004, EC 853/2004'e istinaden) ve AB çevre standartlarını karşılamalıdır.	Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %50'sidir. Atıksu arıtma ve atık yönetimi ile ilgili olarak yapılacak yatırımlar için maksimum destek miktarı %60 olacaktır. Su ürünleri işleme için minimum ve maksimum destek limiti; 30.000 Avro ve 1.500.000 Avro

TEDBİRLER	DESTEKLENE YATIRIM KAPASİTELERİ	DESTEK MİKTARI
103-5 - Meyve ve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	<p>İşletme, 5957 sayılı "Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi" Kanunu ve bu Kanunun müteakip değişiklikleri tarafından öngörülen koşulları karşılamalıdır.</p> <p>Üretici örgütleri (1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanunu, 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu tarafından tanınan), 5957 sayılı Kanunda verilen tanımlara uymak zorundadırlar.</p> <p>Yatırımlar, 1308/2013 nolu Konsey Tüzüğü, Ek I, Bölüm IX'da tanımlanan, meyve ve sebzelerin depolanması, tasnif edilmesi, işlenmesi ve paketlenmesi hükümleri ile uyumlu olmalıdır.</p> <p>Soğuk hava depolarının toplam kapasitesi en fazla 10.000 m3 olmalıdır.</p>	<p>Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %50'sidir.</p> <p>Atıksu arıtma ve atık yönetimi ile ilgili olarak yapılacak yatırımlar için maksimum destek miktarı %60 olacaktır.</p> <p>Meyve ve sebze sektörü için minimum ve maksimum destek limiti; 30.000 Avro ve 1.250.000 Avro.</p>

302 - Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme

TEDBİRLER	SPEŞİFİK UYGUNLUK KRİTERLERİ	DESTEK MİKTARI
302-1 - Bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi ve bitkisel ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması	<p>Bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi ve bitkisel ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması; süs bitkileri, tıbbi ve aromatik bitkiler, mantar, fide ve fidan, çiçek soğanı, misel vb. içermektedir.</p> <p>Başvuru sahibi çiftçi veya çiftlik hane halkının bir üyesi değilse, yatırım kırsal alanlarda olmalıdır.</p> <p>Açık arazi büyüklüğü maksimum 2 hektar, sera büyüklüğü maksimum 1 hektar olmalıdır. Yeni işletmeler nihai ödeme talebi sırasında bu kriterleri karşılamalıdır.</p> <p>Bitkilerin işlenmesi ve /veya paketlenmesi sektöründe, yararlanıcı, başvuru esnasında tanınmış olmalı ve gerekli üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. Yeni işletmeler için bu prosedür nihai ödeme talebi sırasında tamamlanmalıdır.</p>	<p>Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %65'ine kadar olacaktır.</p> <p>Her bir proje için uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur</p>

TEDBİRLER	SPESİFİK UYGUNLUK KRİTERLERİ	DESTEK MİKTARI
302-2 - Arıcılık ve arı ürünlerinin üretimi, işlenmesi ve pazarlanması	<p>Başvuru sahibi bir çiftçi veya çiftlik hane halkının bir üyesi değilse, yatırım kırsal alanlarda olmalıdır.</p> <p>Arıcılar, arıcılık kayıt sisteminde kayıtlı olmalıdır.</p> <p>Bal ve diğer arı ürünleri için, yatırım kapsamında ulaşılabilecek kovan sayısı, nihai ödeme talebi sırasında gerçekleştirilmek üzere, yararlanıcı başına minimum 30 ve maksimum 500 kovan ile sınırlıdır.</p> <p>Bal ve diğer arı ürünlerinin işlenmesi ve paketlenmesi ve kovanların üretimi için kovan sayısındaki sınırlama dikkate alınmayacaktır.</p> <p>Ana arı üretimi için yararlanıcının, nihai ödeme talebi esnasında, geçerli bir yetiştirme lisansına sahip olması gerekmektedir.</p> <p>Balın işlenmesi ve paketlenmesi için, yararlanıcı, başvuru sırasında 5996 sayılı Gıda Kanununa uygun olarak tanınmış olmalı ve gerekli üretim ve kayıt sertifikalarına sahip olmalıdır. Yeni işletmeler için bu prosedür nihai ödeme talebi sırasında tamamlanmalıdır.</p>	<p>Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %65'ine kadar olacaktır.</p> <p>Her bir proje için uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur</p>
302-3 - Zanaatkarlık ve yerel ürün işletmeleri	<p>Zanaatkarlık ve katma değerli ürün işletmeleri; geleneksel el sanatları, yerel tarımsal (gıda-gıda olmayan) ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması. Türk Patent Enstitüsü'nün Coğrafi İşaret programı kapsamında lisanslı olan ürünler değerlendirme sürecinde daha yüksek önceliğe sahip olacaktır.</p> <p>Başvuru sahibi çiftçi veya çiftlik hane halkının bir üyesi değilse, yatırım kırsal alanlarda olmalıdır.</p> <p>Eğer başvuru sahibi kırsal alanda yaşayan gerçek kişi ise, yatırım kırsal alanda olmalıdır. Bununla birlikte, tanıtım standları veya satış noktaları, yatırımın gerçekleştiği ilin kırsalında veya kırsal olmayan alanlarında olabilir.</p> <p>Tarımsal üretime dayalı olarak katma değerli gıda veya gıda dışı ürünler üreten mikro işletmeler desteklenecektir. Tarımsal ürünlerin birincil üretimi bu tedbir kapsamında değildir.</p> <p>Süt işleme konusunda yapılan yatırımların nihai kapasitesi, yatırımın sonunda maksimum 10 ton/gün olacaktır.</p> <p>Et işleme konusunda yapılan yatırımların nihai kapasitesi, yatırımın sonunda 0,5 ton/gün olacaktır.</p> <p>Yerel gıda ürünlerinin katma değerli gıda veya gıda dışı ürünlerin işlenmesi ve paketlenmesi için, yararlanıcı, başvuru sırasında 5996 sayılı Gıda Kanunu hükümlerine uygun olarak tanınmış olmalı ve gerekli üretim ve kayıt sertifikalarına sahip olmalıdır. Yeni işletmeler için bu prosedür nihai ödeme talebi sırasında tamamlanmalıdır.</p>	<p>Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %65'ine kadar olacaktır.</p> <p>Her bir proje için uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur</p>

TEDBİRLER	SPESİFİK UYGUNLUK KRİTERLERİ	DESTEK MİKTARI
302-4 - Kırsal turizm ve rekreasyon faaliyetleri	<p>Kırsal turizm ve rekreasyon faaliyetleri; konaklama, yeme-içme tesisleri ve rekreasyon faaliyetleri içermektedir.</p> <p>Bu faaliyet kapsamındaki yatırımlar, başvuru sahibinin statüsüne bakılmaksızın kırsal alanda olmalıdır.</p> <p>Konaklama tesisleri, nihai ödeme talebine kadar, Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik uyarınca belgelendirilmelidir.</p> <p>Nihai ödeme talebi esnasında işletmenin kapasitesi maksimum 25 oda olmalıdır.</p> <p>Fırınlr için, yararlanıcı, başvuru sırasında 5996 sayılı Gıda Kanunu hükümlerine uygun olarak gerekli üretim ve kayıt sertifikalarına sahip olmalıdır ve tanınmalıdır. Yeni işletmeler için bu prosedür nihai ödeme talebi sırasında tamamlanmalıdır.</p>	<p>Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %65'ine kadar olacaktır.</p> <p>Her bir proje için uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur</p>
302-5 - Su ürünleri yetiştiriciliği	<p>Su ürünleri yetiştiriciliği; iç sularda ve ürünlerini servis eden restoranlarda.</p> <p>Başvuru sahibi çiftçi veya çiftlik hane halkının bir üyesi değilse, yatırım kırsal alanlarda olmalıdır.</p> <p>Eğer başvuru sahibi kırsal alanda yaşayan gerçek kişi ise yatırım kırsal alanda olmalıdır. Bununla birlikte restoran veya satış noktası aynı ilde yer alan kırsal olmayan bir alanda olabilir.</p> <p>Eğer yatırım bir restoran veya satış noktası içeriyor ise başvuru sahibinin, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda tanımlandığı üzere bir su ürünleri yetiştiricisi olması gerekmektedir. Yeni işletmeler için bu prosedür nihai ödeme talebi sırasında tamamlanmalıdır.</p> <p>Yatırımın kapasitesi, nihai ödeme talebi esnasında 10-200 ton/yıl arasında olmalıdır.</p> <p>Su ürünleri işletmesi, nihai ödeme talebi sırasında 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda tanımlandığı üzere belgelendirilmelidir. Yeni işletmeler için bu prosedür nihai ödeme talebi sırasında tamamlanmalıdır.</p> <p>Desteklenecek türler şunlardır: Alabalık, sazan, yayın balığı, kerevit, kurbağa, algler, sudak, tatlı su levreği, turna, tilapya, mersin balığı, Avrupa yılan balığı, gelin balığı (karabalık), Afrika yayın balığı (Clarias Lazera), Amerikan Yayın Balığı (Ictalurus Sp.).</p>	<p>Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %65'ine kadar olacaktır.</p> <p>Her bir proje için uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur</p>

TEDBİRLER	SPESİFİK UYGUNLUK KRİTERLERİ	DESTEK MİKTARI
302-6 - Makine Parkları	Bu faaliyet kapsamındaki yatırımların, başvuru sahibinin statüsüne bakılmaksızın kırsal bir alanda olması gerekmektedir	Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %65'ine kadar olacaktır. Her bir proje için uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur
302-7 - Yenilenebilir enerji yatırımları	<p>Yenilenebilir enerji yatırımları; elektrik, ısı, ışık, gaz vb. üretimi için. Uygun yararlanıcılar diğer çiftlik faaliyetleri çeşitlendirme aktivitelerinden ve bu tedbir kapsamındaki iş geliştirme faaliyetlerinden bağımsız olarak, elektriği, elektrik dağıtım şirketlerine satarak kar elde etmek amacı ile yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapabilirler.</p> <p>Bu faaliyet kapsamındaki yatırımların, başvuru sahibinin statüsüne bakılmaksızın kırsal bir alanda olması gerekmektedir.</p> <p>Elektrik, ısı, ışık, gaz üretimi amacı ile her türlü yenilenebilir enerji faaliyetleri (hidroelektrik hariç), aşağıda belirtilenler dahil olmak üzere uygundur; biyoyakıt, biyo-gaz, biyo-kütle, konsantre güneş enerjisi, jeotermal, güneş enerjisi, termal güneş enerjisi, fotovoltaik, rüzgar pompaları, rüzgar türbinleri ve yukarıda belirtilenlerin kombinasyonları.</p> <p>1 MW kapasiteye kadar olan yenilenebilir enerji yatırımları (mikro-kojenerasyon yatırımları için 100 kWe'ye kadar) desteklenecektir.</p> <p>Eğer yatırım yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretilmesini hedefliyor ise, ulusal şebekeye bağlanması zorunludur ve aşağıda belirtilen koşullar karşılanmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Başvuru sahibi, başvuru paketi ile birlikte, şebekeye bağlantının mevcut olduğunu tasdik eden ve yetkili kurum tarafından verilen (elektrik dağıtım şirketleri, organize sanayi bölgeleri, Türkiye Elektrik Dağıtım Şirketi vb.) bir doküman/sertifika sunacaktır. – Başvuru sahibi nihai ödeme talebi paketi ile birlikte ilgili makamlar tarafından verilen geçici kabul tutanağını sunacaktır. 	Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %65'ine kadar olacaktır. Her bir proje için uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur.

Kırsal Alanda Kamu Altyapı Yatırımları

Nihai Yararlanıcılar

- Köy İdareleri
- Belde Belediyeleri
- İlçe Belediyeleri
- İl Belediyeleri
- 5355 Sayılı Kanun kapsamındaki Yerel Yönetim Birlikleri (Köylere Hizmet Götürme Birlikleri, Katı Atık Yönetim Birlikleri, Turizm Altyapı Hizmet Birlikleri vb.).
- İl Özel İdareleri.
- Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Yönetimleri (4562 sayılı Kanununun 26/A nolu maddesine göre kurulanlar).

Genel Uygunluk Kriterleri

- Nihai yararlanıcı projenin nihai ödemesinden sonra en az 5 yıl süre ile yatırımın bakımını üstlenmelidir. Ancak bakım maliyetleri AB eş finansmanı için uygun değildir.
- Tüm projelerde, satın almalar Mali Tüzük'te yer alan, Komisyon'un dış yardım kurallarına uygun olarak gerçekleştirilmelidir. İhale süreçleri (AB Dış Yardım Sözleşme Usulleri Uygulama Kılavuzu (PRAG) kurallarına uygun olarak) nihai yararlanıcı tarafından yerine getirilmelidir.
- IPARD Ajansı tarafından yatırımın nihai ödemesi yapılmadan önce her bir projenin ilgili ulusal, yasal gereklilikler ve yürürlükteki ilgili AB standartları ile uyumlu olması gerekmektedir.

Uygunluk Kriterleri

- 1 MW kapasiteye kadar olan yenilenebilir enerji yatırımları (mikro-kojenerasyon yatırımları için 100 kW'ye kadar) desteklenecektir.
- Eğer yatırım yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretilmesini hedefliyor ise, ulusal şebekeye bağlanması zorunludur ve aşağıda belirtilen koşullar karşılanmalıdır:
 - Başvuru sahibi, başvuru paketi ile birlikte, şebekeye bağlantı imkanı olduğunu tasdik eden ve yetkili kurum tarafından verilen (elektrik dağıtım şirketleri, organize sanayi bölgeleri, Türkiye Elektrik Dağıtım Şirketi vb.) bir doküman/ sertifikaya sunacaktır.
 - Başvuru sahibi nihai ödeme talebi paketi ile birlikte ilgili makamlar tarafından verilen geçici kabul tutanağını sunacaktır.

Uygun Harcamalar

- Elektrik, ısı, ışık, gaz üretimi amacı ile her türlü yenilenebilir enerji faaliyetleri (hidroelektrik hariç), aşağıda belirtilenler dahil olmak üzere uygundur; biyoyakıt, biyogaz, biyokütle, konsantre güneş enerjisi, jeotermal, termal güneş enerjisi, fotovoltaik, rüzgar pompaları, rüzgar türbinleri ve yukarıda belirtilenlerin kombinasyonları.
- Yenilenebilir enerji yatırımlarının inşası veya iyileştirilmesi (devralma hariç).
- Yeni makine ve ekipman satın alınması.
- Yenilenebilir enerji tesisatlarının işletilmesi için veri

kayıt ve izleme sistemleri dahil olmak üzere bilgi işlem donanım ve yazılımı.

- Daha önceki maddelerde belirtilen harcamaların en fazla %12'sine tekabül eden mimarlık, mühendislik ve diğer danışmanlık ücretleri ile fizibilite çalışmaları lisans ve patent haklarının devralınmasına yönelik genel masraflar.
- Geçmişe dönük olarak uygun olan genel maliyetler (sözleşme imzalanmasından önce gerçekleştirilebileceği için) ancak maliyetlerin ilişkili olduğu projenin TKDK tarafından 132 fiili olarak seçilmesi ve sözleşme imzalanması durumunda uygun maliyet olarak ele alınacaktır

Destek Miktarı ve AB Katkı Oranı

- Kamu desteğinin maksimum tutarı, önemli düzeyde net gelir yaratan nitelikte olmayan yatırımlar için, toplam uygun maliyetin % 100'üne kadardır (% 85 AB, %15 ulusal fonlar); kırsal altyapı ile ilgili diğer yatırımlar için bu oran %50 ile sınırlıdır.
- Yatırım başına maksimum uygun harcama tutarı 1,2 milyon Avro ile sınırlıdır.

Destek Miktarı ve AB Katkı Oranı

- Kamu katkısı, toplam uygun yatırım miktarının %65'ine kadar olacaktır.
- Her bir proje için uygun yatırımların toplam değerinin minimum ve maksimum limitleri 5.000 Avro ve 500.000 Avro'dur

Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması – LEADER Yaklaşımı

LEADER yaklaşımı aşağıdaki konuları kapsayacaktır:

- İyi belirlenmiş alt bölgesel kırsal alanlar için alan bazlı yerel kalkınma stratejileri;
- Yerel kamu-özel ortaklıkları (yerel eylem grupları);
- Yerel Eylem Gruplarının yerel kalkınma stratejilerini hazırlanması ve uygulanması için karar verici güce sahip olduğu tabandan-tavana yaklaşım
- Yerel ekonominin farklı sektörlerine ait aktörler ve projeler arasındaki etkileşime dayalı olarak stratejinin çok sektörlü tasarımı ve uygulanması;
- Yerel ortaklık ağının oluşturulması;
- Yenilikçi yaklaşımların uygulanması.

Nihai Faydalanıcılar;

- Ulusal prosedür çerçevesinde seçilen, Yerel Eylem Grupları nihai faydalanıcıdır.

Uygun Faaliyetler

"Yetenek kazandırma ve YEG bölge halkının harekete geçirilmesi" için uygun faaliyetler şunlardır:

- Onaylanan YKS'lerin yerel bölge halkına tanıtılması.
- Yetenek kazandırma ve YEG bölgesindeki halkın harekete geçirilmesi için YEG personel ve üyelerinin eğitim ve öğretimi (örnek olarak, iş planlarının hazırlanması, proje başvurularının hazırlanması, muhasebe vb).

- Grup içi deneyim paylaşımını destekleyerek, seçilmiş Yerel Eylem Gruplarının yönetimlerinin daha ileri düzeyde eğitilmesi.
- Bölgedeki YEG üyeleri ve bölge sakinleri için bilgilendirme, harekete geçirme ve tanıtım faaliyetlerinin organizasyonu (örneğin, seminerler, çalıştaylar, toplantılar vb) ve tanıtım materyallerinin hazırlanması.
- YEG üyelerinin ulusal ve uluslararası seminerler, çalıştaylar, toplantılar ve çalışma ziyaretlerine katılımı (Avrupa Kırsal Kalkınma Ağı Faaliyetleri gibi).
- YKS'nin sunulması için hazırlık uygulamaları (başvuru formunun hazırlanması için danışmanlık hizmeti).
- İşbirliği projelerinin uygulanması.
- Ortak gerçekleştirilen organizasyonlar.
- İşbirliği anlaşmasının imzalanmasından sonra işbirliği projeleri için hazırlık faaliyetleri (ortaklığın oluşturulmasından önce ortaya çıkan personel ihtiyacı ve fiziki maliyetler).
- Ortak yapıların oluşturulması.
- Ortaklar arasında harekete geçirme ve koordinasyon projeleri de (ortaklığın gerçekleştirilmesini sağlayan personel giderleri ve fiziki maliyetler) desteklenebilir.
- Uzmanlar tarafından sağlanan hizmetler.
- Yazılı ve sözlü çeviri hizmetleri.
- Yurtiçi ve yurtdışı konaklama ve harcırahlar dahil olmak üzere seyahat harcamaları.
- Harekete geçirme faaliyetleri (örneğin eğitimler, seminerler, çalıştaylar ve fuarlara katılım ve yayınların aboneliği ve satın alınması ve diğer tanıtım faaliyetleri vb).
- Organizasyonlar, toplantılar, seminerler, eğitim faaliyetleri gibi aktiviteler için tesis ve ekipman kiralınması ve yiyecek-içecek harcamaları.
- Tanıtım materyallerinin hazırlanması, basılması ve dağıtımı.
- Araç kiralama ve yakıt masrafları.
- Sigorta maliyeti.

İşletme Maliyetleri ve Küçük Projeler İçin:

- YEG yöneticileri ve/veya diğer YEG personelinin maaşları (eş finansman).
- Ofis kiralama ve genel harcamalar.
- Ofis malzemeleri (kırtasiye vb.).
- Bilgi teknolojileri ekipmanları.
- Mobilya dahil olmak üzere ekipman harcamaları.
- Hizmet giderleri (bilgi teknolojisi uzmanları, muhasebeciler vb.).
- İletişim ile ilgili maliyetler.
- Eğitim maliyetleri.

Uygun Harcamalar

Seçilmiş Yerel Eylem Grupları için kapasitesinin geliştirilmesi ve harekete geçirilmesi amacıyla "yetenek kazandırma ve YEG bölgesindeki halkın harekete geçirilmesi".

Yerel Eylem Grupları tarafından gerçekleştirilen küçük projelerin giderleri. Küçük projelerin seçimi ve yönetimi YKS Stratejisinde açıklanacaktır. Desteklenen faaliyetler YKS ile uyumlu olmalıdır. Kültürel etkinlikler, yerel ürünler, doğal mirasın restorasyonu veya korunması ve kültürel varlıklara yatırım gibi küçük projeler için 1.000-5.000 Avro destek sağlanacaktır.

Uygun harcamalar kapsamında kamu desteği payı %100'e kadardır ve bunun içerisinde AB katkı oranı % 90'dır.

Tarım – Çevre, İklim ve organik Tarım Tedbiri

Nihai Faydalanıcılar

- Tedbir, arazi yönetimi konusunda gönüllülük esasında 5 yıl boyunca tarım çevre ile ilgili taahhütlerde bulunan ve Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olan gerçek ve tüzel kişilere açıktır.
- Uygulamanın coğrafi kapsamı;
- Toprak örtüsü yönetimi ve toprak erozyonu kontrolü: Yönetim Otoritesine yakınlığı ve etkinin izlenebilmesi için yeterli altyapıya sahip olması nedeniyle Ankara'nın Beypazarı ilçesi.
- Su Kaynaklarının Korunması: Yönetim Otoritesine yakınlığı ve azalan yeraltı su seviyelerine ilişkin problemlerin yoğunluğu nedeniyle Ankara'nın Şereflikoçhisar ilçesi.
- Biyo çeşitlilik: Ankara ilinin Polatlı ilçesi.

- Organik Tarım: İlçeler ileri çalışmalar yapıldıktan sonra belirlenecektir.

Uygun harcamalar;

- Bu tedbir kapsamında yapılacak ödemeler; gelir kayıpları, ilave giderler ve çiftçinin aşağıda belirtilen zorunlu faaliyetleri yerine getirirken harcadığı iş saatine göre hesaplanmış gelir kaybını, işlem masraflarını ve ekstra masrafları telafi etmeye yöneliktir:
 - Zorunlu eğitime katılım, çiftlik işçilik maliyetleri
 - Danışmanlık giderleri
 - Çiftlik kayıtlarının hazırlanması, çiftlik işçilik giderleri

Destek oranı ve AB katkısı:

- Destek oranı (kamu desteği) toplam uygun masrafların %100'ü seviyesinde olacaktır. AB katkısı kamu harcamalarının %85'i ile sınırlıdır; geriye kalan %15 ulusal bütçeden karşılanacaktır.

G. KOSGEB (KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI) DESTEKLERİ

KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı bir kamu kuruluşu olup, KOBİ ve girişimcilerin rekabet güçlerini geliştirecek destek ve hizmetler sunarak ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda, sunulan destek mekanizmaları aşağıda verilmektedir.

Girişimcilik Destek Programı

Programın Amacı

- Girişimciliğin desteklenmesi
- Girişimciliğin yaygınlaştırılması
- Başarılı işletmelerin kurulması

Programdan Kimler Yararlanabilir?

- Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler(31/12/2017'e kadar),
- Girişimciler
- İşletici Kuruluşlar (İş Geliştirme Merkezi'ni yönetmek üzere kurulan tüzel kişilik)

Programın Kapsamı

1) Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi

Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri, ülkede girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması ve başarılı işletmelerin kurulması genel hedefine uygun olarak; girişimcilerin

iş kurma ve yürütme konularında bilgi ve beceri sahibi olmaları, bu süreçte kendi rol ve sorumluluklarının farkına varmaları ve kendi iş fikirlerine yönelik iş planı hazırlayabilecek bilgi ve deneyim kazanmaları amacıyla düzenlenir.

Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri:

- KOSGEB birimleri tarafından düzenlenen,
- Ulusal veya uluslararası projeler kapsamında, KOSGEB tarafından yürütülen,
- KOSGEB ile işbirliği içerisinde çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitimler,
- Üniversiteler tarafından örgün eğitim kapsamında verilen girişimcilik dersleridir.

Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri, en az 32 saat süren, genel katılıma açık ve ücretsiz eğitimlerdir.

2) Yeni Girişimci Desteği

Bu destekten Uygulamalı Girişimcilik Eğitimini tamamlayan ya da İŞGEM'de yer alacak Girişimciler yararlanabilir.

Girişimcinin başvuru tarihi itibarıyla son 1 (bir) yıl içerisinde aynı faaliyet konusunda (Güncel NACE-

Ekonomik Faaliyet Sınıflamasında yer alan 4'lü koda göre) şahıs işletmesinin bulunmaması gerekmektedir. Ayrıca Girişimcinin tüzel kişi statüsünde kurulmuş herhangi bir işletmede %50'den fazla ortaklığının olmaması gerekmektedir.

Girişimcinin kuracağı işletme, Türk Ticaret Kanunu'nda tanımlı gerçek veya tüzel kişi statüsünde olmalıdır.

Girişimcinin destek sürecinde; başka bir işletme/ kurum/kuruluştaki SGK hükümlerine tabi olarak çalışmaması gerekmektedir. Ancak İnkübatör'lerde yer alacak öğretim elemanları için bu şart aranmaz.

DESTEK UNSURU		ÜST LİMİTİ (TL)	DESTEK ORANI (%) (1. ve 2.Bölge)	DESTEK ORANI (%) (3., 4., 5. ve 6. Bölge)
İşletme Kuruluş Desteği	Geri Ödemesiz	2.000	-	-
Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat, Ofis Donanım ve Yazılım Desteği		18.000	60	70
İşletme Giderleri Desteği		30.000	Kadın Girişimci, Gazi, Birinci derecede şehit yakını veya Engelli Girişimciye %80 uygulanır.	Kadın Girişimci, Gazi, Birinci derecede şehit yakını veya Engelli Girişimciye %90 uygulanır.
Geri Ödemesiz Destekler Toplamı	50.000			
Sabit Yatırım Desteği	Geri Ödemeli	100.000		

- İşletme kuruluş giderleri için geri ödemesiz olarak 2.000 (iki bin) TL destek sağlanır.
- Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat, Ofis Donanım ve Yazılım Desteği kapsamında, işletmenin kuruluş tarihinden itibaren 24 (yirmi dört) ay içinde satın alınan/alınacak makine, teçhizat, yazılım ve ofis donanımları için geri ödemesiz olarak üst limiti 18.000 (on sekiz bin) TL destek sağlanır.
- İşletme Giderleri Desteği kapsamında, işletme kuruluş tarihinden itibaren 24 (yirmi dört) ay içinde gerçekleşen işyeri kirası ve personel net ücretlerine yönelik olarak, aylık azami 5.000 (beş bin) TL ve toplamda geri ödemesiz olarak 30.000 (otuz bin) TL destek sağlanır.
- Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat, Yazılım ve Ofis Donanım Desteği ile İşletme Giderleri Desteği üst limitleri; bu destek unsurları için belirlenen üst limitlerin toplamını aşmamak üzere ihtiyaç duyulması halinde Kurul Kararı ile % 50 (elli)ye kadar arttırılabilir. Bu durumda Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat, Yazılım ve Ofis Donanım Desteğinin üst limiti 27.000 (yirmi yedi bin) TL, İşletme Giderleri Desteği üst limiti 45.000 (kırk beş bin) TL ve her iki desteğin üst limitleri toplamı ise 48.000 (kırk sekiz bin) TL'yi geçemez.
- Sabit Yatırım Desteği kapsamında, işletme kuruluş tarihinden itibaren 24 (yirmi dört) ay içinde satın alınacak makine, teçhizat ve yazılım için teminat karşılığı geri ödemeli olarak 100.000 (yüz bin) TL destek sağlanır.

3) İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği

KOBİ'lere işletme geliştirme koçluğu, destek ağlarına ulaşım, finans kaynaklarına erişim imkânı, uygun koşullarda iş yeri mekânı, ortak ofis ekipmanı ve ofis hizmetleri sunmak amacıyla kurulacak bir İŞGEM'in, kuruluş ve işletme giderlerine destek sağlanmaktadır.

Desteğe Kimler Başvurabilir?

- Belediyeler.

- Yüksek Öğretim Kurumları,
- Özel İdareler,
- Meslek Kuruluşları,
- İnkübatörler.

Destek Unsurları, Oranı, Süresi ve Üst Limiti

İŞGEM Kuruluş Desteği süresi en fazla 18 ay, İŞGEM İşletme Desteği süresi en fazla 36 ay'dır.

DESTEK UNSURU		ÜST LİMİTİ (TL)	DESTEK ORANI (%) (1. ve 2. Bölge)	DESTEK ORANI (%) (3., 4., 5. ve 6. Bölge)
İŞGEM Kuruluş Desteği		650.000		
- Bina Tadilatı		500.000	60	70
- Mobilya Donanım		100.000		
- Personel Gideri		50.000		
İŞGEM İşletme Desteği		200.000		
- Personel	Geri Ödemesiz	100.000	60	70
- Eğitim, Danışmanlık		50.000		
-Küçük Tadilat		20.000		
İŞGEM tanıtım/organizasyon giderleri, işbirliği ağlarına erişim giderleri için		30.000		

İŞGEM Kuruluş Desteği

- Bina tadilatı için 500.000 (beş yüz bin) TL.
- Ofisler ve ortak kullanım alanları için gerekli olan mobilyalar ve donanım (bilgisayar altyapısı dâhil) alımı için toplam 100.000 (yüz bin) TL.

- Personel net ücreti (asgari geçim indirimi, ikramiye, prim vb. ek ödemeler hariç), kişi başına 3.000 (beş bin) TL'yi geçmemek üzere en fazla 3 (üç) personel için, toplam 50.000 (elli bin) TL olmak üzere, geri ödemesiz destek üst limiti 650.000 (altı yüz elli bin) TL'dir.

İŞGEM İşletme Desteği

- Personel net ücreti (asgari geçim indirimi, ikramiye, prim vb. ek ödemeler hariç), kişi başına 3.000 (üç bin) TL'yi geçmemek üzere en fazla 5 (beş) personel için, toplam 100.000 (yüz bin) TL
- İŞGEM işletmelerine yönelik toplu eğitim/danışmanlık faaliyetleri için 50.000 (elli bin) TL.
- İŞGEM Binası küçük tadilat işleri için 20.000 (yirmi bin) TL.
- İŞGEM tanıtım/organizasyon giderleri, işbirliği ağlarına erişim giderleri için 30.000 (otuz bin) TL, olmak üzere geri ödemesiz destek üst limiti 200.000 (iki yüz bin) TL'dir.

Destekten Yararlanma Koşulu ve Başvuru

İŞGEM kuruluş ve işletme desteği için KOSGEB Müdürlüğü'ne iş planı ve ilgili belgeler ile birlikte başvuru yapılması esastır.

Destekten yararlanmak isteyen işletici kuruluş, www.kosgeb.gov.tr adresindeki KOSGEB Veri Tabanına kayıt olur

1) İş Planı Ödülü

Yüksek Öğretim Kurumları tarafından örgün eğitim kapsamında verilen "Girişimcilik" dersini alan öğrenciler arasında İş Planı Ödülü Yarışması düzenlenir.

İş Planı Ödülünden yararlanmak isteyen üniversite KOSGEB'e başvurur.

İş planları ilk üç dereceye girmiş olan öğrencilere, en fazla 24 ay içinde işini kurmuş olmaları kaydı ile:

- Birinciye 15.000 TL,
- İkinciye 10.000 TL,
- Üçüncüye 5.000 TL ödül verilir.

Genel Destek Programı

Programın Amacı

- Proje hazırlama kapasitesi düşük KOBİ'lerin de mevcut KOSGEB desteklerinden faydalanması
- KOBİ'lerin kaliteli ve verimli mal/hizmet üretmelerinin sağlanması.
- KOBİ'lerin rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek amacıyla genel işletme geliştirme faaliyetlerinin teşvik edilmesi.
- KOBİ'lerin yurt içi ve yurt dışı pazar paylarını artırmak amacıyla tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi amacıyla işletmelerin desteklenmesidir.

	GENEL DESTEK PROGRAMI DESTEKLERİ	DESTEK ÜST LİMİTİ (TL)	DESTEK ORANI (%)		
			1. Bölge	2., 3., 4. Bölgeler	5.ve 6. Bölgeler
1	Yurt İçi Fuar Desteği	45.000			
2	Yurt Dışı İş Gezisi Desteği	20.000*			
3	Tanıtım Desteği	25.000			
4	Eşleştirme Desteği	30.000			
5	Nitelikli Eleman İstihdam Desteği	50.000			
6	Danışmanlık Desteği	22.500			
7	Eğitim Desteği	20.000			
8	Enerji Verimliliği Desteği	75.000	% 50	% 60	% 70
9	Tasarım Desteği	22.500			
10	Sınai Mülkiyet Hakları Desteği	30.000**			
11	Belgelendirme Desteği	30.000**			
12	Test, Analiz ve Kalibrasyon Desteği	30.000			
13	Bağımsız Denetim Desteği	15.000			
14	Gönüllü Uzmanlık Desteği	15.000			
15	Lojistik Desteği	40.000			

(*KOSGEB KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında her yıl belirlenen finalistler. KOSGEB tarafından düzenlenen Yurtdışı İş Gezisi Programından bir defaya mahsus olmak üzere üst limitler dikkatte alınmaksızın %100 (yüz) oranında desteklenir.

(**)TSE ve TPE'den alınacak belgeler. bölge farkı aranmaksızın % 100 (yüz) oranında desteklenir.

İşbirliği Güçbirliği Destek Programı

Programın Amacı

KOBİ'lerin işbirliği-güçbirliği anlayışıyla bir araya gelerek; ortak tedarik, ortak tasarım, ortak pazarlama, ortak laboratuvar, ortak imalat, ortak hizmet sunumu ve benzeri konular ile Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji alanlarında hazırlayacakları ortak imalata yönelik işbirliği-güçbirliği projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

İşbirliği – Güçbirliği Ortaklık Modelleri

- Proje ortağı işletmeler mevcudiyetlerini koruyarak kurulacak işletici kuruluşa ortak olmaları.
- Proje ortağı işletmelerin bir kısmı ya da tamamı kendilerini feshederek kurulacak işletici kuruluşa dâhil olmaları.
- Proje ortağı işletmelerin bir kısmı kendilerini feshederek ortaklardan birinin bünyesinde birleşmesi, gerekmektedir. Ayrıca, proje başvurusunda, işbirliği-güçbirliği amacı ile en az 5 (beş) işletmenin bir araya gelmesi şartı aranır. Projenin, Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji alanlarında gerçekleştirilecek olması durumunda ise en az 3 (üç) işletmenin bir araya gelmesi yeterlidir.

Desteklenecek Proje Konuları

- Hammadde, ara mamul, mamul, lojistik ve diğer hizmetleri daha hızlı ve ucuz temin edebilmeleri amacıyla ortak tedarik,

- Üretim ve hizmet kapasitelerini, çeşitlerini, verimliliğini ve kalitelerini artırmak amacıyla ortak imalat ve hizmet sunumu,
- Ürün ve hizmet kalitelerini yükseltmek, ulusal ve uluslararası pazar paylarını artırmak, marka imajı oluşturmak, uluslararası pazarın ihtiyaçlarına cevap vermeleri amacıyla ortak pazarlama,
- Ürün ve hizmet standartlarını geliştirmeleri amacıyla ortak laboratuvar,
- Müşteri istekleri ve pazarın talebi doğrultusunda ürün ve hizmet geliştirmeleri, ürettikleri ürün ve hizmetleri yeni pazarlara sunmaları amacıyla ortak tasarım,
- ve benzeri alanlarda ortak sorunlara ortak çözümler getiren, maliyet düşürücü ve rekabet avantajı sağlayıcı nitelikteki projeler ile Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Alanlarında ortak imalata yönelik gerçekleştirilecek İşbirliği-Güçbirliği Projeleri işletici kuruluş marifetiyle desteklenir.

Proje Süresi	6-24 ay (+ 12 ay)
Destek Üst Limiti	1.000.000 TL 300.000 TL (Geri Ödemesiz), 700.000 TL (Geri Ödemeli) Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Alanlarındaki Ortak İmalata Yönelik Projeler İçin: 1.500.000 TL 300.000 TL (Geri Ödemesiz), 1.200.000 TL (Geri Ödemeli)
Proje Destek Oranı	1. Bölgede %50* 2., 3. ve 4. Bölgelerde %60* 5. ve 6. Bölgelerde %70*

(*)Projeye konu satın alınacak makine ve teçhizatın; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 13/09/2014 tarih ve 29118 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan SGM 2014/35 sayılı Yerli Mali Tebliği'ne uygun olarak alınmış yerli malı belgesi ile tefrik edilmesi durumunda, bu destek oranlarına % 15 (onbeş) ilave edilir.

KOBİ Proje Destek Programı

Programın Amacı

- İşletmelere özgü sorunların işletmeler tarafından projelendirildiği ve projelendirilen maliyetlerin desteklenebildiği bir programa ihtiyaç duyulması.
- KOBİlerde proje kültürü ve bilincinin oluşturulması.
- İşletmelerin proje yapabilme kapasitelerinin geliştirilmesi.
- Esnek destekleme sistemine ihtiyaç duyulması.

Program ve Proje Limitleri

Program Süresi	3 Yıl
Proje Süresi	6-24 ay(+12 ay)
Destek Üst Limiti	150.000 TL
Proje Destek Oranı	1. ve 2. Bölgelerde %50 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde %60

Desteklenecek Proje Konuları

- İşletmelerin; üretim, yönetim-organizasyon, pazarlama, dış ticaret, insan kaynakları, mali işler ve finans, bilgi yönetimi ve bunlarla ilişkili alanlarda sunacakları projeler desteklenir.

Desteklenecek Proje Giderleri

- Bu program kapsamında desteklenecek proje giderlerine Kurul karar verir. Ancak, arsa, bina, inşaat, tadilat, tefrişat ve benzeri, taşıt aracı, vergi, resim ve harçlar, sosyal güvenlik primleri, haberleşme giderleri, proje ile ilgili olmayan personel giderleri, enerji ve su giderleri, kira giderleri, finansman giderleri, proje ile ilişkilendirilmemiş diğer maliyetler desteklenmez.
- Proje kapsamında desteklenmesi uygun görülen gider gruplarının toplamı Kurul tarafından belirlenir ve sabitlenir. Her bir proje gider grubunun desteklemeye esas tutarı; makine-teçhizat, hammadde, malzeme için, sabitlenen toplam tutarın

% 10'unu ve personel, yazılım ve hizmet/diğer gider gruplarının her biri için % 40'ını geçmeyecek şekilde belirlenir. Proje bütçe gerçekleşmesindeki değişiklikler bu tutarları değiştirmez.

KOBİGEL – KOBİ Gelişim Destek Programı

Programın Amacı

- Ülkenin ulusal ve uluslararası hedefleri doğrultusunda, küçük ve orta ölçekli işletmelerin, ekonomideki paylarının ve etkinliklerinin artırılması.
- KOBİlerin rekabet güçlerinin ve sağladıkları katma değer artırılması, amacıyla hazırlayacakları projelerin desteklenmesidir.

Program ve Proje Limitleri

- Destek unsurları, Proje Teklif Çağrısı özelinde konunun özelliği dikkate alınarak değişiklik arz edecektir.

Proje Süresi	En az 6
	En Fazla 36 Ay
	(+6) Ay
Destek Üst Limiti	Geri Ödemesiz Destek - En fazla 300.000 TL
	Geri Ödemeli Destek - En fazla 700.000 TL
Proje Destek Oranı	1. ve 2. Bölgelerde en fazla %60
	3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde en fazla %80

Desteklenecek Proje Giderleri

- Program kapsamında desteklenecek proje giderleri Proje Teklif Çağrısında belirlenir ve belirlenen esaslar dahilinde desteklenecek proje giderlerine Kurul karar verir. Ancak; gayrimenkul alım, bina inşaat, tefrişat, taşıt aracı alım ve kiralama, proje ile ilişkilendirilmemiş personel giderleri ve diğer maliyetler ile vergi, resim ve harçlar, sosyal güvenlik primleri desteklenmez.
- Personel giderleri, net ücret (asgari geçim indirim, ikramiye, prim vb. ek ödemeler hariç) üzerinden desteklenir.
- Proje kapsamında desteklenmesi uygun görülen gider grupları toplamı ile destek türleri, Proje Teklif Çağrısında belirlenen üst limit, oran ve varsa gider kısıtlarını geçmeyecek şekilde Kurul tarafından belirlenir.

Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı

AR-GE ve İnovasyon Programı

- Ar-Ge ve İnovasyon Programının kapsamı; bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlara sahip küçük ve orta ölçekli işletmeler ile girişimcilerin geliştirilmesi, yeni ürün, yeni süreç, bilgi ve/veya hizmet üretilmesi konularında yürütülen projelerin KOSGEB tarafından desteklenmesidir.

Endüstriyel Uygulama Programı

- Endüstriyel Uygulama Programı kapsamı; yeni bir ürün/hizmetin; üretilmesi, kalitesinin artırılması, maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin uygulamaya alınması, ürün veya süreçlerinin pazara uygun biçimde ticarileştirilmesi amacıyla hazırlanan projelerin KOSGEB tarafından desteklenmesidir.

Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı		Destek Üst Limiti (TL)	Destek Oranı (%)
Ar-Ge ve İnovasyon Programı			
İşlik Desteği		İşliklerden bedel alınmaz	
Kira Desteği		30.000 (Teknopark İçi) 24.000 (Teknopark Dışı)	75
Makine-Teçhizat, Donanım, Hammadde, Yazılım ve Hizmet Alımı Giderleri Desteği		150.000	75*
Makine-Teçhizat, Donanım, Hammadde, Yazılım ve Hizmet Alımı Giderleri Desteği (Geri Ödemeli)		300.000	75*
Personel Gideri Desteği		150.000	75
Başlangıç Sermayesi Desteği		20.000	100
Proje Geliştirme Desteği	Proje Danışmanlık Desteği	25.000	75
	Eğitim Desteği	10.000	
	Sınai ve Fikri Mülkiyet Hakları Desteği	20.000	
	Proje Tanıtım Desteği	5.000	
	Yurtiçi - yurtdışı Kongre/Konferans/Fuar Ziyareti/Teknolojik İşbirliği Ziyareti Desteği	15.000	
	Test, Analiz, Belgelendirme Desteği	25.000	
Endüstriyel Uygulama Programı			
Kira Desteği		18.000	75
Makine-Teçhizat, Donanım, Sarf Malzemesi, Yazılım ve Tasarım Giderleri Desteği		150.000	75*
Makine-Teçhizat, Donanım, Sarf Malzemesi, Yazılım ve Tasarım Gid. Desteği (Geri Ödemeli)		500.000	75*
Personel Gideri Desteği		150.000	75

* Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 13/09/2014 tarih ve 29118 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan SGM 2014/35 sayılı Yerli Malı Tebliği’ne uygun olarak alınmış yerli malı belgesi ile tefrik edilmesi durumunda, destek oranlarına % 15 (onbeş) ilave edilir

TEKNOPAZAR – Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı

Programın Amacı

- Teknoloji Tabanlı KOBİ'lerin uluslararası pazarlarda rekabet güçlerinin artırılması
- Ar-Ge ve İnovasyon projelerinin sonuçlarının ticarileştirilmesine yönelik destek mekanizmalarına ihtiyaç duyulması.
- Teknolojik Ürüne yönelik Tanıtım ve Pazarlama faaliyetlerinin desteklenmesi.

Programın Süresi

- Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama (TEKNOPAZAR) Destek Programı süresi 12 (on iki) aydır.

Başvuru Şartları

- Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesi kamu kaynakları ile desteklenerek başarıyla tamamlanan projelerin sonucunda ortaya çıkmış teknolojik ürün/prototipe sahip veya kullanım hakkını sözleşme ile hak sahibinden devralmış işletmeler.
- Patent belgesi ile koruma altına alınmış teknolojik ürün/prototipe sahip veya patent hakkını Türk Patent Enstitüsü nezdinde devralmış işletmeler.
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen Teknolojik Ürün (TÜR) Deneyim Belgesine sahip işletmeler

Destek Limitleri ve Oranları

- Bu Program kapsamında destek üst limiti 150.000 (yüz elli bin) TL geri ödemesiz destek sağlanır.
- Yurt dışındaki tanıtım ve pazarlama faaliyetleri için 100.000 (yüz bin) TL.
- Yurt içindeki tanıtım ve pazarlama faaliyetleri için ise 50.000 (elli bin) TL.
- Program kapsamında uygulanacak desteklerin oranı tüm bölgelerde %100 (yüz) olarak uygulanır.

Uluslararası Kuluçka Merkezi ve Hızlandırıcı Destek Programı

Programın Amacı

Bu programın amacı; Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri ülkemizde gerçekleştirilen teknolojik ürünlerin uluslararası pazarlarda yer alması, ihracatın artırılması, yerli teknoloji yoğun başlangıç işletmelerinin gelişmiş girişimcilik ekosistemleri içerisinde yer alması için, uluslararası kuluçka merkezi kurulmasını ve işletmelerin hızlandırma programlarına katılmasını desteklemektir.

Programın Kapsamı

1. Uluslararası Kuluçka Merkezi Kurma Programı;

Uluslararası Kuluçka Merkezi Kurma Programından üniversiteler, üniversitelerin bu amaçla kurulmuş iştirakleri ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri tek başına ya da konsorsiyum olarak başvuru yapmaları halinde faydalanabilir.

Destek Oranı, Süresi ve Üst Limitleri

Program Süresi	5 Yıl
Destek Üst Limiti	Kuruluş ve Donanım Desteği kapsamında 100.000 ABD Doları Operasyonel Giderler Desteği kapsamında 3.750.000 ABD Doları
Destek Oranı	1. ve 2. yıl %80, 3., 4. ve 5. yıl %60

2. Uluslararası Hızlandırıcı Programı:

Uluslararası Hızlandırıcı Programından Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler faydalanabilir.

Destek Oranı, Süresi ve Üst Limitleri

Program Süresi	3 Yıl
Destek Üst Limiti	60.000 ABD Doları
Destek Oranı	%80

Gelişen İşletmeler Piyasası KOBİ Destek Programı

Programın Amacı

Gelişen İşletmeler Piyasası KOBİ Destek Programı ile gelişme ve büyüme potansiyeline sahip küçük ve orta ölçekli işletmelerin; Borsa İstanbul (BIST) Gelişen İşletmeler Piyasasında işlem görmesinin sağlanması ve Sermaye piyasalarından fon temin edilmesine imkan sağlanması amaçlanmaktadır.

Programın Kapsamı

Program kapsamında, KOBİ'lerin paylarının Gelişen İşletmeler Piyasasında(GİP) işlem görmek üzere halka açılma sürecinde;

- Piyasa danışmanı danışmanlık hizmet bedeli.
- Bağımsız denetim hizmeti bedeli.
- Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kurul kaydına alma ücreti.
- Borsa İstanbul (BIST) Listesine kabul ücreti.
- Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) masrafı.
- Aracı kuruluşa ödenecek aracılık komisyonu.

KOSGEB tarafından geri ödemesiz destek olarak söz konusu maliyetler KOSGEB tarafından karşılanacaktır.

Destek Limitleri ve Oranları

Program kapsamında sağlanan desteğin toplam üst limiti 100.000 (Yüzbin) TL olup, destek unsurlarının üst limit ve oranları aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Destek Unsurları	Destek Ödemesi Üst Limiti (TL)	Oranı (%)
Piyasa danışmanı danışmanlık hizmet bedeli (azami 2 yıl)	60.000	75
Bağımsız denetim hizmeti bedeli	20.000	75
SPK kurul kaydına alma ücreti		
Borsa İstanbul (BIST) Listesine kabul ücreti	10.000	100
Merkezi Kayıt Kuruluşu masrafı		
Aracı kuruluşa ödenecek aracılık komisyonu	10.000	75

Tematik Proje Destek Programı

Programın Amacı

- KOBİ'lerin kendi işletmelerini geliştirmeleri ve Meslek Kuruluşları tarafından küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesi amacıyla daha fazla proje hazırlamalarının teşvik edilmesi.
- Makro strateji dokümanlarında işaret edilen öncelikler dikkate alınarak belirlenen tematik alanlarda bölgesel ve sektörel ihtiyaçların karşılanması.
- KOBİ'lerin uluslararası mevzuat ve önceliklere uyumunun sağlanması.

Destek Limitleri ve Oranları

	Çağrı Esaslı Tematik Program	Meslek Kuruluşu Proje Destek Programı
Başvuru Yapabilecekler	KOBİ'ler ve Meslek Kuruluşları	Meslek Kuruluşları
Program Süresi		36 Ay
Proje Süresi		24 Ay (+12 Ay)
Destek Oranı	Proje Teklif Çağrısında Belirlenir	1. ve 2. Bölgede % 50 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde %60
Destek Türü		Geri Ödemesiz
Destek Üst Limiti		150.000 TL

Çağrı Esaslı Tematik Program Desteklenecek Proje Giderleri

- Personel net ücretleri ve seyahat giderleri.
- Yeni Makine-ekipman, yazılım ve donanım alımı veya kiralanması giderleri.
- Sarf malzemesi giderleri.
- Hizmet alım giderleri.
- Genel idari giderler

Meslek Kuruluşu Proje Destek Programı Desteklenecek Proje Giderleri

- Kurul tarafından uygun bulunan ve aşağıda belirtilenler dışında kalan giderler destek kapsamındadır:
- Bina inşaat yapımı, tadilatı, gayrimenkul alımı, makine-teçhizat, tefrişat, taşıt aracı, vergi, resim ve harçlar, sosyal güvenlik primleri, haberleşme giderleri, finansman giderleri, proje ile ilgili olmayan personel giderleri, enerji, su, kira giderleri, proje ortaklarından alınan danışmanlık ve hizmet alımı giderleri ve proje ile ilişkilendirilmemiş maliyetler.

Kredi Faiz Desteği

Programın Amacı

Kredi Faiz Desteği programları ile KOSGEB tarafından; küçük ve orta ölçekli işletmelere uygun koşullarda finansal destek temin edilerek,

- Üretim, kalite ve standartlarını artırmaları,
- Finansman sorunlarının çözümü,
- İstihdam yaratmaları,
- Uluslararası düzeyde rekabet etmelerinin sağlanmasıdır.

KOSGEB'in 2003 yılından itibaren sağladığı finansal destekler, Bakanlar Kurulu Kararı gereğince 2008 yılına kadar üç kamu bankası aracılığıyla sağlanmış, 2008 yılı Mayıs ayında ise yeniden düzenlenen Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, halen Türkiye'de faaliyette bulunan kamu bankaları, özel bankalar, katılım bankaları ile yapılan Protokollerle KOBİ'lere kullanılacak kredilerin faiz/kar payı, komisyon vb. giderlerinin program türüne göre kısmen ya da tamamen karşılanması şeklinde sürdürülmektedir.

KOSGEB Laboratuvar Hizmetleri

İşletmelerin ürün kalitesinin artırılması, uluslararası firmalarla rekabetin sağlanması ve birçok ürünün yurtiçinde üretilebilmesi için teknik anlamda destek verme ve bilgilendirme amacıyla toplam 9 ilde 11 adet laboratuvar KOSGEB Müdürlükleri bünyesinde hizmet vermektedir.

Bu hizmetlerin yürütülmesinde, KOBİ'lere ücretlendirmede destek olunarak düşük ücret uygulaması yapılmaktadır. Ayrıca, KOSGEB Desteği ve Ankara Sanayi Odası işbirliği ile oluşturulmuş bulunan ASO-KOSGEB Çevre Laboratuvarı (www.asokosgebcenvrelab.org.tr); çevre ölçümleri yapmakta, çevresel risklerin tespiti ve çözümünü teşvik edici hizmetler vermekte olup, bu laboratuvarlar TS EN ISO/IEC 17025:2005 standardına göre TÜRKAK tarafından akredite edilmiştir

H. TÜBİTAK DESTEKLERİ

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, kısaca TÜBİTAK, Türkiye’de bilim ve teknolojiyi teşvik etme, yönlendirme ve popülerleştirmeyi amaçlayan, Başbakanlık’a bağlı resmi bir devlet kurumudur.

Kurum: Türkiye’de pozitif bilimlerde Ar-Ge faaliyetlerini ülke kalkınmasındaki önceliklere göre geliştirmek, özendirme, düzenleme ve koordine etmek; mevcut bilimsel ve teknik bilgilere erişmek ve erişilmesini sağlamak amacı gütmektedir.

Akademik, Sanayi, Girişimcilik – Ulusal Destek Programları

1000 - Üniversitelerin Araştırma ve Geliştirme Potansiyelinin Artırılmasına Yönelik Destek Programı	<p>Amacı, üniversitelerin Ar-Ge potansiyellerinin artırılmasına yönelik belirlenecek çağrı başlıkları kapsamındaki projelerin desteklenmesidir.</p> <p>Proje süresinin üst sınırı çağrı duyurusunda belirtilir, ancak 36 ayı geçemez.</p> <p>Proje bütçesinin üst sınırı ve bütçe ile ilgili diğer hususlar çağrı duyurusunda belirtilir.</p> <p>Program çağrılı sistemle çevrimiçi başvuru almaktadır.</p>
1001 - Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı	<p>Amacı, yeni bilgiler üretilmesi, bilimsel yorumların yapılması veya teknolojik problemlerin çözülmesi için bilimsel esaslara uygun olan projeler desteklemektir.</p> <p>Proje süresi en fazla 36 aydır.</p> <p>2017 yılı için, Araştırma projeleri destek üst limiti (Burs dahil, Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ), Kurum hissesi ve yurtdışı araştırmacı giderleri hariç) yıllık bütçe sınırlaması olmaksızın 360.000 TL’dir.</p>
1002 - Hızlı Destek Programı	<p>Amacı, üniversitelerde, araştırma hastanelerinde ve araştırma enstitülerinde/istasyonlarında yürütülecek acil, kısa süreli, küçük bütçeli araştırma ve geliştirme projelerine destek sağlamaktır.</p> <p>Proje süresi en fazla 12 ay olabilir.</p> <p>2017 yılı için, Hızlı Destek projeleri destek üst limiti (Burs dahil) yıllık 30.000 TL’dir.</p>

<p>1003 - Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı</p>	<p>Amacı, Ulusal Bilim Teknoloji ve Yenilik Stratejisi çerçevesinde belirlenecek öncelikli alanlarda sonuç odaklı, izlenebilir hedefleri olan, ilgili bilim/teknoloji alanlarının dinamiklerini gözeten ve yurt içinde yapılan Ar-Ge projelerini desteklemek ve bu projeler arasında eşgüdüm sağlamaktır.</p> <p>Küçük Ölçekli projelerin süresi en fazla 24 ay, Orta ve Büyük Ölçekli projelerin süresi en fazla 36 aydır.</p> <p>2017 yılı için, destek alt ve üst limitleri;</p> <p>Küçük Ölçekli Projeler: 500.000 TL'ye kadar</p> <p>Orta Ölçekli projeler: 500.001 - 1.000.000 TL</p> <p>Büyük Ölçekli projeler: 1.000.001 - 2.500.000 TL</p>
<p>1005 - Ulusal Yeni Fikirler ve Ürünler Araştırma Destek Programı</p>	<p>Amacı; ülkemizde ihtiyaç duyulan, teknolojik dışa bağımlılığımızı azaltacak ve/veya ülkemizin rekabet gücünü artıracak ulusal/uluslararası yeni bir ürün/süreç/yöntem/model geliştirme amacına yönelik uygulamalı araştırma ve/veya deneysel geliştirme projelerinin desteklenmesidir.</p> <p>Proje süresi en fazla 18 aydır.</p> <p>2017 yılı için, proje destek üst limiti (Burs dahil, Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ)*, Kurum hissesi ve yurtdışı araştırmacı giderleri hariç) 200.000 TL'dir.</p> <p>Proje yürütücüsü, üçüncü kişi/kişilere ait fikri ve sınai mülkiyet haklarının proje önerisine konu olup olmadığını, proje önerisini sunmadan önce araştırmak ve araştırma sonuçlarını sunmak zorundadır.</p>
<p>1513 - Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı</p>	<p>Teknoloji Transfer Ofisleri(TTO); Üniversitelerde üretilen bilgi ve teknolojinin, uygulamaya dönüştürülerek ticarileştirilmesine ve bu süreç sonucunda ekonomik/sosyal/kültürel değer kazanmasına, üniversite ve özel sektör kuruluşları arasında işbirliği oluşturulmasına, sanayinin ihtiyaç duyduğu bilgi ve teknolojinin üniversitede üretilmesine, bu işbirlikleri sonucunda üniversite ve sanayi arasında bilgi ve teknoloji aktarımına ve somut çıktılarının geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.</p> <p>TÜBİTAK, Bilim Teknoloji Yüksek Kurulunun kararı (Üniversitede Yenilikçiliğin ve Girişimciliğin Tetiklenmesi Amacıyla Politika Araçlarının Geliştirilmesi [2011/104]) ile "Teknoloji Transfer Ofislerinin Desteklenmesi" konusunda görevlendirilmiştir.</p>
<p>3001 - Başlangıç Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı</p>	<p>Amacı, Ar-Ge projesi hazırlama ve yürütme kültürünün yaygınlaşmasını sağlamak için, ARDEB tarafından desteklenen projelerde yürütücü olarak görev almamış olan, üniversite, kamu kurum/kuruluşu veya özel kuruluşlardaki araştırmacıların sunacakları Ar-Ge projelerini desteklemektir.</p> <p>Proje süresi en fazla 24 aydır.</p> <p>2017 yılı için, Başlangıç Ar-Ge Projeleri destek üst limiti (Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ)* ve Kurum Hissesi hariç) yıllık bütçe sınırlaması olmaksızın toplam 60.000 TL'dir.</p> <p>Yurt içi/yurt dışı bilimsel toplantılara katılım/çalışma ziyareti amaçlı seyahatler için 10.000 TL'ye kadar, proje yayılım giderleri (Proje çıktılarının ilgili paydaşlar ve potansiyel yararlanıcılar ile paylaşılmasına yönelik yapılacak toplantı, çalıştay vb. çalışmalar) için 5.000 TL'ye kadar destek verilmektedir.</p>

3501 - Kariyer Geliştirme Programı	<p>Amacı; kariyerlerine yeni başlayan doktoralı bilim insanlarının çalışmalarını proje desteği vererek teşvik etmektir.</p> <p>Proje süresi en fazla 36 aydır.</p> <p>2017 yılı için, KARIYER projeleri destek üst limiti (Burs dahil, Proje Teşvik İkramesi (PTİ), Kurum hissesi ve yurtdışı araştırmacı giderleri hariç) yıllık bütçe sınırlaması olmaksızın 225.000 TL'dir.</p>
1512 - Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı (BiGG)	<p>Girişimcilerin, teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini, katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmeleri için, fikir aşamasından pazara kadar olan faaliyetlerin desteklenmesi, böylece nitelikli girişimciliğin özendirilmesi ve uluslararası rekabet gücü olan, yenilikçi, teknoloji düzeyi yüksek ürün ve hizmetleri geliştirebilen başlangıç firmalarının oluşturulması amaçlanmaktadır.</p> <p>Program kapsamında girişimcilere girişimcilik eğitimi verilmekte, ayrıca sanayi deneyimi olan rehberler ile girişimciye teknik, ticari ve idari konularda destek sağlanmaktadır.</p>
1501 - TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	<p>Program, firma düzeyinde katma değer yaratan kuruluşların Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) çalışmalarını teşvik etmek ve bu yolla Türk sanayisinin Ar-Ge yeteneğinin yükseltilmesine katkıda bulunmak üzere oluşturulmuştur.</p> <p>Programın amacı, sanayi kuruluşlarının Ar-Ge Projelerine %60'a varan oranlarda hibe şeklinde destek sağlamaktır.</p>
1503 - Proje Pazarları Destekleme Programı	<p>Somut Ar-Ge düşünce ya da proje önerilerine sahip olup, bunları gerçekleştirmek için kendi yetenekleri dışında başka uzmanlık alanlarında katkıya gereksinim duyan,</p> <p>Proje öneri veya sonuçlarına ilişkin talep varlığını araştıran,</p> <p>Arz edilen proje işbirliği önerilerine teknolojik veya finansal katkıda bulunmak isteyen,</p> <p>Üniversite, araştırma ve özel sektör kuruluşlarından temsilcilerin bir araya gelerek aktif katılımları ile projelerini birbirlerine tanıtmaları yoluyla işbirliği olanaklarına ortam oluşturulmasına yönelik düzenlenen ulusal ve/veya uluslararası etkinliklerdir.</p>
1507 - TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	<p>Program kapsamında sağlanacak desteklerle KOBİ'lerin, teknoloji ve yenilik kapasitelerinin geliştirilerek daha rekabetçi olmaları, sistematik proje yapabilmeleri, katma değeri yüksek ürün geliştirebilmeleri, kurumsal araştırma teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve uluslararası destek programlarında daha etkin yer almaları hedeflenmektedir.</p>
1511 - TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projesi Destek Programı	<p>Program ile ülkemiz öncelikli alanlarında hedef ve ihtiyaç odaklı, izlenebilir sonuçları olan projelerin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Program kapsamında sağlanacak desteklerle, teknolojik yeterlilik ve bilgi birikiminin artırılması, mevcut yeteneklerin farklı alanlarda da değerlendirilmesi, özgün teknolojilerin geliştirilmesi, teknolojik gelişimde ivme kazanılması hedeflenmektedir.</p> <p>Bu program kapsamında desteklenecek projelerin konu ve kapsamı, başvuruya ilişkin koşullar çağrı duyurusunda belirtilecektir.</p> <p>Programda proje limitleri çağrı duyurusunda belirlemek üzere, destek oranı büyük ölçekli kuruluşlar için %60, KOBİ'ler için %75 olarak uygulanacaktır.</p> <p>Kabul edilen bütçenin %10'u kadar tutar genel gider ödemesi olarak destek kapsamına ilave edilecektir.</p>
1007-Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı	<p>Kamu kurumlarının Ar-Ge ile giderilebilecek ihtiyaçlarının karşılanması ya da sorunlarının çözümü amacıyla 10 Mart 2005 tarihinde yapılan "Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK)" toplantısında alınan karar doğrultusunda Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (1007 Programı) başlatılmıştır.</p>

1601 - Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destekleme Programı	TÜBİTAK 1601 Yenilik ve Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı kapsamında yer alan "Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Teknoloji Transfer Ofisleri (TTO) Kurulum ve Kapasite Artırımının Sağlanması" adlı çağrı başvurulara açılmıştır.
1514 - Girişim Sermayesi Destekleme Programı (GİSDEP)	Ülke ekonomisine katma değer sağlayabilecek nitelikte yenilikçi, ürün, süreç, bilgi ve teknoloji geliştirme ve üretme potansiyeli bulunan KOBİ ölçeğindeki şirketlerin çekirdek veya başlangıç aşamalarındaki finansman ihtiyaçlarının, girişim sermayesi fonları aracılığıyla karşılanması amacıyla başlatılmıştır. Destekleme Programı ile ülkemizde teknoloji ve yenilik odaklı KOBİ'lere sermaye sağlayacak yeni fonların kurulmasına ve bu fonları yönetecek Fon Yöneticilerinin teşvik edilerek girişim sermayesi ekosistemin oluşturulmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.
1602 - TÜBİTAK Patent Destek Programı	Program kapsamında Türk Patent Enstitüsüne(TPE), Dünya Fikri Haklar Örgütüne(WIPO), Avrupa Patent Ofisine (EPO), Japonya Patent Ofisine(JPO), Amerika Birleşik Devletler Patent ve Marka Ofisine (USPTO) yapılacak olan patent başvuruları desteklenecektir.
1505 - Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı	Bu programla, üniversite/kamu araştırma merkez ve enstitülerindeki bilgi birikimi ve teknolojinin, Türkiye'de yerleşik ve proje sonuçlarını Türkiye'de uygulamayı taahhüt eden kuruluşların ihtiyaçları doğrultusunda, ürüne ya da sürece dönüştürülerek sanayiye aktarılması yoluyla ticarileştirilmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Programın uygulama esaslarında; Müşteri Kuruluş olarak anılan özel sektör kuruluşu ve Yürütücü Kuruluş olarak anılan üniversite ya da araştırma merkez ve enstitüsü bir İşbirliği Sözleşmesi imzalayacaktır. Bu sözleşme çerçevesinde Yürütücü Kuruluş tarafından yapılacak; yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi projesi TÜBİTAK ve Müşteri Kuruluş tarafından finanse edilecektir.
1515 - Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı	Amacı, Türk bilim insanlarının araştırma niteliklerinin yükseltilmesi ve Ülkemizin belirli bilim ve teknoloji alanlarında küresel çekim merkezi olmasının sağlanmasıdır. Belirtilen amaçlarla, alanında öncül bilimsel ve teknolojik bilgi üreten ulusal/uluslararası kuruluşların Türkiye'de kuracağı Ar-Ge Laboratuvarlarının belirli giderleri geri ödemesiz (hibe) olarak desteklenecektir.
2238 - Girişimcilik ve Yenilikçilik Yarışmaları Programı	Üniversite düzeyinde girişimcilik ve yenilikçilik alanlarında iş fikri ve iş planı yarışmaları düzenlemektir. Üniversite öğrencilerinin yenilikçilik temelli düşünme yeteneğine sahip olmalarını sağlayarak yenilikçiliği, girişimcilik sürecinin merkezine yerleştiren bir nesil yetişmesine katkıda bulunmak ve böylece girişimcilik ve yenilikçilik konularına yönelik farkındalığı arttırmak ve Çeşitli alanlarda yenilikçilik içeren iş fikri olan ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencilerine fikirlerini hayata geçirmelerine yönelik uygun ortamı hazırlamak için destek sağlamak amaçlanmaktadır.
2239 - Girişimcilik ve Yenilikçilik Eğit. ve Araştırma Faaliyetleri Destekleme Programı	Bu programın amacı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Teknogirişim Sermaye Desteğini kazananlar arasından yapılacak elemeyi geçerek önerilmiş adaylara girişimcilik ve yenilikçilik alanlarında yurt dışında düzenlenen eğitim programlarına katılım desteği sağlamaktır.

I. İŞKUR DESTEKLERİ

Türkiye İş Kurumu (İş-Kur), Türkiye’de istihdamın artmasını sağlama amacı ile kurulmuş ilk resmî insan kaynakları yönlendirme devlet kuruluşudur. Türkiye İş Kurumu tarafından istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere aktif işgücü hizmetleri kapsamında

- Mesleki Eğitim Kursları,
- Girişimcilik Eğitimleri,
- İşbaşı Eğitim Programları
- Toplum Yararına Programlar

Bunlara ek olarak İŞKUR:

- Çalışanların Mesleki Eğitimi
- Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri Projesi (UMEM)
- Özel Politika ve Uygulamalar
- Korumalı İşyerleri Projesi
- Engelli ve Eski Hükümlüye Kendi İşini Kurma Desteği
- Engellinin İş Bulmasını Sağlayacak Destek

Teknolojilerine İlişkin Projeler

- Engellinin İşe Yerleştirilmesi, İşe ve İşyerine Uyumunun Sağlanmasına Yönelik Projeler
- Engellilerin İstihdam Edilebilirliklerini Artırmayı Amaçlayan Mesleki Eğitim ve Rehabilitasyon Projeleri yürütmektedir.

Karşılanan Giderler

Düzenlenen faaliyetlere katılanlardan herhangi bir ad altında, herhangi bir ücret ya da katkı alınmamaktadır. Faaliyetlere ilişkin tüm giderler İŞKUR tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca faaliyetlerden yararlananlara eğitim ya da katılım süresince yol yemek gibi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamaları amacıyla ödemeler (günlük 25-54 TL) yapılmaktadır. Toplum Yararına Programlarda ise bu ödemeler asgari ücret düzeyinde olmaktadır.

İşbaşı Eğitim Programları Kapsamında İşverenlere Sunulan Teşvikler:

31.12.2016 tarihine kadar başlayan işbaşı eğitim programını tamamlayan:

a) 18 yaşından büyük, 29 yaşından küçük kişilerin

Program sonrasında 3 ay içinde işe alınması durumunda işe alan işverenler

- İmalat sanayi sektöründe faaliyet gösteriyorsa 42 ay.
- Diğer sektörlerde faaliyet gösteriyorsa 30 ay süre ile SGK işveren primi İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

Ayrıca işverenler 30/06/2015 tarihine kadar başlayan işbaşı eğitim programlarına katılan kişileri işe almış olurlarsa 42 aylık süre 48 aya; 30 aylık süre ise 36 aya uzamaktadır.

b) 30 yaşından büyüklerin istihdam edilmesi durumunda

Katılımcının cinsiyetine göre 6 aydan 30 aya kadar işveren sigorta primi İŞKUR tarafından karşılanmaktadır. (4447 sayılı Kanun Geçici 10.madde)

Ayrıca, Programa katılan kişilere İŞKUR'un yaptığı ödemeler dışında programın düzenlendiği işveren tarafından yapılan ve aylık asgari ücretin yarısını geçmeyen fiili ödemelerin gelir vergisi kanunu gereğince vergi matrahından indirilmesi imkânı bulunmaktadır. (193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu 40/11. madde)

İşverenlere Sunulan Genç ve Kadın İstihdamı Teşviki:

31.12.2015 tarihine kadar; yeni işe aldığınız işçilerin sigorta primlerinin işveren hisselerini biz ödüyoruz. Yeni işe aldığınız işçiyi sahip olduğu nitelik ve mesleki belgeye uygun işte çalıştırmanız koşuluyla;

a) 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük erkekler ile 18 yaşından büyük kadınlardan;

Mesleki yeterlik belgesine sahip olanların 48 ay, Mesleki ve teknik eğitimi tamamlayanlar veya mesleki eğitim kurslarını bitirenlerin 36 ay, Hiçbir belge veya niteliğe sahip olmayanların 24 ay.

b) 29 yaşından büyük erkeklerden; mesleki belge veya niteliğe sahip olanların 24 ay.

Yukarıdaki maddelerde sayılan niteliklere sahip olan bu işçilerin İŞKUR'a kayıtlı işsizler arasından işe alınmaları halinde ilave olarak 6 ay.

- Çalışmakta iken, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra mesleki belge veya niteliğe sahip olanların 12 ay.
- 18 yaşından büyüklerden; hiçbir mesleki belge veya niteliğe sahip olmayanların İŞKUR'a kayıtlı işsizler arasından işe alınmaları halinde ise 6 ay SGK işveren primini SGK ödemektedir.

Bu teşviklerden yararlanabilmek için;

İşe alınan kişinin son 6 ay içinde SGK'ya bildirilmemiş olması, İşe girdiği işyerindeki son 6 aylık personel ortalamasına ilave olarak işe alınması gerekmektedir.

J. SGK PRİM TEŞVİKİ UYGULAMASI

31.12.2015 tarihine kadar özel sektör işverenlerince işe alınan her bir sigortalı için; işe alındıkları tarihten önceki altı ay içerisinde kayıtlı sigortalı olmamaları, işyerinden bildirilen sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları durumunda işçi ücretleri üzerinden hesaplanan SGK primi işveren payı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanır.

Sigortalı Başına Prim Teşviki

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen Geçici 17 nci madde ile sigortalı başına aylık 666,60 TL prim indirimi uygulaması getirildi. Bu tutar işverenlerin SGK'ya ödeyecekleri sigortalı hisseleri dahil tüm primlerden mahsup edilecek.

Destek şartları:

- Sigortalı 1/2/2017 tarihinden sonra ve 31/12/2017 tarihine kadar işe alınmış olmalı
- Sigortalı, İş-Kur'a kayıtlı işsiz olmalı
- Sigortalılar, işe alındıkları tarihten önceki üç aya ilişkin SGK'ya verilen prim belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmalı
- Sigortalılar, 2016 yılı Aralık ayına ilişkin prim belgesindeki sigortalı sayısına ilave olarak işe alınmalı

- Özel sektör işvereni olmalı
- İşverenler prim belgelerini yasal süresi içerisinde vermeli
- Sigorta primleri yasal süresinde ödenmeli
- Yapılan kontrol ve denetimlerde sigortasız çalışan veya sahte sigortalı tespit edilmemeli
- SGK'ya prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu

Asgari Ücret Vergi Dışı

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen Geçici 18 inci madde ile getirilen teşvik düzenlemesinden yararlanma şartları aşağıda yer almaktadır:

- Sigortalı 1/2/2017 tarihinden sonra ve 31/12/2017 tarihine kadar işe alınmış olmalı
- Sigortalı, İş-Kur'a kayıtlı işsiz olmalı
- Sigortalılar, işe alındıkları tarihten önceki üç aya ilişkin SGK'ya verilen prim belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmalı
- Sigortalılar, 2016 yılı Aralık ayına ilişkin prim belgesindeki sigortalı sayısına ilave olarak işe alınmalı
- Özel sektör işvereni olmalı

Getirilen düzenlemeye göre; sigortalıların ücretlerinin 2017 yılında uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarının (1.777,50 TL'nin) prim ödeme gün sayısına isabet eden tutarı üzerinden hesaplanan gelir

vergisinin asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra kalan kısmı, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilecektir.

K. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI DESTEKLERİ

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri

Yeni teşvik sistemini oluşturan, 15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe koyulan, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Kararın 17.maddesinin ç fıkrası gereğince Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırımlarından bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları öncelikli yatırım konuları arasındadır ve hangi bölgede olursa olsun 5 inci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanabilir. Ancak bu yatırımlar, 6 ncı bölgede yer almaları halinde bulunduğu bölge desteklerine tabidir.

2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu İle Sağlanan Teşvikler

Taşınmaz Malların Turizm Amaçlı Kullanımı Amacıyla Yapılan Tahsisler

- 21/07/2006 tarihli ve 26235 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik" ile 22/07/2007 tarihli ve 26470 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Orman

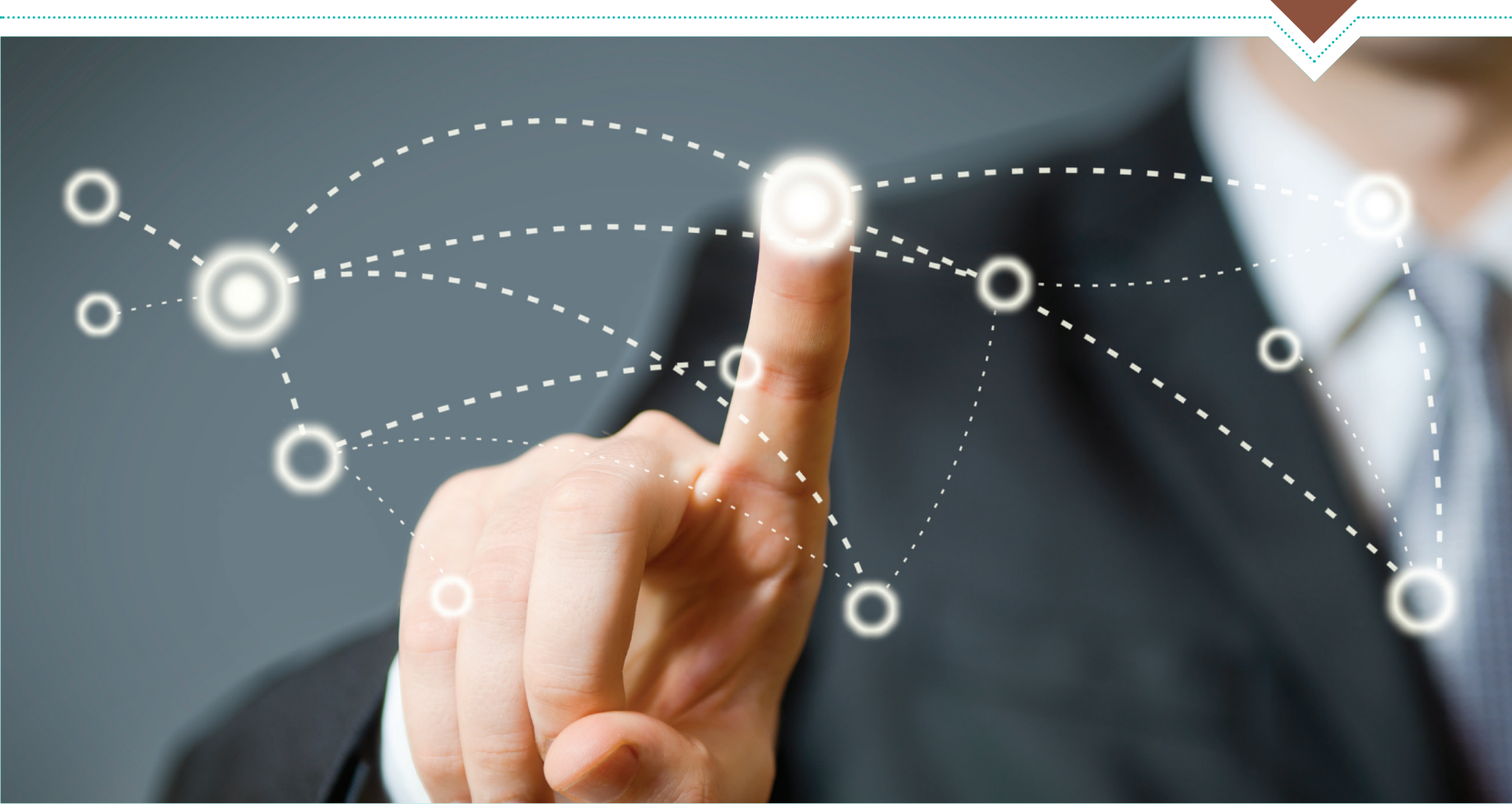
Arazilerinin Tahsisi Hakkında Yönetmelik" uyarınca işlem tesis edilmektedir.

- Orman Fonuna Katkının Taksitlendirilmesi
- Ormanlarda yer alacak turizm yatırımı belgeli tesislerin, 6831 sayılı Orman Kanununun Ek-3 üncü maddesinin (c) fıkrası uyarınca ödemek zorunda oldukları bedel, tahsis tarihini takip eden üçüncü yıldan itibaren, beş yıl vade ve beş eşit taksitte alınır.
- Elektrik, Havagazı ve Su Ücretleri
- Turizm belgeli yatırım ve işletmeler elektrik, gaz ve su ücretlerini o bölgedeki sanayi ve meskenlere uygulanan tarifelerden en düşüğü üzerinden öderler.
- Haberleşme Kolaylıkları
- Belgeli yatırım ve işletmelerin telefon ve teleks taleplerine ilişkin her türlü işlem ve tahsis öncelikle yapılır.
- Yabancı Personel ve Sanatkar Çalıştırılması
- Belgeli işletmelerde, Bakanlık ve İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen izinle yabancı uzman personel ve sanatkârlar çalıştırılabilir.

1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanununda Yer Alan Muafiyetler

Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu hükümleri dairesinde turizm müessesesi belgesi almış olan Gelir veya Kurumlar Vergisi mükelleflerinin adı

geçen kanunda yazılı maksatlara tahsis ettikleri ve işletmelerine dahil binaları, inşalarının sona erdiği veya mevcut binaların bu maksada tahsisi halinde turizm müessesesi belgesinin alındığı yılı takip eden bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile geçici muafiyetten faydalandırılır.

L. SERBEST BÖLGELERİN SUNDUĞU AVANTAJLAR

1. Üretici Kullanıcılar için Vergi Avantajlarından Yararlanma İmkânı

- Serbest bölge kullanıcılarının imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları, Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşeceği yılın vergileme dönemi sonuna kadar Gelir veya Kurumlar Vergisinden istisnadır.
- Serbest bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az % 85'ini yurtdışına ihraç eden kullanıcıların istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler gelir vergisinden müstesnadır.
- Serbest bölgelerde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemleri ve düzenlenen kağıtları damga vergisi ve harçlardan müstesnadır.

2. Orta ve Uzun Vadede Geleceği Planlayabilme İmkânı

3. Kâr Transferi İmkânı

- Serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç ve gelirler, hiç bir izne tabi olmaksızın yurt dışına veya Türkiye'ye serbestçe transfer edilebilmektedir.

4. Ticaret Kolaylığı İmkânı

- Serbest bölge kullanıcıları Türkiye'den ihraç fiyatına (KDV'siz) mal ve hizmet satın alabilirler. Ayrıca, serbest bölge ile diğer ülkeler ve diğer serbest

bölgeler arasında dış ticaret rejimi hükümleri uygulanmaz.

5. Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticari Faaliyet İmkânı

6. AB ve Gümrük Birliği Kriterlerinin Gerektirdiği Serbest Dolaşım Belgelerinin Temini İmkânı

7. Eşitlik Prensibi

- Serbest bölgede sağlanan teşvik ve avantajlardan yerli ve yabancı bütün firmalar eşit olarak yararlanır.

8. Zaman Kısıtlaması Bulunmaması

- Mallar serbest bölgede süre sınırlaması olmaksızın kalabilir.

9. Pazar İhtiyaçlarına ve Şartlarına Göre Serbestçe Belirlenecek Ticari Faaliyet İmkânı

10. Gerçekçi Bir Enflasyon Muhasebesi İmkânı

- Serbest bölgelerdeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödeme dövizle yapılır.

11. Yerli ve Yabancı Tüm Pazarlara Erişim İmkânı

- Serbest bölgelerden Türkiye'ye yönelik mal satışına

ve serbest bölge ile diğer ülkeler arasında yapılacak ticarete kısıtlama getirilmemiştir.

12. Azaltılmış Bürokratik Prosedür ve Dinamik İşletme Yönetimi

13. Stratejik Avantaj

14. Her Türü Ticari ve Sınai Faaliyete Uygun ve Ucuz Altyapı İmkânı

15. Tedarik Zinciri İmkânlarından Yararlanma Kolaylığı

M. TÜRKİYE GRAMEEN MİKROFİNANS PROGRAMI

Türkiye Grameen Mikrofinans Programı (TGMP) kar amacı gütmeyen iktisadi bir kuruluştur. TGMP geleneksel bağış ve "sadaka" yerine, Türkiye'de yoksulluğu azaltmak için "mikrokredi" hizmeti sunmaktadır. Mikrokredi sisteminin amacı dar gelirli kadınların sürdürülebilir gelir getirici faaliyetlerde bulunmalarına ve onların aile bütçelerine katkıda bulunmalarına yardımcı olmaktır.

Resmi (ticari) bankacılık sektörünün aksine mikrokredi, nüfus cüzdanı dışında hiçbir belge veya teminat gerektirmeden sunulmaktadır.

Destek Unsurları

Temel Kredi;

Eski ve yeni üyeler için geçerli olan ilk kredi türüdür. Yeni üyeler için 100 TL ila 1.000 TL arasında kredi verilebilmektedir. Kredi geri ödemesi 46 hafta boyunca yapılır.

Girişimci Kredisi;

Vergi mükellefi başarılı üyelere 1.000 TL den 15.000 TL ye kadar verilen ve kredi geri ödemesi 46 hafta boyunca yapılan kredi türüdür.

Hayvancılık Kredisi;

Hayvan yetiştiriciliği yapmak isteyen üyeler için 2.000 TL ye kadar verilen ve geri ödemesi 26 hafta boyunca yapılan kredi türüdür.

Sosyal Kalkınma Kredisi;

Üyelerimizin aldıkları kredilerin yanında, kendilerine ek gelir getirici ticari faaliyetlerde bulunmaları için sunulan, temizlik ürününden kozmetiğe kadar 15 çeşit ürünün içerisinde bulunduğu kredi türüdür ve geri ödemesi 46 hafta boyunca yapılır.

İletişim Kredisi;

Üyelerimizin kullandıkları kredilerin yanında, teknolojik olarak da gelişimlerini sağlamayı amaçlayan kredi türüdür. Üyelerimiz bu kredi çeşidi sayesinde günümüz teknolojisinde kullanılan akıllı telefonlara sahip olabilmektedir. Kredi geri ödemesi 46 hafta boyunca yapılmaktadır.

Eğitim Kredisi (Tasarlanıyor);

Üniversite öğrencileri için verilecek olan ve şu anda tasarlanma aşamasında olan kredi türüdür.

Mikrosigorta;

Kaza sonucu ölüm, sürekli sakatlık teminatlarını kapsayan ve terör, deprem gibi doğal afetleri ayda

yalnızca 1 TL ödeyerek 10.000 TL teminat altına alan ferdi kaza sigortasıdır.

Mikrokonut Sigortası;

Yangın, sel, fırtına ve diğer doğal afetler nedeniyle ortaya çıkan zararlarda ev sahiplerini 15.000 TL, kiracıları 10.000 TL ye kadar teminat altına alan konut sigortasıdır.

Gönüllü Tasarruf;

TGMP üyeleri, kendileri adına açılan gönüllü tasarruf hesaplarına birikimlerini yatırabilirler. Tüm üyelerimiz hesaplarına haftada en az 1 TL yatırması için teşvik edilir.

N. TÜRKİYE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VAKFI (TTGV) DESTEKLERİ

1991 yılında kamu-özel sektör işbirliği ile Türkiye'de özel sektörün teknoloji ve inovasyon faaliyetlerinin desteklenerek teknolojinin gerçek dünya ile buluşturulması amacı ile kurulmuştur.

56 Üyeli Kurucular Kurulu, Kamu Kurumları, Özel Sektör Kuruluşları, Odalar, Dernekler, Vakıflar ve şahıslardan oluşmaktadır. Özel sektör ve kamunun özel sektörümüzün uluslararası pazarlardaki rekabet gücünü Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi yolu ile güçlendirmek ortak hedefi ile biraraya geldiği TTGV, Türkiye'de Ar-Ge ve yenileşmenin desteklenmesi amacı ile kurulmuş ilk ve tek Kamu Özel Sektör Ortaklığıdır. TTGV faaliyetlerinde kar amacını öncelikli bir hedef olarak gözetmez. Faaliyetlerden sağlanan tüm gelir TTGV'nin giderlerinin karşılanması ve mevcut destek programlarının geliştirilmesi için kullanılmaktadır. TTGV, sanayi firmalarının yenilik projelerine yönelik Ar-Ge ve çevre projelerine mali destek sağlamaktadır.

Ar-Ge Proje Destekleri

Teknoloji Geliştirme Projeleri Desteği

- **Amacı:** "Teknolojik Ürün" ve "Teknolojik Proses İnovasyonu" kavramları çerçevesinde, bilgi birikimi projeyi gerçekleştiren firmada kalmak üzere, ticari değeri olan ürünlerin elde edildiği teknoloji geliştirme

düzeyindeki Ar-Ge faaliyetleri desteklenmektedir. Altyapı veya üretim yatırıma dayalı projeler TGP destek kapsamı dışında kalmaktadır.

- **Hedef Kitle:** Sanayi kuruluşları ve yazılım şirketleri
- **Destek Mekanizması:** Sanayi kuruluşları ve yazılım şirketlerinin Ar-Ge faaliyetlerini desteklemek amacıyla oluşturulan desteğin tamamı geri ödemeli olup, destek miktarı en fazla 1.000.000 ABD Doları olarak belirlenmiştir. Destek süresi azami 2 yıldır.

Ticarileştirme Projeleri Desteği

- **Amacı:** TTGV'nin Teknoloji Geliştirme Projeleri desteğinden yararlanarak prototip geliştirme aşamasını başarı ile tamamlamış firmaların faydalanabileceği Ticarileştirme Projeleri Desteği, bu projeler sonucunda oluşan çıktılardan ölçek ekonomisine uygun şekilde ticarileştirilmesine yönelik geliştirilecek projelere destek sağlamayı amaçlamaktadır.
- **Hedef Kitle:** TTGV'nin Teknoloji Geliştirme Projeleri desteğinden yararlanarak prototip geliştirme aşamasını başarı ile tamamlamış sanayi kuruluşları ve yazılım şirketleri.
- **Destek Mekanizması:** Üst limiti 1.000.000 ABD Doları olarak belirlenen geri ödemeli desteğin çerçevesi ticarileşme sürecinin gereklerine uygun olarak genişletilmiş, tamamlanan Ar-Ge projesi

sonrasında uluslararası pazarlarda rekabet gücüne kavuşmak amacıyla yapılması gerekli üretim ve satışa yönelik hazırlık çalışmaları destek kapsamına dahil edilmiştir. Destek süresi azami 1 yıldır.

İleri Teknoloji Projeleri Desteği (İTEP)

- **Amacı:** Vakfımızın desteklediği projelerin oluşturduğu portföyde ülkemiz için öngördüğü değerle orantısız temsil edildiği değerlendirilen teknoloji alanlarında "Teknolojik Ürün" ve "Teknolojik Proses İnovasyonu" kavramları çerçevesinde, bilgi birikimi projeyi gerçekleştiren firmada kalmak üzere, ticari değeri olan ürünlerin elde edildiği teknoloji geliştirme düzeyindeki Ar-Ge ve ticarileştirme faaliyetleri desteklenmektedir.
- **Hedef Kitle:** Sanayi kuruluşları ve yazılım şirketleri
- **Destek Mekanizması:** Sanayi kuruluşları ve yazılım şirketlerinin Ar-Ge ve ticarileştirme faaliyetlerini desteklemek amacıyla oluşturulan desteğin tamamı geri ödemeli olup, destek miktarı en fazla 3.000.000 ABD Doları olarak belirlenmiştir. Destek süresi azami 3 yıldır.

Çevre Proje Destekleri

Amacı, eko-verimlilik (temiz üretim/ sürdürülebilir üretim) anlayışı çerçevesinde üretim süreçlerinde asgari enerji, su, hammadde tüketimi ve atık üretimi için teknolojik yenilik içeren, sanayide uygulanabilir ve ekonomik değeri olan temiz üretim teknolojilerinin uygulanmasına yönelik uygulama projelerinin teşvik edilmesi ve desteklenmesidir.

• Destek Mekanizması

Proje Süresi:	En fazla 1,5 yıl
Destek Miktarı:	En fazla 1.000.000 ABD\$
Destek Oranı:	Proje Bütçesinin en fazla %50'si
Geri Ödeme Süresi:	1 Yıllı Geri Ödemesiz Toplam 4 Yıl (Faizsiz)
Hizmet Bedeli:	TTGV Destek miktarının %6'sı

• Enerji verimliliği Desteği

Enerji Verimliliği Destek Programı, Türkiye'nin dünyada artan enerji fiyatları karşısında, özellikle enerji yoğun sektörlerde rekabet gücünün korunması, dışa bağımlılığını azaltması ve sera gazı salımlarının azaltılmasına katkı sağlanması ve sanayicinin ilgili faaliyetlerinin teşvik edilmesi amacıyla oluşturulmuştur. Destek kapsamında enerji verimliliği etütleri de dahil olmak üzere, enerji verimliliğine yönelik uygulama projelerinin uygun şartlarda desteklenmesi amaçlanmaktadır. Bu destek programı ile aynı zamanda Enerji Verimliliği Kanunu ve Enerji Verimliliği Yönetmeliği ile belirlenen amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesine katkı sağlanması öngörülmektedir.

• Destek Mekanizması

Proje Süresi:	En fazla 1,5 yıl
Destek Miktarı:	100.000 – 1.000.000 ABD\$
Destek Oranı:	Proje Bütçesinin en fazla %50'si
Geri Ödeme Süresi:	1 Yıllı Geri Ödemesiz Toplam 4 Yıl (Faizsiz)
Hizmet Bedeli:	TTGV Destek miktarının %6'sı

Yenilenebilir Enerji Desteği

Yenilenebilir Enerji Destek Programı ile rüzgar, güneş, biyokütle, biyogaz ve jeotermal gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretimi ile ilgili yatırım projelerinin uygun şartlarda desteklenmesi ve sera gazı salımlarının azaltılmasına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

• Destek Mekanizması

Proje Süresi:	En fazla 1,5 yıl
Destek Miktarı:	En fazla 1.000.000 ABD\$
Destek Oranı:	Proje Bütçesinin en fazla %50'si
Geri Ödeme Süresi:	1 Yıllı Geri Ödemesiz Toplam 4 Yıl (Faizsiz)
Hizmet Bedeli:	TTGV Destek miktarının %6'sı

Stratejik Odak Konuları Projeleri

Stratejik Odak Konuları Projeleri (STOKP), ülkemizde mevcut sanayi yapısı, teknoloji ve insan gücü birikimi ve uluslararası rekabet üstünlüklerine ait kriterler esas alınarak, hangi alanlarda teknolojik projeler yürütülmesinde yarar bulunduğunu veya araştırma, teknoloji geliştirme ve inovasyon faaliyetlerinin,

ülkemizde gelişip yaygınlaşması için alınması gereken tedbirleri tespit eden projeler olarak tanımlanmıştır.

Ülkemizdeki sanayi kuruluşlarının kendi aralarında veya bir üniversite veya kamu araştırma kurumuyla birlikte, hangi alanlarda ortak araştırma, teknoloji geliştirme ve inovasyon projeleri yürütebileceklerini belirlemeye yönelik yapılabirlik çalışmaları ve rekabet öncesi işbirliğine yönelik projeler de STOKP olarak değerlendirilir.

Bu çerçevede; yüksek katma değerli ve ihracat potansiyeli olabilecek teknolojik, ya da sektörel alanların belirlenmesinde ya da mevcut sektörler ve teknolojilerde daha yüksek katma değer yaratacak ve Ar-Ge ve inovasyona dayalı rekabetçi uygulamalara temel oluşturacak çalışmalar, üniversite-sanayi işbirliğini geliştirecek yöntemlerin oluşturulmasına yönelik çalışmalar, yürütülen veya geliştirilmesinde yarar görülen araştırma, teknoloji geliştirme ve inovasyon destek faaliyetlerine yönelik etki izleme, değerlendirme ve proje geliştirme ve benzeri faaliyetler STOKP kapsamında desteklenir.

O. KREDİ GARANTİ FONU DESTEKLERİ

KGF, küçük ve orta ölçekli işletmeler için sağladığı kefaletle bu işletmelere destek vermekte, yatırımlarının ve işletmelerinin finansmanında banka kredisi kullanmalarını mümkün hale getirmektedir.

Kefaletin Maliyeti:

Kredi vadesi boyunca her yıl peşin olarak, kefalet bakiyesi üzerinden, yıllık %1 ile %2 arasında değişen oranlarda komisyon alınır.

Kefalet Limiti:

Bir KOBİ için kefalet üst limiti 1.000.000 TL, KOBİ'nin doğrudan ya da dolaylı olarak risk grubu oluşturduğu işletmeler için ise kefalet üst limiti 1.500.000 TL'dir.

KGF Riskin ne kadarını üstlenir?

Riskin paylaşımı ilkesine göre çalışan Kredi Garanti

Fonu, kredinin en çok %80'ine kadar kefalet vermektedir.

KGF Değerlendirme Kıstasları

- Proje, kredilendirme ilkelerine uygun ancak teminat yetersizliği nedeniyle krediye erişim güçlüğü içinde olmalıdır.
- Proje "karlı", "gerçekleştirilebilir" ve "sürdürülebilir" olmalıdır.
- Projeyi yürütecek yönetim kadrosu proje becerisi ve mesleki deneyime sahip olmalıdır.
- Proje istihdam artışı sağlamalı ve istihdamı korumalıdır.
- Proje "kabul edilebilir" risklere sahip olmalıdır.
- Proje, çevreye karşı duyarlı ve saygılı olmalıdır.

P. TÜRK EXİMBANK (Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.) DESTEKLERİ

Türk Eximbank ihraç mallarının çeşitlendirilmesi, yeni pazarlara açılmak ve ihracatta pazar payının artırılması gibi temel amaçlara hizmet eder. Türk Eximbank kredi, garanti ve sigorta işlemlerini de beraber yürütmektedir.

Kısa Vadeli İhracat Kredileri

- Reeskont Kredisi
- Sevk Öncesi İhracat Kredileri
- İhracata Hazırlık Kredileri
- Dış Ticaret Şirketleri İhracat Kredisi
- KOBİ İhracata Hazırlık Kredileri
- Sevk Sonrası Reeskont Kredisi
- İhracata Dönük Üretim Finansman Kredisi

Orta-Uzun Vadeli İhracat Kredileri

- İhracata Yönelik İşletme Sermayesi/Yatırım Kredisi
- Marka Kredisi
- Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Kredisi
- Yurtdışı Mağazalar Yatırım Kredisi
- Özellikli İhracat Kredisi
- Gemi İnşa ve İhracatı Finansman Programı

Döviz Kazandırıcı Hizmetler Kapsamında Kullandırılan Krediler

- Turizm Kredisi
- Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredisi
- Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Teminat Mektubu Programı
- Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi
- Döviz Kazandırıcı Hizmetler Kredisi
- Yurt Dışı Fuar Katılım Kredisi

Türk Eximbank Sigorta Programları

İhracatçı firmaların ihraç ettiği mal bedellerinin, ticari ve politik risklere karşı belirli oranlarda teminat altına alınması ve sigortalı firmaların gerek Türk Eximbank nezdinde doğmuş veya doğacak alacak haklarını ticari bankalara temlik etmek suretiyle, gerekse kambiyo senedine bağlı vadeli alacaklarını iskonto ettirmek suretiyle düzenli finansman imkânına erişmeleri amaçlanmaktadır.

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası

- Kapsam à Poliçe süresi içerisinde gerçekleştirilecek tüm ihracat portföyü
- Poliçe Süresi à 1 yıl

- Azami Vade à 360 gün
- Zarar Tazmin Oranı à Aksi belirtilmedikçe % 90
- Zararın Kesinleşmesine İlişkin Bekleme Süresi à Azami 4 ay
- Kapsam Dahilindeki Ülke Sayısı à 204
- Prim Oranları à Alıcının türü, ihracatın ödeme şekli ve vadesi ile alıcının ülkesinin risk grubu dikkate alınarak ülke bazında % 0.2 - % 4 aralığı
- Kapsanan Riskler à Ticari + Politik

Orta/Uzun Vadeli İhracat Kredi Sigortası

- İşlem spesifik sigorta kapsamı
- 1-5 yıl vadeli ihracat işlemleri
- Sermaye / Yarı-sermaye malı ihracı
- %50 oranında minimum yerli katkı oranı
- Zarar tazmin oranı %90
- Politik / Ticari & Politik risk kapsamı
- Finansman sağlayan bankalar lehine garanti mektubu uygulaması

Q. AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI DESTEKLERİ

Banka, enerji kredileri, sermaye ortaklığı veya gelecek vaad eden kobiler için uzun vadeli kredi imkanları sunmaktadır.

TEKNİK YARDIM

Küçük Ölçekli İşletmeler Destek Programı (SBS)

1. İşletme Geliştirme Programı – Enterprise Growth Programme (EGP)
2. Danışmanlık Hizmetleri Business Advisory Service (BAS)

HER TÜRLÜ KREDİ

Finansal Kurumlar

3 başlık altında 6 Türk bankası aracılığıyla sunulan krediler:

1. MSME – Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Finansmanı, Türkiye
2. Sürdürülebilir Enerji Verimliliği Finansman Programı (TurSEFF) ve 3. Türkiye Orta Ölçekli Enerji Verimliliği Finansman Programı (MidSEFF)

1-10 MİLYON EURO (€)

The Local Enterprise Facility (LEF)

Özsermaye, borç finansmanı ve benzeri yatırımlar için kullanılan fondur.

> 10 MİLYON EURO (€)

Kredi

- Uzun Vadeli (10 yıla kadar veya altyapı projelerinde 15 yıl) veya kısa vadeli rotatif
- Dalgalı/Sabit faiz oranları
- Para birimi seçeneği (€, \$, ₺ vb.)

Sermaye Ortaklığı

- Adi veya imtiyazlı hisse
- Sadece azınlık hissedar olarak (%35'e kadar)
- Ara finansman
- Diğer garantiler

Danışmanlık Hizmetleri

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası tarafından sunulan Danışmanlık Hizmetleri (BAS), yerel danışmanlarla masraf paylaşımı yöntemiyle KOBİ'lere % 50-75 arasında değişen oranlarda hibe yoluyla danışmanlık desteği vermektedir. Azami destek miktarı 10.000 Euro olarak uygulanmaktadır. Şirketin %51 hissesinin kadın ortağında olması durumunda, hibe oranı %5 oranında artmaktadır.

İşletme Geliştirme Programında(EGP) ise 100-250 kişi çalıştıran KOBİ'lere yönelik olarak sektör uzmanı

desteği sağlanmaktadır. Azami Destek miktarı 55.000 Euro olarak uygulanmaktadır ve %90'a kadar destek verilebilmektedir. Fransa, Danimarka, Luxemburg, Güney Kore, Çek Cumhuriyeti, İtalya, Belçika, İsveç'ten sektör uzmanları ile çalışılmaktadır.

Pazar performansını geliştirici, yönetim verimliliğini geliştirici, maliyet düşürücü danışmanlık hizmetlerinin yanında kalite yönetimi, belgelendirme ve çevre yönetimi gibi alanlarda danışmanlık hizmeti verilmektedir.

R. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) HİBE VE DESTEKLERİ

Birlik programları Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyinin onayı ile yürürlüğe giren ve teklif çağrılarını yayınlayan ilgili Komisyon Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmaktadır.

Programların temel amaçları arasında işbirliği olduğu

için farklı ülkelerden katılımcıların olması başlıca şartlar arasında yer almaktadır.

Türkiye'nin Katılım Sağladığı Birlik Programları ve ilgili kurum ve Bakanlıklar web adresleri ile birlikte aşağıdaki listede yer almaktadır.

Program	Programın Amacı	İlgili Kurum	Takip Edilecek Link
Erasmus+ Programı	Birlik düzeyinde mesleki eğitim de dahil olmak üzere eğitim ve öğretimde işbirliği, hareketlilik faaliyetleri, dönemsel ortaklıklar ve gençlik faaliyetlerini destekleyecektir.	Türkiye Ulusal Ajansı	www.ua.gov.tr
Ufuk 2020 Programı	Bilimsel araştırmaların ve yeniliklik faaliyetlerini yeni dönemde tek bir çatı altında toplayan Program, bilim insanlarının AB düzeyinde hareketliliğini de desteklemektedir.	TÜBİTAK	http://www.tubitak.gov.tr/
İşletmelerin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği (COSME) Programı:	Yenilikçi girişimlerin ve fikirlerin ihtiyaç duyduğu finansmana erişimin kolaylaştırılması, girişimcilik kültürünün yerleşmesi ve iş ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetleri desteklemektedir.	KOSGEB	www.kosgeb.gov.tr
Fiscalis 2020 Programı:	Genel amacı iç pazarın vergilendirme sisteminin ülkeler arası işbirliğini güçlendirerek düzenli olarak işlemlerini sağlamak ve iyileştirmektir.	T.C. Maliye Bakanlığı	http://www.maliye.gov.tr/Sayfalar/AnaSayfa.aspx
Yaratıcı Avrupa Programı:	Kültür aktörlerinin yanısıra Medya başlığı altında sinema sektörüne de destek sağlanacaktır.	T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı	http://www.kultur.gov.tr/
Gümrükler 2020 Programı:	Programın amacı gümrük alanında iç pazarın etkin biçimde işlemesine yönelik olarak üye ülkelerin çabalarının desteklenmesidir.	T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	http://www.gtb.gov.tr/

Katılım Öncesi Mali Yardım – IPA

IPA'nın temel amacı aday ülkenin AB'ye üye olma yolundaki ihtiyaç ve önceliklerine hizmet eden projelerin desteklenmesidir.

Projeler aracılığıyla kullanılan fonlar, AB müktesebatına uyumu ve bu uyum için gerekli idari kapasite oluşturulmasını hedefler. Bununla beraber ekonomik ve sosyal uyumun sağlanmasına (bölgesel kalkınma, tarımsal ve kırsal kalkınma, sınır ötesi işbirliği ve KOBİ projeleri) yönelik projeler de mali yardımlar içerisinde gün geçtikçe artmaktadır.

IPA, katılımcı ülke Hırvatistan'ın yanı sıra aday statüsündeki ülkeleri (İzlanda, Makedonya, Karadağ ve Türkiye) ve potansiyel aday statüsündeki ülkeleri (Arnavutluk, Bosna-Hersek, Sırbistan ve Kosova) kapsamaktadır.

KOBİ'ler AB projelerine nasıl dâhil olabilirler?

KOBİ'ler yukarıda linkleri verilen kurumlardan hibeleri takip ederek başvuru rehberlerinde yer alan "Uygun Başvuru Sahipleri" kısmından başvuru sahibi olup olamayacaklarını tespit edebilirler. KOBİ'ler bazı hibe programlarına uygun başvuru sahibi olmasalar da "İştirakçi" ya da "Proje Ortağı" olabilirler.

YATIRIMLARINIZ İÇİN
SİZİ ORTA ANADOLUYA
BEKLİYORUZ

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

KAYSERİ Mevlana Mah. M.K.P. Bulvarı. No: 79 Kat: 5-6
Kocasinan - Kayseri / TÜRKİYE
Tel.+90 352 352 67 26
Fax.+90 352 352 67 33
E-Posta: info@oran.org.tr

SİVAS Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cad.
No: 39, 58040, SİVAS
Tel: +90 346 222 0800
Fax: +90 346 222 0820

YOZGAT Aşağınohutlu Mah. Sakarya Cad. No: 9 Kat: 2 YOZGAT
Tel: +90 354 217 6726
Fax: +90 354 217 6726

KAYSERİ
SİVAS
YOZGAT